

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

VISOKO SUDBENO I TUŽITELJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2015. GODINU

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće priprema godišnje izvješće na jednom od službenih jezika BiH, izmjenično, sljedećim redoslijedom – na bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku.

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ PREDSJEDNIKA VSTV-a	3
SASTAV VSTV-a	6
PRORAČUN VSTV-a	10
Financiranje aktivnosti VSTV-a.....	10
Financiranje projektnih aktivnosti usmjerenih na reformu pravosudnog sustava iz donatorskih sredstava.....	11
Ulaganja u pravosuđe u Bosni i Hercegovini	15
Poglavlje 1: EUROPSKE INTEGRACIJE	17
1.1 Izvješće Europske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu	17
1.2 Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu u razdoblju od 2015. do 2018. godine ...	19
1.3 Strukturirani dijalog o pravosuđu između Europske unije i Bosne i Hercegovine	21
1.4 Projekti koje financira Europska unija.....	22
Poglavlje 2: NEOVISNOST PRAVOSUĐA	24
2.1 VSTV i neovisnost pravosuđa	24
2.2 Sudjelovanje VSTV-a u proračunskom procesu.....	26
2.3 Proračuni sudova i tužiteljstava u 2015. godini	27
2.4 Trend pravosudnih proračuna	29
Poglavlje 3: IMENOVANJA I OCJENJIVANJE	30
3.1 Procedura za imenovanje nositelja pravosudne funkcije	30
3.2 Ocjenjivanje rada nositelja pravosudnih funkcija.....	33
Poglavlje 4: UČINKOVITOST PRAVOSUĐA	36
4.1 Učinkovitost sudova	36
4.2 Učinkovitost tužiteljstava.....	45
4.3 Uloga informacijskih rješenja u jačanju učinkovitosti rada pravosuđa u BiH.....	50
Poglavlje 5: KVALITETA RADA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA	56
5.1 Kvaliteta rada sudova u 2015. godini	56
5.2 Kvaliteta rada tužiteljstava u 2015. godini	60
5.3 Obuka pravosuđa u Bosni i Hercegovini	63
5.4 Informacijski sustav Centra za sudsku dokumentaciju.....	64
5.5 Koordinacija rada panela za ujednačavanje sudske prakse u Bosni i Hercegovini	64
Poglavlje 6: INTEGRITET I ODGOVORNOST	66
6.1 Integritet	66
6.2 Stegovni postupci	67
PRILOG 1: PREPORUKE	71
Europske integracije	71
Neovisnost pravosuđa	71
Imenovanja i ocjenjivanje.....	71
Učinkovitost pravosuđa.....	71
Kvaliteta rada pravosudnih institucija	72
Integritet i odgovornost	72
PRILOG 2: IZVJEŠĆE O RADU SUDOVA	74
Analiza rada sudova	74
PRILOG 3: IZVJEŠĆE O RADU TUŽITELJSTAVA	81
Analiza rada tužiteljstava	81

UVODNA RIJEČ PREDSDJEDNIKA VSTV-a

Poštovani,

zadovoljstvo mi je predstaviti vam Godišnje izvješće Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća za 2015. godinu koje sadrži informacije o najznačajnijim aktivnostima i rezultatima rada VSTV-a i bosanskohercegovačkog pravosuđa u protekloj godini. Vijeće je, kao i prethodnih godina, ostalo dosljedno svojoj misiji osiguranja neovisnog, nepristranog i profesionalnog pravosuđa u BiH, koje omogućava jednak pristup pravdi i jednakost svih građana pred zakonom.

U protekloj godini, provedene su mnoge aktivnosti koje su kao rezultat imale poboljšanje učinkovitosti rada sudova i tužiteljstva, osiguranje boljih uvjeta rada za suce i tužitelje i učinkovitiji pristup pravdi građanima.

VSTV već niz godina radi na unaprjeđenju postupka imenovanja nositelja pravosudnih funkcija, jednoj od osnovnih nadležnosti VSTV-a. Tijekom 2014. godine, VSTV je s ponosom predstavilo novi način primjene kvalifikacijskog i pismenog testiranja kandidata za pozicije sudaca i tužitelja u BiH koji prvi put „ulaze u pravosuđe“, te unaprjeđenje usmenog razgovora s kandidatima. Cilj ovog revolucionarnog iskoraka bio je osigurati najveći stupanj objektivnosti i transparentnosti procesa imenovanja. Analizirajući jednogodišnju praksu primjene novih procedura, procijenjeno je da je primjenom kvalifikacijskog i pismenog testiranja način procjene stručnih sposobnosti kandidata koji se prvi put imenuju na pravosudne pozicije objektivniji i pouzdaniji. Na temelju statističkih pokazatelja, vidljivo je da su najbolje rezultate na usmenom razgovoru ostvarili upravo oni kandidati koji su na kvalifikacijskom testu postigli najveći broj bodova. Primjenom novih procedura, zasigurno je učinjen značajan pomak ka postizanju objektivnijeg, transparentnijeg i učinkovitijeg postupka imenovanja. Korištenjem suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, omogućeno je testiranje velikog broja kandidata u kratkom roku. Pored navedenog, kvalifikacijsko i pismeno testiranje omogućilo je adekvatnu provjeru stručnosti prijavljenih kandidata pod potpuno istim uvjetima.

VSTV niz godina preuzima različite mjere u cilju povećanja učinkovitosti rada pravosudnih institucija i smanjenja trajanja procedura. S tim u vezi, značajne aktivnosti i rezultati rada realizirani su u sudovima i tužiteljstvima tijekom 2015. godine.

Ukupan broj neriješenih predmeta u sudovima smanjen je za dodatnih 8%, odnosno 31.602 predmeta čime je nastavljen pozitivan trend smanjenja broja neriješenih predmeta usprkos činjenici da 197 pozicija sudaca nisu bile popunjene zbog nedostatka proračunskih sredstava. Usporedba rezultata iz 2015. godine sa stanjem na kraju 2011. godine pokazuje smanjenje broja neriješenih predmeta za 37%. U odnosu na 2014. godinu, sudovi su riješili više upravnih, kaznenih i ovršnih predmeta, dok je riješeno manje građanskih, prekršajnih, gospodarskih i izvanparničnih predmeta. U cilju rješavanja starih predmeta, bez obzira ima li konkretni sud veći ili manji broj takvih predmeta, tijekom 2015. godine svi su sudovi imali obvezu sačinjavanja planova za rješavanje predmeta. Zahvaljujući planovima, sudovi su riješili preko 180.000 najstarijih predmeta, te dodatno smanjili starosnu strukturu predmeta. VSTV je u 2015. godini posebnu pažnju posvetilo i rješavanju stečajnih predmeta što je kao rezultat imalo smanjenje trajanja stečajnih predmeta za 4%. Također, u Sustavu za elektroničku obradu predmeta male vrijednosti (tzv. komunalnih predmeta), uz priliv od novih 20.272 predmeta, od ukupno 530.965 predmeta u 2015. godini riješeno je 212.765, odnosno 40.07% predmeta, što je značajan postotak. U cilju daljnjeg unaprjeđenja učinkovitosti sudova, izrađena je i sveobuhvatna analiza mogućnosti prijenosa nadležnosti postupka izvršenja na javne i privatne agencije, koja je u formi zakonodavne inicijative dostavljena nadležnim institucijama vlasti.

Značajni rezultati ostvareni su i u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini. Prema podacima iz 2015. godine, vidljivo je da u svim tužiteljstvima u BiH postoji trend smanjivanja broja neriješenih predmeta. Tako je broj neriješenih predmeta smanjen za 6.227 ili 29% u odnosu na prethodnu godinu, i pored toga što 44 pozicije tužitelja nisu bile popunjene zbog nedostatka sredstava iz proračuna. Tužiteljstva su podigla 15.397 optužnica, pri čemu se posebno ističe broj podignutih optužnica u predmetima korupcije koji iznosi 243, a koji je za

123% veći u odnosu na broj podignutih optužnica u 2014. godini (109 optužnica). U tužiteljstvima je urađeno i 7.933 starih predmeta, odnosno predmeta starijih od dvije godine. Značajno je istaknuti da je tijekom 2015. godine došlo do smanjenja broja KTA predmeta u procentu od 27% kao i KTN predmeta u procentu za 4%.

Kada je riječ o kvaliteti rada, tužiteljstva su u prosjeku ostvarila kolektivnu normu od 105%, što je u odnosu na 2014. godinu povećanje za 6%, a prosječna kvaliteta tužiteljskih odluka u 2015. godini je 93% što predstavlja povećanje u odnosu na 2014. godinu.

Brojnim dodatnim mjerama pokušava se osigurati učinkovitiji rad tužitelja. Kako bi se osigurao planski pristup u strateškim reformama u tužiteljstvima u BiH, izrađen je Strateški okvir za tužiteljski sustav Federacije BiH i Republike Srpske koji se odnosi na razdoblje od 2016. do 2018. godine, koji će predstavljati temelj za provedbu procesa strateškog planiranja u svakom pojedinačnom tužiteljstvu u BiH. Angažirano je i dodatno stručno osoblje za rješavanje predmeta u tužiteljstvima s najvećim brojem starih predmeta.

VSTV svjesno je rezultata tužiteljstava na planu učinkovitog procesuiranja najsloženijih predmeta gospodarskog kriminala, organiziranog kriminala i korupcije. Kao jedan od čimbenika koji doprinose ovakvom stanju često se navodi i nedostatak adekvatne stručne osposobljenosti i nedovoljno iskustvo pojedinih tužitelja u postupanjima po ovoj vrsti predmeta, koji su objektivno i najteži za dokazivanje te zahtijevaju posjedovanje dodatnih znanja i vještina. S tim u vezi, u suradnji s međunarodnim stručnjacima, izrađen je praktični obrazac koji sadrži smjernice i upute o postupanju tužitelja u složenim istragama gospodarskog kriminala, organiziranog kriminala i korupcije. Aktivnosti su nastavljene i na unaprjeđenju zajedničkog rada tužitelja i policije kao ključnih čimbenika za uspješan rad tužiteljstava, te na unaprjeđenju transparentnosti rada tužiteljstava u cilju poboljšanja kvalitete usluga, povećanja odgovornosti i ukupne brige o korisnicima tužiteljskog sustava.

Rješavanje predmeta ratnih zločina važan je prioritet u radu sudova i tužiteljstava. Kada je u pitanju praćenje rada na predmetima ratnih zločina u sudovima, VSTV je u 2015. godini posebnu pozornost posvetilo praćenju broja i duljine trajanja predmeta ratnih zločina, te statusu svih neriješenih predmeta ratnih zločina. Tako je koncem godine, uvelo obvezu svim nadležnim sudovima da izrađuju i dostavljaju VSTV-u planove rješavanja i akcione preglede predmeta ratnih zločina. Na temelju provedene analize, uočen je trend povećanja broja riješenih predmeta ratnih zločina u sudovima i to za 60 predmeta, odnosno 353 predmeta u 2015. godini u odnosu na 293 predmeta iz 2014. godine.

VSTV je u proteklom razdoblju uspješno realiziralo i aktivnosti usmjerene ka stvaranju fizičkih i tehničkih preduvjeta za učinkovit rad pravosudnih institucija. Tako je u 2015. godini završena rekonstrukcija i dogradnja zgrade Osnovnog suda u Prijedoru, te adaptacije osnovnih sudova u Zvorniku i Trebinju, Općinskog suda u Čapljini i Kantonalnog suda u Novom Travniku. VSTV je odgovorno preuzelo i važnu ulogu u sanaciji šteta koje su nastale na zgradama pravosudnih institucija zbog nepogoda iz 2014. godine. Radovi u svim nastradalim sudovima završeni su već sredinom 2015. godine.

Podjednako su značajne i aktivnosti koje su provedene u području utvrđivanja odgovornosti nositelja pravosudnih funkcija, ujednačavanja sudske prakse, te informatizacije pravosuđa kroz proces nadogradnje svih hardverskih i softverskih komponenti i uvođenja sustava poslovne inteligencije u pravosuđe. U 2015. godini uveden je i videokonferencijski sustav u pravosuđe, kojim je uvezano 19 sudova, 15 tužiteljstava i VSTV. Upotreba videolinkova, pored ostvarenja značajnih financijskih ušteda sudskih troškova, doprinijela je stvaranju pravnih pretpostavki za donošenje sudskih i tužiteljskih odluka, posebno u predmetima ratnih zločina, gdje se kao ključni svjedoci javljaju stare i bolesne osobe koji žive u inozemstvu.

Kao i prethodnih, i u 2015. godini VSTV sudjelovalo je u aktivnostima povezanim sa Strukturiranim dijalogom o pravosuđu i iskazalo je posvećenost reformama koje za cilj imaju usklađivanje sustava u BiH s pravnom stečevinom Europske unije. VSTV je, u okviru Dijaloga, u 2015. godini, posebnu pozornost poklonilo stručnoj analizi nacрта zakona o sudovima na razini BiH i tzv. „proširenoj nadležnosti“ Suda BiH.

Brojne aktivnosti koje su prezentirane u Izvješću, VSTV je realiziralo uz pomoć i potporu naših prijatelja, donatora iz međunarodne zajednice, prije svih Europske unije, Švicarske,

Norveške, Švedske, Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije, kojima dugujemo iskrenu zahvalnost.

I na kraju, posebnu zahvalnost upućujem kolegama, sucima i tužiteljima, kao i drugim uposlenim u profesionalnoj pravosudnoj zajednici, bez čije posvećenosti, istrajnog rada i dosljednih napora, ne bismo mogli aktivno i uspješno provoditi reformu pravosuđa.

Predsjednik VSTV-a,

Milan Tegeltija

SASTAV VSTV-a

Milan Tegeltija, predsjednik VSTV-a

Mandat: od srpnja 2014. do srpnja 2018. godine

Suci okružnih, osnovnih, okružnih gospodarskih sudova Republike Srpske i Višeg gospodarskog suda u Banjoj Luci izabrali su suca Milana Tegeltiju za člana VSTV-a u srpnju 2014. godine.

Za predsjednika VSTV-a izabran je na inauguralnoj sjednici VSTV-a u srpnju 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju suca Osnovnog suda u Banjoj Luci.

Jadranka Lokmić Misirača, potpredsjednica VSTV-a

Mandat: od studenog 2012. do studenog 2016. godine

Tužitelji Tužiteljstva Bosne i Hercegovine izabrali su tužiteljicu Jadranku Lokmić-Misirača za članicu VSTV-a u listopadu 2012. godine. Drugi put izabrana je za potpredsjednicu VSTV-a na inauguralnoj sjednici VSTV-a u srpnju 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju zamjenice glavnog tužitelja u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine.

Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a

Mandat: od lipnja 2012. do lipnja 2016. godine

Suci kantonalnih i općinskih sudova u Federaciji BiH izabrali su sutkinju Ružicu Jukić za članicu VSTV-a u lipnju 2012. godine. Drugi put izabrana je za potpredsjednicu VSTV-a na inauguralnoj sjednici VSTV-a u srpnju 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju sutkinje u Općinskom sudu u Tuzli.

Zijad Kadrić, član VSTV-a

Mandat: od travnja 2013. do travnja 2017. godine

Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta BiH izabralo je suca Zijada Kadrića za člana VSTV-a u ožujku 2013. godine, na drugi uzastopni mandat. U pravosuđu obnaša funkciju suca Apelacijskog suda Brčko Distrikta BiH.

Goran Radević, član VSTV-a

Mandat: od veljače 2013. do veljače 2017. godine

Suci Suda Bosne i Hercegovine izabrali su suca Gorana Radevića za člana VSTV-a u veljači 2013. godine. U pravosuđu obnaša funkciju suca u Sudu Bosne i Hercegovine.

Goran Nezirović, član VSTV-a

Mandat: od veljače 2013. do veljače 2017. godine

Suci Vrhovnog suda Federacije BiH izabrali su suca Gorana Nezirovića za člana VSTV-a u veljači 2013. godine. U pravosuđu obnaša funkciju suca Vrhovnog suda Federacije BiH.

Violanda Šubarić, članica VSTV-a

Mandat: od rujna 2015. do rujna 2019. godine

Suci Vrhovnog suda Republike Srpske izabrali su sutkinju Violandu Šubarić za članicu VSTV-a u lipnju 2015. godine. U pravosuđu obnaša funkciju sutkinje u Vrhovnom sudu Republike Srpske.

Slavo Lakić, član VSTV-a

Mandat: od srpnja 2014. do srpnja 2018. godine

Tužitelji Federalnog tužiteljstva FBiH izabrali su tužitelja Slavu Lakića za člana VSTV-a u svibnju 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju tužitelja u Federalnom tužiteljstvu FBiH.

Mahmut Švraka, član VSTV-a

Mandat: od studenog 2014. do studenog 2018. godine

Tužitelji Republičkog tužiteljstva Republike Srpske izabrali su tužitelja Mahmuta Švraku za člana VSTV-a u studenom 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju glavnog tužitelja u Republičkom tužiteljstvu Republike Srpske.

Alma Džaferović, članica VSTV-a

Mandat: od rujna 2013. do rujna 2017. godine

Tužitelji kantonalnih tužiteljstava u Federaciji BiH izabrali su tužiteljicu Almu Džaferović za članicu VSTV-a u rujnu 2013. godine. U pravosuđu obnaša funkciju tužiteljice u Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona.

Željka Radović, članica VSTV-a

Mandat: od veljače 2015. do veljače 2019. godine

Tužitelji okružnih tužiteljstava u Republici Srpskoj izabrali su tužiteljicu Željku Radović za članicu VSTV-a u prosincu 2014. godine. U pravosuđu obnaša funkciju glavne tužiteljice u Okružnom tužiteljstvu u Doboju.

Jadranka Ivanović, članica VSTV-a

Mandat: od lipnja 2015. do lipnja 2019. godine

Odvjetnička komora Republike Srpske izabrala je odvjetnicu Jadranku Ivanović za članicu VSTV-a u ožujku 2015. godine. Radi kao odvjetnica u Odvjetničkom uredu u Banjoj Luci.

Ilijas Midžić, član VSTV-a

Mandat: od siječnja 2013. do siječnja 2017. godine

Skupština Odvjetničke komore Federacije BiH izabrala je odvjetnika Ilijasa Midžića za člana VSTV-a u prosincu 2012. godine. Radi kao odvjetnik u Odvjetničkom uredu u Bihaću.

Milana Popadić, članica VSTV-a

Mandat: od prosinca 2012. do prosinca 2016. godine

Vijeće ministara BiH izabralo je Milanu Popadić za članicu VSTV-a u prosincu 2012. godine. Radi kao pomoćnica ministra u Sektoru za pravosudna tijela u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

Zdravko Rajić, član VSTV-a

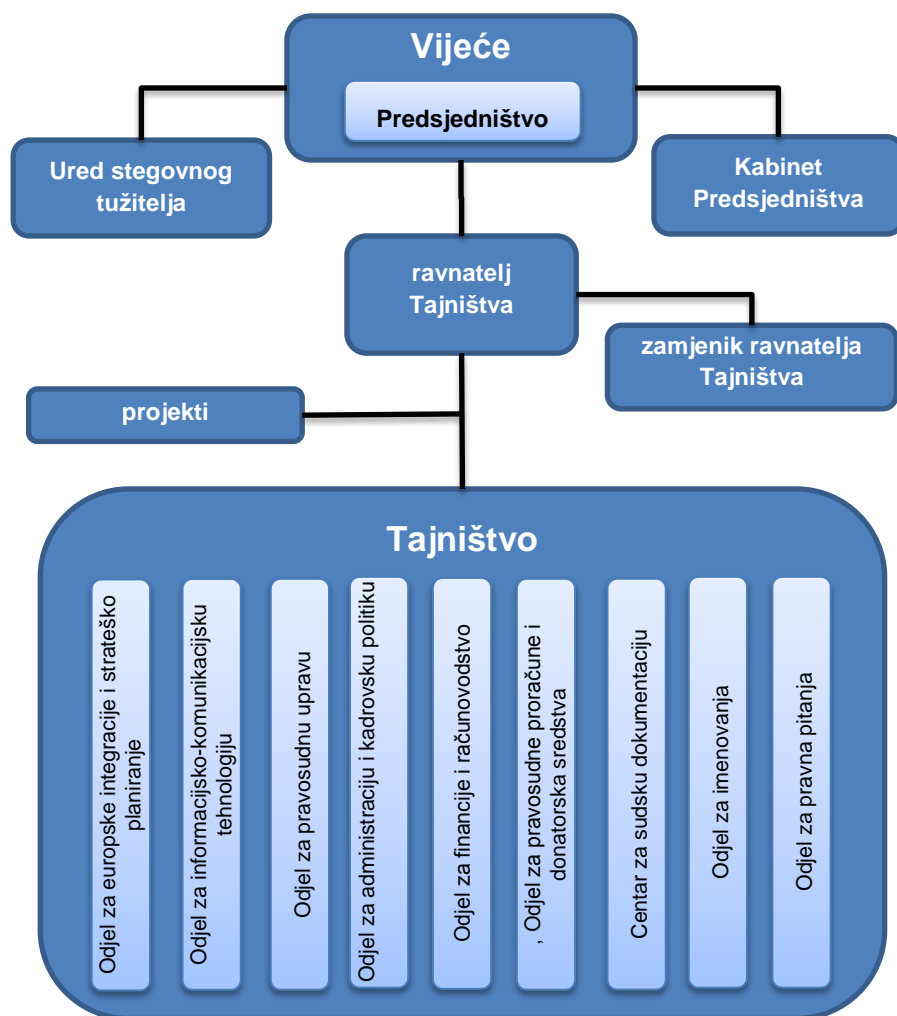
Mandat: od listopada 2012. do listopada 2016. godine

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH izabrao je odvjetnika Zdravka Rajića za člana VSTV-a u listopadu 2012. godine. Radi kao odvjetnik u Odvjetničkom uredu u Mostaru.

Tijekom 2015. godine došlo je do izmjena u sastavu VSTV-a, kako slijedi:

- Violanda Šubarić, sutkinja Vrhovnog suda Republike Srpske, zamijenila je Obrena Bužanina, suca Vrhovnog suda Republike Srpske, kojem je drugi mandat istekao 26. rujna 2015. godine.
- Željka Radović, glavna tužiteljica Okružnog tužiteljstva u Doboju, zamijenila je Mirsadu Hadžić, tužiteljicu u Okružnom tužiteljstvu Banja Luka, kojoj je mandat istekao 17. veljače 2015. godine.
- Odvjetnica Jadranka Ivanović izabrana je za članicu Vijeća ispred Odvjetničke komore Republike Srpske i zamijenila odvjetnika Jovana Čizmovića kojem je mandat istekao 22. lipnja 2015. godine.

Organizacijska struktura VSTV-a

Na dan 31. prosinca 2015. godine, u VSTV-u bilo je 135 uposlenih, od kojih se 81 financira iz proračuna VSTV-a, a 54 angažirano je na realizaciji projektnih aktivnosti VSTV-a i financira se iz donatorskih sredstava. Na dan 31. prosinca 2015. godine u tijeku je bilo ukupno osam (8) natječajnih procedura za popunjavanje pozicija (četiri za pozicije iz proračuna i 4 za projektne pozicije), od kojih su dvije po internim javnim natječajima za nepopunjena radna mjesta na neodređeno vrijeme, od ukupno 84 radna mjesta koliko je ograničenje u zapošljavanju VSTV-a i dvije po natječajima za prijem dva pripravnika, kao i četiri natječajne procedure za projektne pozicije na određeno vrijeme koje se financiraju iz donatorskih sredstava. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u

VSTV-u predviđena su 103 radna mjesta na neodređeno vrijeme. Na temelju mjera uštede u proračunu institucija BiH iskazanim u pismu namjere za zaključivanje *Stand By* aranžmana upućenog Međunarodnom monetarnom fondu (MMF), na temelju koga se ograničava zapošljavanje u institucijama BiH na razini iz 2009. godine, maksimalni odobreni broj uposlenih u VSTV BiH je 84.

PRORAČUN VSTV-a

VSTV dio svojih aktivnosti financira iz odobrenih sredstava proračuna institucija BiH, a projektne aktivnosti usmjerene na reformu pravosuđa financiraju se iz donatorskih sredstava i projekta višegodišnjih kapitalnih ulaganja.

Financiranje aktivnosti VSTV-a

Sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnim obvezama BiH¹, VSTV-u je za 2015. godinu odobren proračun u iznosu od 6.723.000 KM, od čega su sredstva u iznosu od 1.950.000 KM odobrena za projekt višegodišnjih kapitalnih ulaganja pod nazivom „Projekt informatizacije i jačanja kapaciteta pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini”.

Dodatno, u proračun za 2015. godinu prenesena su neutrošena sredstva za kapitalna ulaganja za 2014. godinu u iznosu od 1.056.773 KM, te je ukupan proračun VSTV-a za 2015. godinu iznosio 7.779.773 KM.

Tablica 1: Izvršenje proračuna po stavkama

Stavke proračuna	Odobreni proračun	Korigirani proračun	Izvršenje proračuna	Indeks
TEKUĆI IZDACI				
Bruto plaće i naknade	3.274.000	3.274.000	3.242.406	99%
Naknade troškova uposlenih	159.000	149.000	138.082	93%
Putni troškovi	230.000	230.000	175.684	76%
Izdaci za telefonske i poštanske usluge	63.000	53.000	45.145	85%
Izdaci za energiju i komunalne usluge	118.000	118.000	112.730	96%
Nabava materijala	18.000	23.000	20.977	91%
Izdaci za usluge prijevoza i gorivo	61.000	51.000	49.929	98%
Troškovi zakupa	1.000	1.000	327	33%
Izdaci za tekuće održavanje	465.000	465.000	369.474	80%
Izdaci za osiguranje i troškove platnog prometa	6.000	6.000	3.156	53%
Ugovorene usluge	378.000	403.000	367.533	91%
I. UKUPNO TEKUĆI IZDACI	4.773.000	4.773.000	4.525.445	95%
KAPITALNI IZDACI				
Nabava opreme	490.000	1.002.131	688.008	69%
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	550.000	886.105	832.887	94%
KAPITALNI GRANTOVI				
Kapitalni grantovi drugim razinama vlasti	910.000	1.118.537	367.774	33%
II. UKUPNO KAPITALNI IZDACI I GRANTOVI	1.950.000	3.006.773	1.888.669	63%
III. UKUPNO I+II	6.723.000	7.779.773	6.414.114	82%

Izvršenje proračuna u 2015. godini u kategoriji tekućih izdataka iznosi 4.525.445 KM, odnosno 95%.

Izvršenje proračuna u 2015. godini u kategoriji kapitalnih izdataka i kapitalnih grantova iznosi 1.888.669 KM, odnosno 63%. Dio neutrošenih sredstava koji se odnosi na višegodišnji projekt pod nazivom „Projekt informatizacije i jačanja kapaciteta pravosudnih institucija u

¹ „Službeni glasnik BiH”, broj 40/15

Bosni i Hercegovini”, u iznosu od 1.118.104 KM, sukladno dinamici izvršenja projektnih aktivnosti, realizirat će se u proračunskoj 2016. godini.

Revizije

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: UZR), u 2015. godini, izvršio je završnu reviziju za 2014. godinu i prethodnu reviziju za razdoblje od 1. siječnja do 31. listopada 2015. godine, na bazi uzorka značajnih stavki tekućih i kapitalnih izdataka, primljenih donacija i do tada izvršenih javnih nabava.

UZR je u Izvješću za 2014. godinu, uz isticanje predmeta, dao sljedeće **pozitivno** mišljenje: „Prema našem mišljenju, **financijsko izvješće Vijeća prikazuje fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na dan 31. prosinca 2014. godine i izvršenja proračuna** za godinu koja se završila na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja. **Aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima Vijeća tijekom 2014. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene s odgovarajućim zakonima i propisima.**“

Na temelju preporuka UZR-a pokrenute su potrebne aktivnosti i poduzete odgovarajuće mjere.

UZR provest će završnu reviziju za 2015. godinu u ožujku 2016. godine.

Financiranje projektnih aktivnosti usmjerenih na reformu pravosudnog sustava iz donatorskih sredstava

Sukladno članku 15., stavak 9., Zakona o VSTV-u² precizirano je sljedeće: „Vijeće može primati sredstva od međunarodnih donatora za operativni proračun Vijeća kao i za posebne projekte reforme pravosuđa izvan operativnog proračuna Vijeća. Sredstva se uplaćuju na poseban račun, otvoren kod Centralne banke BiH. Sredstva se troše po nalogu ravnatelja Tajništva, sukladno propisima o izvršenju donatorskih sredstava koje donosi Vijeće i uvjetima ugovora o donacijama potpisanim s donatorom.”

Tijekom 2015. godine iz donatorskih sredstava financirano je devet projekata namijenjenih reformi pravosuđa, usmjerenih na jačanje kapaciteta pravosuđa.

Najznačajniji donatori u 2015. godini su Kraljevina Norveška, sa sudjelovanjem od 38% u ukupnoj vrijednosti donatorskih sredstava, odnosno 4.677.860 KM, i Švedska agencija za međunarodnu suradnju (SIDA), sa sudjelovanjem od 28%, odnosno 3.460.830 KM. Značajna sredstva izdvojile su Europska unija i Švicarska agencija za razvoj i suradnju.

Tablica 2: Pregled donatora i ukupno raspoloživih sredstava po svakom projektu tijekom 2014. godine

Izvor financiranja i naziv projekta	Ukupno raspoloživa sredstva u 2015. godini (u KM)	Ukupno utrošena sredstva u 2015. godini (u KM)	Razdoblje implementacije projekta
1. Donacija Švicarske vlade			
Potpura pravosuđu Bosne i Hercegovine – Jačanje uloge tužitelja u kazneno-pravnom sustavu	4.150	4.150	listopad 2010. – studeni 2014.

² „Službeni glasnik BiH”, br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08.

Projekt se fokusira na rad tužiteljstava, koja su važna karika u sustavu pravosuđa. Bavi se slabostima tužiteljskog sustava, naročito u pogledu učinkovitosti kaznene istrage. Osnovni su ciljevi projekta:

1. Pобољшanje kapaciteta tužitelja i tužiteljstava u cilju prilagođavanja međunarodnim standardima i vođenja kaznenih istraga na učinkovitiji način.
2. Jačanje suradnje i koordinacije između tužiteljstava i policije u vođenju istraga.
3. Profesionalizacija politike komuniciranja i informiranja tužitelja i poboljšanje percepcije javnosti o ulozi tužitelja.
Jačanje VSTV-a u njegovom mandatu da nadgleda i podržava tužiteljski sustav i olakša relevantne reformske procese .

2. Donacija Ministarstva inozemnih poslova Kraljevine Norveške

Potpора pravosuđu Bosne i Hercegovine (BHZ-11/0009)	3.972.754	3.724.817	rujan 2011. – svibanj 2015.

Projekt predstavlja nastavak prethodne financijske pomoći VSTV-u, kao glavni element norveške potpore reformi pravosuđa u BiH. Sveobuhvatni cilj jeste unaprijediti neovisnost i učinkovitost bosanskohercegovačkog pravosuđa. Ciljnu skupinu čine pravosudne institucije, te konačno i građani BiH. Osnovni su ciljevi projekta:

1. Unaprjeđenje učinkovitosti pravosuđa BiH.
2. Potpora pravosuđu BiH u učinkovitom upravljanju ljudskim resursima uvođenjem zajedničkog i uniformnog informacijskog sustava za upravljanje ljudskim resursima (HRMS) utemeljenog na modernim IT rješenjima.
3. Nastavak potpore implementaciji Strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

3. Donacija Republike Češke

Pregled i dorada ispitnih zadataka u cilju formiranja banke ispitnih zadataka	1.896	0	od siječnja 2012. do daljnjeg

Osnovni je cilj projekta poboljšati ispitne procedure VSTV-a za sudske i tužiteljske pozicije kako bi se doprinijelo objektivnijem ocjenjivanju kandidata s jedne, i ubrzao sam proces odabira s druge strane. Na ovaj način unaprijedili bi se neovisnost, kvaliteta i transparentnost postupka imenovanja.

4. Donacija Švedske vlade

Projekt za unaprjeđenje učinkovitosti pravosuđa	3.460.830	1.361.757	studeni 2012. – lipanj 2016.

Projekt ima za cilj opće poboljšanje učinkovitosti svih sudova, s posebnom pozornošću na učinkovitost u procesuiranju parničnih predmeta u prvostupanjskim sudovima u BiH. Projekt je baziran na prethodno postignutim rezultatima VSTV-a na uvođenju moderne informacijsko-komunikacijske tehnologije u bosanskohercegovačko pravosuđe. Osnovni su ciljevi projekta:

1. U prvostupanjskim sudovima neće biti predmeta (izuzev komunalnih) starijih od 5 godina.
2. Samo 15% predmeta (izuzev komunalnih) u prvostupanjskim sudovima bit će starije od godine.
3. Prosjek neriješenih parničnih predmeta (izuzev komunalnih) u prvostupanjskim sudovima bit će smanjen za 5%.
4. Procent neriješenih komunalnih predmeta bit će smanjen za 25%.
5. Sve pravosudne institucije određene za rekonstrukciju ili renoviranje bit će dovedene do standarda modernih i učinkovitih radnih sredina.

5. IPA 2012

Konsolidacija i daljnji razvoj pravosudnog komunikacijskog i informacijskog sustava	2.078.713	1.789.652	siječanj 2014. - siječanj 2016.

Sveukupni cilj projekta uspostavljanje je vladavine prava u BiH. Država je ispunila uvjete iz ovog područja za približavanje Europskoj uniji. Posebni ciljevi: 1. Ojačati neovisnost i odgovornost pravosuđa i 2. Ojačati učinkovitost i efektivnost, te poboljšati transparentnost u pravosuđu.

Očekivani su rezultati projekta:

1. Druga generacija CMS-a razvijena i implementirana. Dostupna CMS aplikacija, s bilo kojeg mjesta i u bilo koje vrijeme.
2. Unaprijeđeno proaktivno odlučivanje i menadžerski kapaciteti u pravosuđu.
3. Unaprijeđena sigurnost pravosudnog informacijskog sustava.
4. Razumijevanje javnosti o radnim procesima u pravosudnim institucijama povećano, čime se doprinosi unaprijeđenju sudskih usluga za građane.

6. Britanski grant

Unaprijeđenje pravosudnih kapaciteta za adekvatnu implementaciju mjera za zaštitu svjedoka	1.100	1.096	siječanj 2014. - listopad 2014.

Osnovni je cilj projekta dodatni razvoj kapaciteta i jačanje adekvatne primjene mjera za podršku i zaštitu svjedoka u kantonalnim i okružnim sudovima i tužiteljstvima u BiH.

Očekivani su rezultati projekta:

1. Povećan kapacitet sudaca i tužitelja na kantonalnim i okružnim sudovima i tužiteljstvima o primjeni mjera za podršku i zaštitu svjedoka.
2. Osnovana pravosudna mreža za podršku i zaštitu svjedoka, ojačanog kapaciteta za rješavanje situacija koje se tiču podrške i zaštite svjedoka u svakodnevnom radu.
3. Podignuta svijest među potencijalnim svjedocima o primjeni mjera za podršku i zaštitu svjedoka u BiH.

7. Donacija Švicarske vlade			
Potpore pravosuđu Bosne i Hercegovine – Jačanje uloge tužitelja u kazneno-pravnom sustavu, faza 2	1.965.457	664.965	prosinac 2014. - studeni 2018.
Projekt predstavlja nastavak, odnosno drugu fazu potpore Švicarske vlade radu tužiteljskog sustava u BiH. Fokusira se na poboljšanje rad, učinkovitost i kredibilitet tužiteljskog sustava Bosne i Hercegovine, odgovornog prema građanima, koji je u potpunosti usklađen sa standardima i praksama Europske unije i praksama koje osiguravaju vladavinu prava. Osnovni su ciljevi projekta: 1. Poboljšati učinkovitost i kvalitetu rada tužiteljstva značajnim smanjenjem starih neriješenih predmeta i povećanim rješavanjem prioritetnih predmeta organiziranog kriminala i korupcije. 2. Poboljšati koordinaciju tužiteljskog sustava u BiH kroz pospješeno funkcioniranje Strateškog tijela tužitelja i učinkovitije upravljanje tužiteljstvima, sukladno utvrđenim planovima i strateškim prioritetima. 3. Unaprijediti korist za građane i društvo poboljšanom kvalitetom usluga, povećanom odgovornošću i ukupnom brigom o korisnicima tužiteljskog sustava, kako je to propisano u usvojenoj Strategiji za brigu o korisnicima tužiteljstva.			
8. Donacija Ministarstva inozemnih poslova Kraljevine Norveške			
Projekt unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa II	487.353	76.037	srpanj 2015. – srpanj 2018.
Projekt predstavlja nastavak dosadašnjih projekata financiranih od strane Norveške, počevši od 2004. godine, uključujući "Projekt unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa", iz 2011. godine, koji je finaliziran u svibnju 2015. godine. <u>Opći je cilj Projekta</u> povećati učinkovitost pravosuđa u Bosni i Hercegovini, uključujući i poboljšanje njihovih usluga. <u>Ciljevi su Projekta:</u> osigurati brže rješavanje malih predmeta, uključujući naplatu neplaćenih komunalnih računa; izgraditi funkcionalne sudske objekte; proširiti korištenje sudske nagodbe/medijacije; povećati informiranost javnosti o radu pravosuđa. Plan je Projekta pratiti ciljeve kroz postizanje sljedećih kvantificiranih rezultata: 1. Proširena upotreba sustava SOKOP-Mal (Sustav za elektroničko procesiranje komunalnih predmeta) u prvostupanjskim sudovima u BiH, uključujući i Općinski sud Sarajevo. 2. Objekti sudova obnovljeni/opremljeni i funkcionalniji za uposlenike i korisnike. 3. Poboljšana proceduralna disciplina sudskih postupaka. 4. Povećan broj riješenih predmeta kroz sudsku nagodbu/medijaciju. 5. Povećan stupanj informiranosti javnosti o radu pravosuđa.			

9. Donacija Ministarstva inozemnih poslova Kraljevine Norveške			
Projekt "Sustav upravljanja ljudskim resursima u pravosuđu Bosne i Hercegovine, faza II"	217.753	21.456	srpanj 2015. – srpanj 2017.
Ovaj Projekt predstavlja nastavak dosadašnjih projekata financiranih od strane Norveške, počevši od 2004. godine, uključujući projekt "Informacijski sustav upravljanja ljudskim resursima (HRMIS)" iz 2011. godine, koji je finaliziran u svibnju 2015. godine. Opći je cilj projekta povećanje učinkovitosti, nadležnosti i transparentnosti pravosuđa Bosne i Hercegovine. Svrha je projekta osigurati učinkovitiji i transparentniji sustav zapošljavanja u pravosuđu. <i>Outputi</i> su Projekta: - Decentralizirati upotrebu elektroničkog kvalifikacijskog testiranja i strukturiranih intervjua za pravosuđe. - U potpunosti automatizirati procedure odabira i imenovanja pravosudnih dužnosnika.			

Revizije

Neovisni su revizori tijekom 2015. godine izvršili revizije sljedećih grantova:

- revizija završnog financijskog izvješća projekta „Potpora pravosuđu u BiH – Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ (donator Švicarska Konfederacija),
- revizija završnog financijskog izvješća projekta „Potpora pravosuđu BiH – BHZ-11/0009“ (donator Kraljevina Norveška),
- revizija godišnjeg financijskog izvješća za PUEP koji financira Švedska.

Prilikom navedenih revizija provjerena je financijska regularnost, usklađenost s projektnim ciljevima, ekonomičnost i učinkovitost u vođenju projekata te primjerenost, relevantnost i funkcionalnost internih kontrola.

Izvješća neovisnih revizora u 2015. godini potvrdila su da su projekti implementirani sukladno sporazumima s donatorima, Zakonu o VSTV-u BiH, Poslovniku VSTV-a BiH, internim aktima Vijeća i drugim relevantnim propisima, kao i da su odobrena sredstva utrošena za namjene predviđene projektnim prijedlozima.

Ulaganja u pravosuđe u Bosni i Hercegovini

U razdoblju od 2004. do 2015. godine VSTV je osiguralo sredstva u iznosu od 79 miliona KM za realizaciju projektnih aktivnosti u pravosudnim institucija na svim razinama vlasti.

U ovaj su iznos uključeni projekti koje je VSTV izravno realiziralo, kao i projekti koje je realizirala Delegacija Europske unije u BiH, a u kojima je VSTV imalo partnersku ulogu.

Prilikom razmatranja projektnih ideja i realizacije projekata, VSTV je, nakon provedenih analiza potreba, posebnu pozornost poklanjalo pravednoj raspodjeli donatorskih sredstava u određenom razdoblju između pravosudnih institucija na svim razinama u Bosni i Hercegovini, uključujući odgovarajuću teritorijalnu zastupljenost i projekte koji su ranije realizirani.

U okviru odobrenog proračuna VSTV-a za navedeno razdoblje, izdvojeno je 15 miliona KM za nabavu računalne opreme, softvera i ostale opreme u okviru Projekta informatizacije i jačanja kapaciteta pravosudnih institucija u BiH te za održavanje pravosudnog informacijskog sustava i ostale tekuće izdatke za potrebe pravosuđa.

Europska unija je s 35,6 miliona KM najveći pojedinačni donator čija su sredstva uložena u nabavu računalne opreme, softvera i ostale opreme za potrebe informatizacije pravosuđa na svim razinama vlasti.

Norveška vlada najveći je pojedinačni donator koji je svoja sredstva dodijelio za rekonstrukciju zgrada sudova i tužiteljstava, kao i za ostale projekte reforme pravosuđa.

U ukupnoj strukturi sredstava, 51 milion KM uloženo je u nabavu računalne i druge opreme za potrebe informatizacije pravosuđa, 15,7 miliona KM u rekonstrukcije zgrada, a 3,2 miliona KM u održavanje pravosudnog informacijskog sustava.

Poglavlje 1: EUROPSKE INTEGRACIJE

1.1 Izvješće Europske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu³

Europska komisija je od 2015. godine primijenila novu metodologiju pripreme izvješća, i to tako da je, pored iznošenja ocjene trenutnog stanja spremnosti za pristupanje i ocjene za postignuti napredak u prethodnoj godini, za svako područje istaknula nekoliko konkretnih prioriteta. O stupnju ispunjavanja ovih prioriteta ovisit će kako ocjena u narednom izvješću tako i dinamika napredovanja BiH u procesu pristupanja Europskoj uniji (EU).

U Izvješću Europske komisije za BiH za 2015. godinu se, kao ocjena stanja u području Vladavina zakona – Funkcioniranje pravosuđa⁴, navodi da su u pravosudnom sustavu BiH urađene određene pripreme aktivnosti⁵, te da je određeni napredak⁶ postignut:

1. usvajanjem Strategije za reformu sektora pravde (SRSP),
2. ponavljanjem opredjeljenja vlasti da zajednički rade na utvrđivanju ključnih elemenata reforme pravosuđa⁷.

Nasuprot tome:

1. nastavljeni su politički motivirani napadi na pravosuđe,
2. potrebno je usvojiti mjere kako bi se osigurala puna odgovornost sudaca i tužitelja,
3. potrebno je osmisliti specijalističke obuke,
4. učinkovitost pojedinih dijelova sustava ozbiljno ugrožavaju neriješeni predmeti i pretjerano dugi postupci.

Uz prethodno navedeno, Izvješće sadrži i detaljan prikaz s osvrtom na sljedeće:

– Strateški dokumenti: kako bi se popunile praznine prouzročene kašnjenjem u usvajanju novog SRSP-a, institucije odgovorne za provedbu usklađenim djelovanjem trebaju postići vidljive rezultate.

– Regulatorna tijela: iako je VSTV-u, generalno gledano, dodijeljen proračun primjeren njegovim neposrednim prioritetima, Tajništvu VSTV-a potrebno je staviti na raspolaganje odgovarajuće resurse. Većina odluka VSTV-a koje se tiču imenovanja ili razrješenja ne podliježe sudskoj reviziji. U 2015. godini VSTV odlučilo je otvoriti svoje sjednice za javnost, uz određena ograničenja. Nedostatke u pravnom okviru, kojim je uređeno VSTV, treba riješiti na temelju mišljenja Venecijanske komisije i preporuka Europske komisije u sklopu Strukturiranog dijaloga.

– Neovisnost i nepristranost: dok vanjska i unutarnja neovisnost sudstva i samostalnost tužiteljstava imaju pravni temelj, ne postoji učinkovit nadzor nad njihovom provedbom. Ne postoje formalne procedure kojima su propisane kazne protiv neprimjerenog utjecaja ili prijetnji neovisnosti, kao ni zaštita protiv politički motiviranih napada na pravosuđe. U nedostatku ustavnih garancija na državnoj razini, ovo treba riješiti novi zakon o VSTV-u. U izvještajnom razdoblju VSTV samo je u jednom slučaju odlučilo primijeniti mjeru premještanja suca bez pristanka, što je bila alternativa otpuštanju koje je zatražio Ured stegovnog tužitelja (UST). CMS vrši nasumičnu dodjelu predmeta, a predsjednici sudova odlučuju o parametrima za raspodjelu. Ako predsjednik suda presignira predmet, VSTV prati obrazloženja svake takve odluke. Nepristranost je zaštićena i mehanizmima izuzeća iz rada

³ Do 2015. godine korišten je naziv: Izvješće o napretku.

⁴ Poglavlje 2.3.

⁵ Izvješće za BiH za 2015. godinu sadrži ocjenu stanja i razine napretka u smislu spremnosti za preuzimanje obveza članstva u EU-u. Ocjena stanja izražava se na sljedeći način: rana faza/ **određena razina pripreme** / umjereno pripremljena / dobra razina pripreme / napredna razina.

⁶ Ocjena napretka: nazadovanje / nema napretka / **određeni napredak** / dobar napredak / vrlo dobar napredak.

⁷ Na ministarskom sastanku u rujnu 2015. godine u okviru Strukturiranog dijaloga.

na predmetu, sukladno važećim procesnim propisima. Ukoliko sudac sam ne zatraži izuzeće u takvim situacijama, to predstavlja osnovu za pokretanje stegovnog postupka.

– Odgovornost: iako je UST neovisno tijelo, funkcionalno ovisi o VSTV-u. VSTV ima pravo opozvati drugostupanjsku odluku, donešenu u stegovnom postupku. Broj težih stegovnih kazni i dalje je nizak. Iako etički kodeks sudaca i tužitelja postoji, ne postoji formalni provedbeni mehanizam. Povjerenstvo za etička pitanja VSTV-a nema nadležnost za pokretanje stegovnih postupaka. Povreda etičkog kodeksa ne predstavlja formalni razlog za pokretanje stegovnog postupka. Odluke stegovnog tužitelja ne podliježu žalbi. Ostali aspekti odgovornosti u početnoj su fazi ili ne postoje. Integritet se provjerava samo prilikom kandidiranja za pozicije nositelja pravosudnih funkcija. Nijedna institucija ne provjerava ispravnost izjava o imovinskom stanju sudaca i tužitelja. Pravilnik o sukobu interesa za članove VSTV-a treba proširiti na cjelokupno pravosuđe. Novi zakon o VSTV-u treba sadržavati jasna pravila koja se mogu primijeniti na funkcioniranje cjelokupnog pravosuđa.

– Profesionalizam i stručnost: iako su prijem i napredovanje regulirani na temelju parametara koji se procjenjuju sukladno objektivnim pokazateljima, ne postoji učinkovita i sustavna primjena objektivnih kriterija prilikom konačnog imenovanja na pozicije nositelja pravosudnih funkcija i na rukovodeće pozicije. Razrješenje je regulirano objektivnim kriterijima sukladno Zakonu o VSTV-u, iako je broj razrješenja vrlo mali.

– Kvaliteta pravosuđa: potrebno je poboljšati standarde, metodologiju i izvođenje obuke, posebno kada se radi o izgradnji kapaciteta za rad na predmetima kao što su trgovina ljudima, financijski i organizirani kriminal. Obuke za rukovodstvo i suce/tužitelje po specijalističkim područjima ne izvode se sustavno. Proračun sudova, tužiteljstava i VSTV-a iznosi 119 milijuna eura odnosno 0,85% BDP-a BiH. Odvjetnici i stranke u postupcima imaju mogućnost *online* pristupa relevantnim informacijama. Iako je rad sudova postao znatno transparentniji, pristup sudskim odlukama i dalje je ograničen na zainteresirane strane i može se dobiti samo uz novčanu naknadu. Potrebno je osigurati da rad sudova bude u potpunosti transparentan, uključujući poboljšanje dostupnosti odluka te poštujući propise o zaštiti podataka i poboljšanje uvjeta za snimanje sudskih postupaka. Usklađenost sudske prakse osigurana je unutar entiteta i Brčko Distrikta, ali ne i između različitih razina pravosuđa. Održavanjem zajedničkih panela sudova najviših instanci ostvaren je viši stupanj usklađenosti sudske prakse u građanskim stvarima, ali ne i u upravnom ili kaznenom području. Pristup javnosti sudskoj praksi ograničen je na informacije objavljene na web stranicama sudova, dok pravni stručnjaci⁸ koji žele puni pristup sudskoj praksi moraju zatražiti posebnu zaporku za pristupanje i platiti naknadu. Kada su u pitanju alternativne metode rješavanja sporova, potrebno je dodatno unaprijediti sudsku i izvansudsku medijaciju. U izvještajnom razdoblju samo je pet slučajeva riješeno medijacijom u usporedbi s 5.418 predmeta okončanih sudskom nagodbom, što iznosi jedva 1% slučajeva koji su riješeni alternativnim metodama rješavanja sporova. Potrebno je dodatno poboljšati usklađenost zakonodavnog okvira BiH sa zakonodavstvom EU-a, te ostvariti značajnije smanjenje broja neriješenih predmeta primjenom medijacije.

– Učinkovitost: na sudovima u BiH zaprimljeno je 428.701 predmeta, a riješeno 472.213. To znači da je stopa rješavanja predmeta (tj. odnos riješenih i zaprimljenih predmeta) bila 110%. Sudovi su u 2014. godini riješili 85.941 starih predmeta, čime su postigli 80% od željenog broja odnosno 7% više nego u 2013. godini. Broj neriješenih predmeta, osim komunalnih, u posljednje 2 godine smanjen je za više od 40.000 predmeta (od ukupno 406.227 starih predmeta). Najveći dio neriješenih predmeta odnosi se na 1.700.000 komunalnih predmeta.^{9 10} Tijekom 2014. godine prosječno trajanje neriješenih građanskih

⁸ U Izvješću stoji: *judicial professionals*.

⁹ VSTV i entitetska zakonodavna tijela taj broj namjeravaju smanjiti pružanjem podrške uvođenju alternativnih rješenja na sudovima, kao što su privatni izvršitelji ili izvršitelji s posebnim zadatkom. Međutim, ovo još uvijek nije dovelo do značajnih rezultata u pogledu smanjenja broja neriješenih predmeta

¹⁰ Izvješće EK za BiH za 2015. godinu sadrži i sljedeći podatak: „Prosječna duljina trajanja postupaka u 2014. godini iznosila je nešto više od sedam godina.“ Do unošenja ovog pogrešnog podatka došlo je

predmeta, koji nisu komunalni, pred prvostupanjskim sudovima u BiH u odnosu na 2012. godinu smanjeno je za 27 dana.

Kako bi se osigurala provedba prioriteta istaknutih u Izvješću za BiH za 2015. godinu potrebno je:

- usvojiti Akcijski plan s pokazateljima rezultata i proračunskim aktivnostima za provedbu SRSP-a za razdoblje od 2014. do 2018. godine,
- jačati mehanizme odgovornosti i integriteta, posebno kroz stegovni sustav koji će imati odvratajući učinak, usvajanjem mjera za sprječavanje sukoba interesa,
- usvojiti plan za smanjenje broja neriješenih komunalnih predmeta,
- modernizirati obuku i osigurati potpun pristup sudskim odlukama.

Nadležne institucije na svim razinama vlasti u BiH¹¹ pristupile su izradi Akcijskog plana za realizaciju prioriteta (Akcijski plan). U okviru ovog Akcijskog plana razrađeni su prijedlozi mjera koje trebaju osigurati realizaciju prioriteta, te rokovi za njihovu realizaciju. O realizaciji mjera izvješćivat će se u travnju i kolovozu 2016. godine, u okviru izrade Priloga i Dopune priloga institucija u BiH za redovito godišnje izvješće o napretku BiH u procesu europskih integracija, na temelju kojeg Europska komisija u listopadu priprema relevantno izvješće.

Na VSTV odnose se tri prioriteta iz područja *Politički kriteriji/Vladavina zakona – Funkcioniranje pravosuđa*, i to:

Prioritet br. 5. Jačati mehanizme odgovornosti i integriteta, posebno kroz stegovni sustav koji će imati odvratajući učinak i usvajanjem mjera za sprječavanje sukoba interesa,

Prioritet br. 6. Usvojiti plan za smanjenje broja neriješenih komunalnih predmeta,

Prioritet br. 7. Modernizirati obuku i osigurati potpun pristup sudskim odlukama,

čiju realizaciju će VSTV osigurati provedbom odgovarajućih mjera koje su uvrštene u Akcijski plan.¹²

1.2 Reformska agenda¹³ za Bosnu i Hercegovinu u razdoblju od 2015. do 2018. godine

Reformska agenda predstavlja odgovor na poziv Vijeća za inozemne poslove EU-a iz prosinca 2014. godine za usvajanjem inicijalne Reformske agende, sukladno pravnoj stečevini EU-a, te je ujedno tijesno povezana s ciljevima novog pristupa EU-a ekonomskom upravljanju na Zapadnom Balkanu. Napredak u njejoj provedbi bio je uvjet za upućivanje zahtjeva BiH za članstvo u EU-u.¹⁴

Reformska agenda obuhvaća set srednjoročnih prioriteta koji se odnose na šest područja, od kojih je za VSTV relevantno područje *Vladavina prava i dobro upravljanje*. Za ovo područje navodi se da je potrebno osigurati nepovratno osnaživanje vladavine prava, i to na temeljima konkretnog napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije. Cilj svih operativnih i institucionalnih aktivnosti osiguranje je sigurnijeg okruženja bez korupcije, za sve građane BiH. Istodobno, vlasti na svim razinama u BiH povećat će svoje zalaganje da se povрати povjerenje građana u institucije odgovorne za vladavinu prava, i to razvojem njihovih kapaciteta, odgovornosti, profesionalizma i integriteta.

---

zbog tehničke pogreške; ispravan podatak glasi: „Prosječna duljina trajanja postupaka prema starosti inicijalnog akta u svim vrstama riješenih predmeta u 2014. godini iznosila je 681 dan.“

¹¹ Sukladno zaključku Vijeća ministara BiH koji je usvojen 30. prosinca 2015. godine.

¹² Predložene mjere temelje se na strateškim i planskim dokumentima VSTV-a, uključujući i Akcijski plan koji je VSTV usvojilo 21. rujna 2015. godine na temelju preporuka s Radionice o vladavini prava i Pregleda zaključaka, relevantnih dokumenata, indikatora i rokova provedbe, koji je usvojen na konferenciji „Razvojni put reforme pravosuđa“ održanoj 9. i 10. prosinca 2015. godine. Prijedlog mjera za realizaciju prioriteta iz Izvješća za BiH za 2015. godinu iz nadležnosti VSTV-a dostavljen je DEI-u 28. siječnja, a dopuna 1. veljače 2016. godine.

¹³ Program reformi.

¹⁴ Upućen 15. veljače 2016. godine.

Kako bi se osigurala pravodobna provedba Reformske agende, pripremljen je Akcijski plan kojim su utvrđene odgovorne institucije i rokovi za provedbu. VSTV je, u suradnji s drugim institucijama, odgovorno za provedbu sljedećih aktivnosti u okviru područja *Vladavina prava i dobro upravljanje*, pri čemu je dio aktivnosti već realiziran:

2. Uspostaviti učinkovitu prevenciju korupcije i sukoba interesa u pravosuđu:

VSTV je, u cilju provedbe ove aktivnosti, u travnju 2015. godine formiralo Radnu skupinu koja ima zadatak u vidu smjernica definirati mjere za sprječavanje sukoba interesa nositelja pravosudnih funkcija i odgovarajuće mehanizme praćenja njihovog provođenja. Prijedlog smjernica trebao bi biti pripremljen u svibnju 2016. godine. Smjernice će, nakon što ih VSTV usvoji, biti dostavljene nadležnim institucijama na usvajanje i primjenu. Nadalje, Radna skupina će raditi na unaprjeđenju Pravilnika o sukobu interesa članova VSTV-a u smislu jačanja odgovornosti i integriteta, posebno u pogledu napredovanja članova Vijeća tijekom trajanja mandata i nespojivosti obavljanja funkcije predsjednika suda/glavnog tužitelja s obavljanjem funkcije člana Vijeća u isto vrijeme. U lipnju 2015. godine potpisan je Memorandum između VSTV-a, APIK-a i USAID-a, kojim je predviđeno uspostavljanje suradnje u područjima od zajedničkog interesa, uključujući prevenciju korupcije i sukoba interesa u pravosuđu.

2.1. Provoditi zajedničke obuke za tužitelje, istražitelje i policijska tijela za rad na kaznenim djelima korupcije i poboljšanje koordinacije u tom procesu:

U tijeku je izrada modula na temu „Procesuiranje i otkrivanje kaznenih djela korupcije“ na temelju kojeg će se obaviti zajednička edukacija tužitelja i ovlaštenih službenih osoba. Izrađen je i program specijalizacije na temu „Korupcija“ na temelju kojeg će se tijekom 2016. i 2017. godine obaviti specijalizacija tužitelja.¹⁵

2.2. Izvršiti analizu zakona o sukobu interesa u BiH s ciljem utvrđivanja mogućnosti za učinkovitije suzbijanje sukoba interesa i pooštavanja kaznenih mjera za njihovo nepoštivanje:

Budući da nositelji pravosudnih funkcija nisu obuhvaćeni Zakonom o sukobu interesa u BiH, VSTV će izvršiti analizu Zakona o VSTV-u s ciljem utvrđivanja mogućnosti za učinkovitije suzbijanje sukoba interesa i pooštavanje kaznenih mjera za njihovo nepoštivanje.

2.3. Na temelju analize predložiti izmjene i dopune Zakona o sukobu interesa u BiH za učinkovitije suzbijanje sukoba interesa i pooštavanja kaznenih mjera za njihovo nepoštivanje:

Budući da nositelji pravosudnih funkcija nisu obuhvaćeni Zakonom o sukobu interesa u BiH, VSTV će na temelju analize Zakona o VSTV-u predložiti izmjene i dopune Zakona o VSTV-u za učinkovitije suzbijanje sukoba interesa i pooštavanje kaznenih mjera za njihovo nepoštivanje.

2.4. Izvršiti sveobuhvatnu analizu zakonskih propisa za izjave o imovinskom stanju, s ciljem uspostave učinkovitog sustava kontrole, obrade podataka iz izjava o imovinskom stanju i eliminacije prepreka za njihovo javno objavljivanje:

Suci i tužitelji dostavljaju Vijeću godišnje financijsko izvješće sukladno članku 86. Zakona o VSTV-u. Do sada su se podaci iz osobnih financijskih izvješća koristili u slučaju pritužbi koje su podnesene protiv sudaca i tužitelja, ukoliko bi prema procjeni UST-a mogli koristiti u ovim predmetima. U tijeku je razmatranje prijedloga za aktivnije korištenje imovinskih kartona s ciljem uspostave učinkovitog sustava imovinske kontrole i obrade podataka iz izjava o imovinskom stanju, te objavljivanje podataka iz financijskih izvješća (što zasad nije sukladno postojećim zakonskim rješenjima).

2.5. Formirati elektronički registar izjava o imovinskom stanju:

Imajući u vidu složenost aktivnosti i potrebne resurse, kao rok za provedbu utvrđen je prosinac 2016. godine.

3. Propisati objektivne kriterije za imenovanje nositelja pravosudnih funkcija radi povećanja profesionalizma i integriteta:

¹⁵ Zajedničke obuke odvijaju se u okviru projekta *Podrška tužiteljstvima u BiH*, koji provodi VSTV.

U okviru Strateškog plana VSTV-a provedeni su strateški programi: 1.1. Implementirati kvalifikacijsko i pismeno testiranje i 1.2. Unaprijediti postupak intervjuiranja kandidata. U tijeku je priprema prijedloga VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-u u dijelu koji regulira kriterije i proceduru imenovanja nositelja pravosudnih funkcija.

4. Usvojiti mjere integriteta pravosudnog sustava u BiH:

VSTV je u svibnju 2015. godine usvojilo Plan integriteta kao interni dokument u kojem je sadržan skup mjera kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja i korupcije unutar VSTV-a. Povezano s cijelim pravosudnim sustavom u BiH, VSTV će u suradnji s APIK-om i USAID-om do srpnja 2016. godine pripremiti Prijedlog smjernica za izradu planova integriteta pravosudnih institucija u BiH, sukladno obvezi utvrđenoj strateškim programom 2.7.¹⁶ Državne strategije za borbu protiv korupcije u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

5. Usvojiti nova pravila stegovnog postupka i uvesti nove stegovne mjere:

Pretpostavka realizacije ove aktivnosti je izmjena Zakona o VSTV-u. VSTV priprema svoj prijedlog za izmjene i dopune Zakona, a planirani rok za realizaciju je prosinac 2016. godine.

1.3 Strukturirani dijalog o pravosuđu između Europske unije i Bosne i Hercegovine

Strukturirani dijalog o pravosuđu instrument je koordinacije pomoću kojega Europska komisija i BiH razgovaraju o procesu provođenja pravosudne i zakonodavne reforme s ciljem usklađivanja sustava u BiH s pravnom stečevinom EU-a (*aquis*). Pored toga, on predstavlja doprinos procesu izgradnje povjerenja i unaprjeđenja profesionalnosti i učinkovitosti pravosuđa. Strukturirani dijalog je, na određeni način, predstavljao uvod u napredniju fazu integracijskog procesa, u okviru koje će ova pitanja biti posao različitih pododbora.

Strukturirani dijalog otvorio je više pitanja povezanih s reformom i dao veliki broj preporuka koje i dalje predstavljaju smjernice u procesu reforme pravosuđa. U okviru Strukturiranog dijaloga djeluje ministarski sastanak, koji je u 2015. godini bio posvećen pružanju određenih smjernica u procesu reforme. Ministarskom sastanku, koji je počeo aktivnije djelovati u rujnu 2015. godine kada su tri ministarstva pravde i predsjednik Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta BiH potpisali Protokol o ishodu ministarskog sastanka u okviru Strukturiranog dijaloga između EU-a i BiH,¹⁷ kasnije se pridružilo i VSTV kao strateški i tehnički partner, te je za prvi prioritet odabrano preciziranje dogovorenog nacrt zakona o sudovima BiH. Dok se na ministarskoj razini razgovara o političkim načelima za nacrt zakona, samim nacrtom zakonskih odredbi i postupkom usklađivanja različitih prijedloga bavi se posebna Radna skupina koju je osnovalo Ministarstvo pravde BiH, u čijem radu sudjeluju predstavnici svih razina vlasti, Direkcija za europske integracije i VSTV. U ovom je procesu VSTV, na zahtjev ministara i radne skupine, bilo uključeno na različitim razinama, i to kako bi pružilo stručno i strateško mišljenje o konkretnim pitanjima u vezi sa Zakonom o sudovima BiH. Pored toga, VSTV se angažiralo na jednom osjetljivijem pitanju koje se tiče nadležnosti suda i šire profesionalne zajednice, kako bi i dalje osiguralo aktivnu uključenost profesionalne zajednice na tehničkoj razini koja je podjednako važna kao i politička razina.

Usprkos postignutom napretku u izradi nacrt zakona, nadležnost suda, a posebno dio koji se odnosi na tzv. „proširenu nadležnost“, trenutno reguliranu člankom 7. stavak 2. Zakona o sudovima BiH, i dalje ostaje predmet razgovora na političkoj razini.¹⁸ Zakon bi se trebao naći

¹⁶ „Ujednačavanje metodologije za izradu i provedbu planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH i uspostavljanje zakonske obveze za izradu planova integriteta u svim javnim institucijama u BiH“.

¹⁷ Potpisano u Bruxelles-u, 10. rujna 2015. godine.

¹⁸ Na šestom ministarskom sastanku, održanom 3. i 4. ožujka 2016. godine u Banjoj Luci, Ministarstvo pravde BiH i Ministarstvo pravde RS-a iznijeli su dva alternativna prijedloga u vezi s ovim konkretnim člankom nacrt zakona. O njemu će se nastaviti rasprava u okviru pododbora, zajedno sa završnim i prijelaznim odredbama, što je posljednji korak prije upućivanja nacrt zakona Europskoj komisiji na mišljenje tehničkih eksperata, a zatim u parlamentarnu proceduru na odobrenje.

u parlamentarnoj proceduri prije planiranog sastanka pododbora za pravosuđe u Bruxelles-u, prije ljeta 2016. godine.

1.4 Projekti koje financira Europska unija

Vijeće ministara BiH je 19. listopada 2012. godine usvojilo Državni paket IPA 2012, a 10. srpnja 2013. godine Državni paket IPA 2013, čime je omogućena realizacija projekata pretpristupne pomoći EU-a IPA 2012 i IPA 2013. Cilj je ove pomoći povećanje učinkovitosti, profesionalizma i neovisnosti cjelokupnog sektora pravde kako bi se osigurala vladavina prava, te na taj način BiH pripremila za pristupanje EU-u.

Projekti IPA 2012 i IPA 2013 obuhvaćeni su jedinstvenim prijedlogom za sektor pravde u BiH koji je u trenutku usvajanja uključivao ukupno pet mjera. Pored dolje pobrojanih mjera, u čijoj provedbi VSTV ima značajnu ulogu, ovaj je paket u okviru sektora pravde uključivao Mjeru 4 usmjerenu na unaprjeđenje infrastrukture zatvora¹⁹, kao i Mjeru 5 usmjerenu na unaprjeđenje kapaciteta institucija sektora pravde za izradu institucionalnih strateških planova i politika²⁰.

Mjera 1. Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija pravosudnih institucija: VSTV je provođenjem pripremnih aktivnosti, uključujući izradu projektne dokumentacije, ispunilo pretpostavke za početak implementacije mjere 1. Tijekom 2015. godine nastavljene su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za pravosudne institucije u BiH, čiju izgradnju treba financirati EU pomoću programa IPA. Tako je izrađena projektna dokumentacija za izgradnju novog aneksa zgrade Tužiteljstva BiH u Sarajevu, a inicirane su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za izgradnju zgrade u kojoj će biti smješten Općinski sud u Tuzli²¹, obnovi postojećeg objekta u kojem su smješteni Kantonalno tužiteljstvo i Kantonalni sud u Tuzli, izgradnji zgrade Palače pravde u Trebinju.²² Nadalje, realiziraju se aktivnosti na izgradnji nove zgrade Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona, obnovi zgrade Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona i obnovi i dogradnji Kantonalnog suda u Mostaru.

Mjera 2. Uspostava adekvatnog sustava za učinkovito procesuiranje predmeta ratnih zločina: EU je u svrhu provedbe ove mjere osigurala sredstva u iznosu od 14,8 milijuna EUR potpore sudovima i tužiteljstvima za jačanje ljudskih i materijalnih resursa neophodnih za procesuiranje predmeta ratnih zločina. Cilj je smanjenje broja neriješenih predmeta ratnih zločina u tužiteljstvima za 50% u razdoblju od pet godina (od 2014. do 2018. godine). Korisnici ovog projekta su 16 tužiteljstava i 6 sudova u kojima je imenovano 20 tužitelja i 7 sudaca, te na određeno vrijeme uposleno stručno i administrativno osoblje za pružanje podrške u radu na predmetima ratnih zločina²³. Nakon uspješne provedbe projekta tijekom 2014. godine, u 2015. godini javili su se problemi zbog nepravovremenog usvajanja Strategije reforme sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine, što je bio jedan od uvjeta za uplatu druge tranše sredstava iz Projekta IPA 2012/2013 za 2015. godinu, sukladno Financijskom memorandumu o razumijevanju potpisanom između EU-a i BiH. Navedeno je kašnjenje izazvalo teškoće za institucije korisnice projekta koje nisu imale sredstva za isplatu plaća uposlenog osoblja kao ni za financiranje materijalnih potreba u vezi s procesuiranjem predmeta ratnih zločina. U određenim slučajevima nadležne su vlade preuzele financiranje do uplate druge tranše sredstava, dok je u drugim institucijama došlo do prekida radnog odnosa osoblju uposlenom na određeno vrijeme. Suci i tužitelji radili su bez primanja. Usprkos navedenim teškoćama, institucije korisnice ispunile su zacrtani

¹⁹ Odlukom Europske komisije iz listopada 2013. godine, paket pretpristupne pomoći IPA 2013 namijenjen BiH umanjen je za 47,2 milijuna EUR odnosno 54,2% planiranog iznosa čime je ukinuto financiranje niza projekata obuhvaćenih ovim paketom pomoći, uključujući i Mjeru 4 sektorskog programa za sektor pravde u BiH.

²⁰ U studenom 2015. godine, Delegacija EU-a u BiH donijela je odluku o neprovođenju tehničke pomoći predviđene mjerom 5 sektorskog programa za sektor pravde u BiH zbog mogućeg preklapanja s aktivnostima koje provodi Ured koordinatora za reformu javne uprave, rizika povezanih s ljudskim potencijalima u ciljnim institucijama na entitetskom i nižim razinama vlasti, te neriješenog pitanja mehanizma koordinacije.

²¹ Dom Armije u Tuzli.

²² Završetak izrade projektne dokumentacije za navedene lokacije očekuje se tijekom 2016. godine.

²³ Oko 110 uposlenih.

projektni cilj. Nadzorno tijelo za praćenje provedbe Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, nakon razmatranja izvješća sudova i tužiteljstava za razdoblje od 1. rujna 2014. do 30. lipnja 2015. godine, konstatiralo je ostvarenje predviđenog cilja za 30. lipnja 2015. godine²⁴. Nakon usvajanja SRSP-a za razdoblje od 2014. do 2018. godine, u rujnu 2015. ispunjeni su uvjeti za uplatu druge tranše sredstava za 2015. godinu, što je EU izvršila 22. prosinca 2015. godine.

Mjera 3. Konsolidacija i daljnji razvoj pravosudnog komunikacijskog i informacijskog sustava:²⁵ Provedba mjere 3 u okviru projekta IPA 2012 započela je 23. siječnja 2014. godine na temelju Sporazuma o financiranju projekta sklopljenog između Delegacije EU-a u BiH i VSTV-a i traje 24 mjeseca. Cilj je osiguravanje niza pretpostavki za učinkovito funkcioniranje pravosuđa u BiH, fokusirajući se na dva ključna aspekta: osiguravanje tehničkih preduvjeta i jačanje upravljačkih kapaciteta u pravosuđu. Za provedbu mjere 3 u okviru projekata IPA 2012/2013 osigurano je ukupno 3.630.000 EUR.

---

²⁴ Smanjenje predmeta ratnih zločina u tužiteljstvima (KTRZ predmeta) za 15%.

²⁵ Za provedbu mjere 3 nadležno je VSTV. Detalji o rezultatima i aktivnostima provedenim u okviru ove mjere nalaze se u poglavlju: „Učinkovitost pravosuđa“, u dijelovima „Učinkovitost sudova“ i „Uloga informacijskih rješenja u jačanju učinkovitosti rada pravosuđa u BiH“.

Poglavlje 2: NEOVISNOST PRAVOSUĐA

Neovisnost pravosuđa pretpostavka je vladavine prava i pravne sigurnosti građana. Tijekom 2015. godine nastavljen je konstruktivan dijalog o potrebnim reformama u pravosuđu, ali, evidentirani su i neprimjereni pritisci na pravosudni sustav. Jedan od bitnih preduvjeta neovisnosti pravosuđa, u kojem ni tijekom 2015. godine nije bilo napretka, je neovisnost u financiranju pravosudnih institucija. Nedovoljne ovlasti pravosudnih institucija i fragmentiranost financiranja i dalje ne omogućuju neovisnost pravosuđa u proračunskom procesu niti omogućuju racionalan raspored sredstava. U prosincu 2015. godine održana je Konferencija „Razvojni put reforme pravosuđa – dometi i izazovi“ na kojoj je kao posebna tema razmatrana neovisnost pravosudnog sustava i institucionalne i materijalne pretpostavke za njeno puno ostvarenje i očuvanje.

2.1 VSTV i neovisnost pravosuđa

U prosincu 2015. godine održana je Konferencija „Razvojni put reforme pravosuđa – dometi i izazovi“ na kojoj je kao posebna tema razmatrana neovisnost pravosudnog sustava i institucionalne i materijalne pretpostavke za njeno puno ostvarenje i očuvanje.

Tijekom 2015. godine nastavljen je konstruktivan dijalog o potrebnim reformama u pravosuđu, ali su evidentirani i neprimjereni pritisci na pravosudni sustav.

U organizaciji pravosuđa i sustavu financiranja nije bio izmjena. Nedovoljne ovlasti pravosudnih institucija i fragmentiranost financiranja i dalje ne omogućuju neovisnost pravosuđa u proračunskom procesu niti omogućuju racionalan raspored sredstava. Iako je proračun u 2015. uvećan u odnosu na 2014. godinu i dalje su odobrena sredstva značajno manja u odnosu na procjene VSTV-a za potrebnim sredstvima za učinkovito funkcioniranje pravosuđa.

U junu 2004. godine stupanjem na snagu Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, formirano je jedinstveno Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH s *primarnom odgovornošću za pravosuđe na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini*, odnosno s *odgovornošću za samostalnost, neovisnost, nepristranost i učinkovitost pravosuđa*.

Ovo je logičan slijed do tada provedenih reformi, na temelju čijih je efekata ocijenjeno da je formiranje jednog VSTV-a optimalan način da se osiguraju potpuno ujednačeni standardi za imenovanje i stegovnu odgovornost sudaca i tužitelja na cijelom teritoriju BiH, i stvore uvjeti za ostvarivanje institucionalne neovisnosti pravosuđa i dosljednu podjelu vlasti na zakonodavnu, izvršnu i pravosudnu. Osim navedenog, usvajanje zakona *kojim se uspostavlja jedinstveno Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH sa ciljem objedinjavanja nadležnosti nad entitetskim pravosuđem u području imenovanja*, jedan je od uvjeta koje je Europska komisija postavila u Studiji izvodljivosti za početak pregovora za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH.

Donošenjem ovog zakona stvoren je institucionalni okvir neophodan za uspostavljanje i očuvanje pravosudne neovisnosti koji je usklađen s europskim standardima, a uloga koju VSTV-a ima u tom kontekstu omogućena je kroz odgovarajuće nadležnosti, te sastav i način njegovog formiranja. Većinu članova VSTV-a biraju suci i tužitelji iz svojih redova, a nadležnosti ovog tijela omogućavaju da o najvažnijim pitanjima koja se tiču funkcioniranja pravosuđa i statusa nositelja pravosudne funkcije, poput imenovanja i stegovne odgovornosti, odlučuje neovisno tijelo koje je dio pravosudne zajednice.

U članku 3. Zakona o VSTV-u utvrđen je zadatak VSTV-a da osigura neovisno, nepristrano i profesionalno pravosuđe. U članku 17. Zakona o VSTV-u utvrđene su nadležnosti Vijeća da imenuje sve nositelje pravosudnih funkcija, uključujući i rukovodeće funkcije u pravosuđu, provodi stegovni postupak i utvrđuje stegovnu odgovornost sudaca i tužitelja, nadzire njihovo stručno usavršavanje, donosi kriterije za ocjenjivanje rada sudaca i tužitelja, obavlja određene zadatke u području pravosudne uprave, objavljuje etičke kodekse, daje mišljenje o nacrtima zakona, propisa i o važnim pitanjima koja mogu utjecati na pravosuđe, pokreće postupak usvajanja zakona i drugih propisa i da daje smjernice sudovima i tužiteljstvima iz nadležnosti VSTV-a i dr. Pored navedenog u članku 17. točkom 27. Zakona o VSTV-u

propisano je da Vijeće daje mišljenje o pritužbama koje podnese sudac ili tužitelj koji smatra da su njegova prava utvrđena ovim ili drugim zakonom, ili njegova neovisnost ugroženi.

Propisujući usuglašene kriterije i postupak imenovanja, utvrđivanja stegovne odgovornosti i prestanka mandata sudaca i tužitelja, te garantirajući stalnost sudačke i tužiteljske funkcije, Zakon o VSTV-u uvezuje različite razine pravosuđa u BiH u jedinstven sustav s osnovnim garancijama neovisnosti pravosuđa koje su preduvjet individualnoj neovisnosti nositelja pravosudnih funkcija.

Dosadašnja uloga i rad VSTV-a BiH, generalno se ocjenjuju pozitivno. U Mišljenju o pravnoj sigurnosti i neovisnosti pravosuđa u BiH, Venecijanska komisija ističe da *VSTV u praksi igra iznimno bitnu ulogu u jačanju neovisnosti pravosuđa*, te ukazuje na pozitivnu ocjenu osnivanja i rada Vijeća od strane predstavnika pravosuđa koji ističu *da je VSTV doprinijelo većoj institucionalnoj i individualnoj neovisnosti pravosuđa, uvođenjem transparentnijih kriterija za imenovanje sudaca i tužitelja; vlastitom primjenom tih kriterija; nastojanjima da se pravosuđe modernizira pomoću novih sredstava komunikacije i automatske dodjele predmeta*.

Pored osobito pozitivne ocjene, rad VSTV-a i pravosuđa konstantno su predmet preispitivanja s aspekta njihove kvalitete i učinkovitosti. Nastojanja da se stanje u pravosuđu poboljša predmet su rasprave u okviru Strukturiranog dijaloga, kao i u okviru drugih stručnih foruma te pokrenutog procesa revidiranja relevantnog zakonodavstva, uključujući i revidiranje Zakona o VSTV-u.

Nerijetko takva preispitivanja izlaze iz okvira stručne rasprave i prerastu u neutemeljena i neargumentirana osporavanja osnovnih postulata po kojima pravosuđe funkcionira. Izvješća Europske komisije o BiH iz godine u godinu ukazuju na političke pritiske na pravosuđe i odsutnost mehanizama za zaštitu od nezakonitih i politički motiviranih napada na pravosudne institucije.

U tom kontekstu u Izvješću za 2015. godinu upravo je naglašen značaj VSTV-a i Zakona o VSTV-u kao supstituta za nedostajuće ustavne garancije neovisnosti pravosuđa na državnoj razini. Preporukama Strukturiranog dijaloga naglašava se *da cjelovitost, kao i ključni prerogativi i nadležnosti VSTV-a moraju biti očuvani u izmjenama zakona tako štiteći bitnu ulogu što jedna takva institucija ima za neovisnost pravosuđa kao i za sveukupno jačanje vladavine prava u BiH, kako je to uspostavljeno na temelju sporazuma između entiteta o prijenosu nadležnosti*.

Protokolom o ishodu ministarskog sastanka u okviru Strukturiranog dijaloga između Europske unije i Bosne i Hercegovine, koji je održan u Bruxelles-u 10. rujna 2015. godine, usuglašena su načela reforme Zakona o VSTV-u koja garantiraju očuvanje jedinstvenog VSTV-a (za cijelu Bosnu i Hercegovinu), s odgovarajućom unutarnjom strukturom i sastavom.

U ovom procesu svoj će doprinos dati i Vijeće koje nastavlja aktivnosti na pripremi prijedloga revidiranog Zakona o VSTV-u BiH, imajući u vidu preporuke Strukturiranog dijaloga, stručnih tijela i skupova, poput Venecijanske komisije i TAIEX seminara, ali i stavove stručne zajednice u BiH.

S tim u vezi ističe se da je VSTV, uz podršku Specijalnog predstavnika Europske unije u BiH, u prosincu 2015. godine, organiziralo konferenciju po nazivom „Razvojni put reforme pravosuđa – dometi i izazovi“ na kojoj je posebna pozornost bila posvećena neovisnosti pravosuđa u kontekstu Zakona o VSTV-u i njegovih izmjena. Zaključci s konferencije naglašavaju da načela po kojima je Vijeće sastavljeno i po kojima se obavlja izbor njegovih članova moraju biti očuvani, jer bi se u suprotnom u potpunosti relativizirala uloga VSTV-a i značaj njegovog funkcioniranja i nadležnosti, naročito u području imenovanja i stegovne odgovornosti nositelja pravosudnih funkcija. Ovi zaključci korespondiraju sa stavovima Venecijanske komisije iz Mišljenja na Nacrt zakona o VSTV-u BiH, CDL-AD (2014)008.

2.2 Sudjelovanje VSTV-a u proračunskom procesu

Sudjelovanje VSTV-a u proračunskom procesu regulirano je Zakonom o VSTV-u, te relevantnim zakonima o sudovima i tužiteljstvima u BiH. Sukladno navedenim područjima, VSTV pomaže sudovima i tužiteljstvima u BiH u procesu pripreme proračuna na način da upućuje smjernice za izradu proračunskih prijedloga za narednu godinu. Smjernice VSTV-a predstavljaju i procjenu VSTV-a o potrebnim sredstvima za učinkovito funkcioniranje institucija. Nakon toga, sudovi i tužiteljstva dostavljaju svoje procjene potrebnih sredstava VSTV-u. VSTV dostavlja komentare na proračunske prijedloge koje pravosudne institucije u BiH dostavljaju nadležnim ministarstvima. U krajnjem slučaju, VSTV može dati primjedbe na nacрте i prijedloge proračuna koji usvoje predstavnici izvršnih i zakonodavnih vlasti u BiH.

Uspoređujući s ovlastima koje imaju pravosudne institucije u određenom broju europskih zemalja, kao i u većini zemalja regije, može se dati ocjena da su ovlasti VSTV-a nedovoljne, te da ne omogućavaju neovisnost pravosudnih institucija u pogledu financiranja pravosuđa.

Također, mnogobrojni međunarodni dokumenti (Mišljenje broj 10. Vijeća europskih sudaca Vijeća Europe iz 2007. godine, preporuke Strukturiranog dijaloga i sl.) ukazuju na činjenicu da je neovisnost u pogledu financiranja jedan od temelja neovisnosti pravosuđa.

Europska komisija je kroz strukturirani dijalog naglašavala sljedeće:

- zahtijeva se od nadležnih tijela vlasti da postignu dogovor o nizu mogućih mjera za definiranje proračunskih nadležnosti u pogledu ustavnog poretka BiH,
- ne može se postići potpuna neovisnost, učinkovitost, nepristranost, odgovornost i profesionalizam pravosuđa ukoliko pravosudnim institucijama ne budu na raspolaganju odgovarajuća financijska sredstva,
- podržavaju se naponi za smanjenjem fragmentiranosti proračuna, naročito u Federaciji BiH, sukladno odgovarajućoj preporuci iz mišljenja Venecijanske komisije.

VSTV u proračunskom procesu ima više konzultativnu ulogu, te nije formalni predlagač proračuna za sudove i tužiteljstva. Također, praksa određenog broja zemalja je da pravosudne institucije samostalno upravljaju proračunom odobrenim za pravosuđe, da institucija koja upravlja proračunom obavlja alokaciju sredstava po pojedinačnim sudovima i tužiteljstvima, te da ima potpune ovlasti u izvršenju proračuna za pravosudne institucije.

Pored nedovoljnih ovlasti u proračunskom procesu, značajan problem financiranja pravosuđa je i fragmentirano financiranje pravosuđa, odnosno financiranje iz 14 različitih izvora. Naime Sud i Tužiteljstvo BiH financiraju se iz proračuna institucija BiH, pravosudne institucije u Republici Srpskoj financiraju se iz proračuna Republike Srpske, Pravosudne institucije u Brčko Distriktu iz proračuna Distrikta, Vrhovni sud Federacije BiH i Federalno tužiteljstvo Federacije BiH iz proračuna Federacije, dok se kantonalni sudovi, tužiteljstva i općinski sudovi financiraju iz 10 različitih kantonalnih proračuna. Sve razine vlasti odluke o proračunu donose neovisno bez jasnog oblika koordinacije. Ovaj problem posebno je naglašen u Federaciji BiH, gdje se kantonalni sudovi/tužiteljstva i općinski sudovi financiraju iz kantonalnih proračuna, iako se većina odluka kojim se generiraju potrebe za sredstvima utvrđuju na entitetskoj ili državnoj razini.

Pitanje financiranja pravosuđa razmatrano je i na spomenutoj konferenciji „Razvojni put reforme pravosuđa – dometi i izazovi“ gdje je zaključeno da je potrebno:

- smanjiti postojeću fragmentiranost financiranja (financiranja iz 14 različitih izvora) uvođenjem jedinstvenog financiranja sudova i tužiteljstava barem u Federaciji BiH,
- unaprijediti ovlasti pravosudnih institucija u proračunskom procesu na način da VSTV bude formalni predlagač pravosudnih proračuna za sudove i tužiteljstva i pregovarač s izvršnim i zakonodavnim vlastima o proračunima sudova, tužiteljstava i proračuna VSTV-a na način kako je to regulirano u Brčko Distriktu.

VSTV je još ranije pripremio različite modalitete mogućih izmjena ovlasti VSTV-a u procesu pripreme proračuna procesu kako bi bila ojačana neovisnost pravosudnih institucija. Prema jednom od prijedloga, VSTV bi bilo i formalni predlagač proračuna za pravosudne institucije, te pregovarač sa zakonodavnim vlastima o proračunu sudova, tužiteljstava i VSTV-a.

Nadležna ministarstva pravde i financija imala bi mogućnost davanja mišljenja na proračunske prijedloge VSTV-a, bez mogućnosti izmjene prijedloga.

Sukladno postojećim ovlastima, VSTV je i tijekom 2015. godine nastojalo pomagati sudovima i tužiteljstvima u BiH u pripremi njihovih proračunskih prijedloga. Također, održavanjem kontakata s predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, te u nekoliko slučajeva dostavljanjem primjedbi na nacрте proračuna VSTV je nastojalo utjecati na osiguranje adekvatnih sredstava za funkcioniranje pravosudnih institucija.

2.3 Proračuni sudova i tužiteljstava u 2015. godini

U sljedećoj tablici dat je pregled odobrenih proračuna sudova i tužiteljstava u 2014. i 2015. godini, te procjene potrebnih sredstava za učinkovito funkcioniranje koje je za sudove i tužiteljstava sačinilo VSTV:

Tablica 3: Pregled odobrenih proračuna i procjena VSTV-a za potrebnim sredstvima

	Proračun za 2014. godinu	Procjene VSTV-a za potrebnim sredstvima u 2015. godini	Odobreno 2015. godine	Izmjene i dopune (rebalans) proračun 2015. godine	Rebalans 2015. / 2014. godine	Rebalans 2015. / Procjene VSTV-a 2015. godine
	I	II	III	IV	V=III/I	VI=III/I
Republika Srpska						
Osobna primanja	48.479.300	55.308.443	49.251.300	49.914.100	3,0%	-9,8%
Korištenje roba i usluga	10.712.100	17.456.000	9.931.300	10.933.600	2,1%	-37,4%
Proizvedena stalna imovina	224.100	1.201.700	204.000	785.000	250,3%	-34,7%
Otplata dugova	0	0	0	15.700		
Ukupno	59.415.500	73.966.143	59.386.600	61.648.400	3,8%	-16,7%
Federacija BiH						
Plaće i naknade	104.615.513	125.751.920	108.686.627	106.728.301	2,0%	-15,1%
Materijal i usluge	21.771.574	31.807.000	23.008.338	24.114.608	10,8%	-24,2%
Kapitalni izdaci	1.332.760	1.568.900	337.779	226.107	-83,0%	-85,6%
Ukupno	127.719.847	159.127.820	132.032.744	131.069.016	2,6%	-17,6%
Brčko Distrikt						
Plaće i naknade	5.209.674	5.672.329	5.402.448	5.210.948	0,0%	-8,1%
Materijal i usluge	1.110.100	1.288.000	1.221.950	1.221.950	10,1%	-5,1%
Kapitalni izdaci	90.000	0	70.000	70.000	-22,2%	
Ukupno	6.409.774	6.960.329	6.694.398	6.502.898	1,5%	-6,6%

Ključne pretpostavke na kojima se temelje procjene VSTV-a za potrebnim sredstvima za sudove i tužiteljstva, a koje su kroz proračunske smjernice upućene sudovima i tužiteljstvima, su:

- Puna kadrovska popunjenost pravosudnih institucija sukladno odlukama VSTV-a o potrebnom broju sudaca i tužitelja.

– Procjena potrebnih sredstava za materijal i usluge, rađena na temelju podataka o troškovima iz prethodnih godina, podataka o broju kaznenih predmeta za procjenu troškova kaznenog postupka, očekivane stope rasta cijena, te povećanja ove vrste izdataka zbog potrebnog navedenog kadrovskog jačanja.

– Procjena potrebnih sredstava za nabavu IKT opreme radi normalnog funkcioniranja uspostavljenog informatičkog sustava za upravljanje predmetima u pravosuđu. S obzirom na činjenicu da se kapitalni izdaci planiraju zajednički na razini institucija Brčko Distrikta, ova procjena nije sačinjena za pravosudne institucije u Brčko Distriktu. Također, ista nije pripremljena za Sud BiH i Tužiteljstvo BiH, imajući u vidu izravni kontakt s predstavnicima institucija u procesu pripreme proračuna.

Ukupan proračun pravosudnih institucija u Republici Srpskoj veći je za oko 3,8% u odnosu na 2014. godinu. Ipak potrebno je napomenuti da su na pozicijama materijala i usluga odobrena nedovoljna sredstva za ispunjenje svih obveza koje nastaju radom pravosudnih institucija. Praksa je da jedan dio rashoda ostaje neizmiren tijekom godine, te se „prenosi“ na proračun naredne godine. Najveći dio ovih rashoda odnosi se na rashode kaznenog postupka, tj. troškove odvjetnika u predmetima obvezne obrane i sl. Prema podacima iz izvješća o izvršenju proračuna gdje se ovi rashodi bilježe na poziciji „ostali rashodi obračunskog karaktera“ ukupan iznos koji je iz 2014. godine „prenesen“ u 2015. godinu iznosi oko 3,5 miliona KM.

U Federaciji BiH zabilježeno je povećanje pravosudnih proračuna u 2015. godini za oko 2,6%. Ipak treba naglasiti da razlika u 2015. u odnosu na 2014. godinu nije ravnomjerno raspoređena po kantonima u Federaciji BiH. Tako je značajnije povećanje proračuna zabilježeno u Unsko-sanskom kantonu (12,2%) i Kantonu Sarajevo (6,5%), dok je značajnije smanjenje zabilježeno u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (-9,9%).

Odobreni proračuni sudova i tužiteljstava u Federaciji BiH i Republici Srpskoj značajno su manji u odnosu na procjenu VSTV-a za potrebnim sredstvima (-16,7% u Republici Srpskoj odnosno -17,6% u Federaciji BiH). Ključni razlog za ovakvo odstupanje je neodobravanje sredstava za potpuno popunjavanje sistematizacije nositelja pravosudnih funkcija. Pored toga, procjenama VSTV-a obuhvaćeno je i potrebno zapošljavanje pratećeg administrativnog osoblja prema omjerima u odnosu na broj sudaca/tužitelja koji su utvrđeni relevantnim pravilnicima²⁶, što nije odobreno u proračunu.

Također, kadrovsko jačanje i intenzivniji rad na rješavanju predmeta bi podrazumijevali i povećanu potrebu za izdacima za materijal i usluge. Značajan dio potreba za kapitalnim izdacima, prije svega za izdaci za nabavu opreme za održavanje CMS sustava, trenutno se pokriva iz donatorskih izvora, te iz proračuna VSTV-a. Imajući u vidu da su donatorska sredstva za ove namjene sve manja, potrebno je da i entitetski i kantonalni proračuni preuzmu financiranje nabave i održavanja ove opreme.

Za razliku od entitetskih pravosudnih institucija, može se dati ocjena da je financiranje pravosudnih institucija u Brčko Distriktu na relativno zadovoljavajućoj razini, te da se odobrena sredstva ne razlikuju značajno u odnosu na procjenu VSTV-a za potrebnim sredstvima (-6,6%). Također, u 2015. godini došlo je do povećanja proračuna za 1,5% u odnosu na 2014. godinu. Jedan od razloga za adekvatno financiranje pravosudnih institucija Brčko Distrikta su i posebne ovlasti koje pravosudne institucije imaju u procesu pripreme proračuna, odnosno mogućnost Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta da o proračunu pravosudnih institucija izravno pregovara sa Skupštinom distrikta, što je praksa i u određenom broju europskih zemalja.

U sljedećoj tablici dati su podaci o odobrenom proračunu za Sud BiH i Tužiteljstvo BiH koji se financiraju iz proračuna institucija BiH.

---

²⁶ 3:1 u općinskim/osnovnim sudovima, 2,5:1 u kantonalnim/okružnim sudovima i 2:1 u tužiteljstvima ne uzimajući u obzir tehničko i pomoćno osoblje u sudovima i tužiteljstvima.

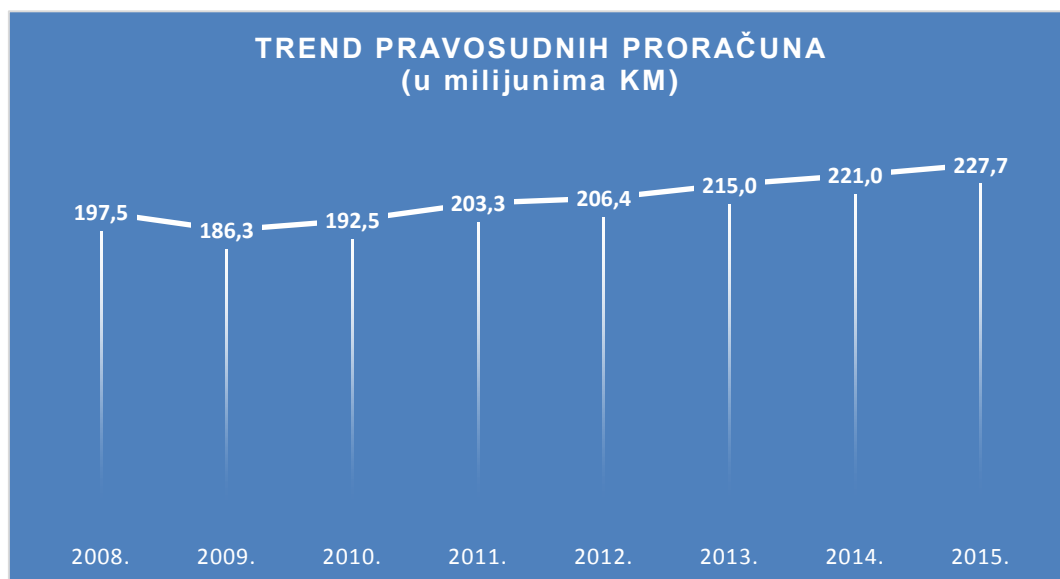
Tablica 4: Pregled odobrenih proračuna i procjena VSTV-a za potrebnim sredstvima Suda BiH i Tužiteljstva BiH

	Odobreni proračun za 2014. godinu	Procjene VSTV-a za potrebnim sredstvima u 2015. godini	Odobreni proračun za 2015. godinu	Odobreno 2015. / 2014. godine	Odobreno 2015. / Procjene VSTV-a 2015. godine
	I	II	III	III=III/I	V=III/II
Plaće i naknade	22.099.000	21.641.746	22.490.000	1,8%	3,9%
Materijal i usluge	5.102.000	6.580.356	5.484.000	7,5%	-16,9%
Kapitalni izdaci	181.000	0	494.000	172,9%	
UKUPAN PRORAČUN	27.382.000	28.222.102	28.468.000	4,0%	0,9%

Ukupan proračun pravosudnih institucija koje se financiraju iz proračuna institucija BiH veći je za 4,0% (oko 1,1 milion KM) u odnosu na 2014. godinu što je primarno prouzročeno povećanjem proračuna Tužiteljstva BiH za 954.000 KM u odnosu na 2014. godinu. Ključni je razlog za ovo povećanje odobravanje sredstava za uspostavljanje Odjela za borbu protiv terorizma u okviru tužiteljstva.

2.4 Trend pravosudnih proračuna

Sljedeći grafikon prikazuje trend pravosudnih proračuna od 2008. do 2015. godine:

Poglavlje 3: IMENOVANJA I OCJENJIVANJE

3.1 Procedura za imenovanje nositelja pravosudne funkcije

U prošlogodišnjem Izvješću data je opširna informacija o aktivnostima koje je VSTV provodilo u nekoliko zadnjih godina, s ciljem unaprjeđenja postupka imenovanja, a što se prvenstveno odnosilo na uvođenje kvalifikacijskog i pismenog testiranja. Također, detaljno je opisan postupak provođenja postupka imenovanja kroz sve faze postupka. Kako se novi sustav primjenjuje već godinu dana, u izvješću za 2015. godinu, moguće je dati ocjenu primjene novih procedura, ostvarenih efekata i postignutih rezultata, kao i determinirati segmente koje je potrebno dodatno unaprjeđivati, odnosno tražiti nova rješenja za još objektivniji način utvrđivanja stvarnih kompetencija kandidata koji se prijavljuju na sudačke i tužiteljske pozicije.

Na temelju članka 37. Poslovnika VSTV-a, natječajna procedura obuhvaća:

- a) kvalifikacijsko i pismeno testiranje kandidata za pozicije odnosno testiranje za kandidate za koje je propisana obveza kvalifikacijskog i pismenog testiranja
- b) obavljanje razgovora s kandidatima
- c) rangiranje i predlaganje kandidata.

Također, prema odredbama Poslovnika, rangiranje kandidata obavlja se na temelju sljedećih kriterija:

- a) stručnosti kandidata
- b) sposobnosti pravne analize
- c) sposobnosti kandidata da odgovorno, neovisno i nepristrano obavlja funkciju za koju se prijavio, uzimajući u obzir, između ostalog, dosadašnje radno iskustvo kandidata, profesionalnu nepristranost i ugled, ponašanje izvan posla, edukaciju i usavršavanje, objavljivanje znanstvenih radova, te druge aktivnosti u struci
- d) komunikativnosti i sposobnosti prezentiranja.

Rangiranje kandidata koji su se prijavili na rukovodeću poziciju obavlja se na temelju sljedećih kriterija:

- a) stručnosti kandidata
- b) sposobnosti pravne analize
- c) sposobnosti kandidata da odgovorno, neovisno i nepristrano obavlja funkciju za koju se prijavio, uzimajući u obzir, između ostalog, dosadašnje radno iskustvo kandidata, profesionalnu nepristranost i ugled, ponašanje izvan posla, edukaciju i usavršavanje, objavljivanje znanstvenih radova, te druge aktivnosti u struci
- d) komunikativnosti i sposobnosti prezentiranja
- e) rukovodnih vještina i iskustva, te sposobnosti upravljanja ljudskim potencijalima.

Kao što je naprijed navedeno, stručnost kandidata koji su izvan pravosuđa i čije bi imenovanje predstavljalo „ulazak u pravosuđe“ na bilo kojoj razini, utvrđuje se na temelju kvalifikacijskog, odnosno pismenog testiranja.

Primjenom novih procedura, zasigurno je učinjen značajan pomak ka postizanju objektivnijeg, transparentnijeg i učinkovitijeg postupka imenovanja. Korištenjem suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, omogućeno je testiranje velikog broja kandidata u kratkom roku. Pored toga, kvalifikacijsko i pismeno testiranje omogućilo je adekvatnu provjeru stručnosti prijavljenih kandidata pod potpuno istim uvjetima, a razgovor se obavlja samo s onim kandidatima koji su prošli propisani prag.

Analizirajući jednogodišnju praksu primjene novih procedura, procijenjeno je da je primjenom kvalifikacijskog i pismenog testiranja, način procjene stručnih sposobnosti kandidata koji se prvi put imenuju na pravosudne pozicije objektivniji i pouzdaniji. Na temelju statističkih pokazatelja, vidljivo je da su najbolje rezultate na usmenom razgovoru ostvarili upravo oni

kandidati koji su na kvalifikacijskom testu postigli najveći broj bodova. Valja napomenuti da prilikom procjene propisanih kompetencija na razgovoru, nadležna povjerenstva nemaju saznanja o postignutom rezultatu kandidata ostvarenom na testiranju. Također, pored ovih pokazatelja, sam postupak imenovanja znatno je skraćen, a svim kandidatima omogućeno je da imaju uvid u ostvarene rezultate u svim fazama postupka, kao i uvid u konačnu rang listu.

Što se tiče kriterija stručnosti za kandidate koji su već u pravosuđu i čije bi imenovanje predstavljalo napredovanje u struci ili prelazak u drugi sud ili tužiteljstvo iste razine, isti se utvrđuje na temelju ocjene radnih rezultata za posljednje tri godine (radne rezultate ocjenjuje predsjednik suda ili glavni tužitelj).

Primjenom novog sustava procjene stručnih sposobnosti kandidata koji već obavljaju sudačku ili tužiteljsku funkciju, uočeno je da je ovaj segment potrebno unaprijediti kako bi nova rješenja dodatno predstavljala garanciju izbora kandidata s najboljim stručnim i profesionalnim kvalifikacijama.

VSTV je zaključilo da prvenstveno treba unaprijediti orijentacijska mjerila i kriterije na temelju kojih se vrjednuje rad sudaca i tužitelja, te da postojeći kriteriji nisu u dovoljnoj mjeri objektivni i nisu pravi pokazatelji stvarnih rezultata rada pojedinih sudaca i tužitelja, o čemu će biti govora u nastavku ovog Izvješća.

3.1.1 Daljnje unaprjeđenje postupka imenovanja

U narednom razdoblju, VSTV će aktivno raditi na unaprjeđenju i ujednačavanju kriterija za procjenu stvarnih kompetencija kandidata u postupku imenovanja i napredovanja, kako bi bio osiguran izbor najboljih kandidata na sve pravosudne pozicije.

Također, VSTV će u 2016. godini kontinuirano raditi na daljnjem unaprjeđenju cjelokupnog postupka imenovanja i napredovanja, što je definirano i kroz strateške dokumente VSTV-a. Ove aktivnosti bit će prvenstveno usmjerene na izmjenu i dopunu postojećih pravnih propisa kojima je reguliran postupak imenovanja. Pored navedenog, u narednoj godini bit će okončane aktivnosti na stvaranju pretpostavki za on-line prijavljivanje kandidata, kao i osposobljavanje regionalnih centara za provođenje kvalifikacijskog testiranja, te obavljanje razgovora pomoću videolinka na regionalnoj razini.

Tablica 5: Prikaz popunjenosti sudova i tužiteljstava na kraju 2015. godine (brojčana i nacionalna struktura)

Pregled sistematiziranih i popunjenih pozicija sudaca i tužitelja 31. prosinca 2015.

Razina	Institucija	Sistematiziran broj	Broj popunjenih pozicija	Nacionalna struktura				Spolna struktura	
				B	H	S	O	M	Ž
Državni	sud	53	48	20	9	17	2	25	23
	tužiteljstvo	63	52	24	8	15	5	28	24
Vrhovni sud FBiH		47	36	21	7	7	1	9	27
Tužiteljstvo FBiH		22	12	6	3	2	1	6	6
Viši gospodarski sud		7	7	1	1	5	0	4	3
Vrhovni sud		23	22	4	4	12	2	9	13

RS									
Tužiteljstvo RS		7	6	1	1	4	0	4	2
Kantonalni	sudovi	142	130	72	28	25	5	37	93
	tužiteljstva	212	189	110	38	29	12	97	92
Okružni	sudovi	103	100	25	9	60	6	39	61
	tužiteljstva	103	92	13	7	64	8	43	49
Općinski	sudovi	429	410	225	91	64	30	145	265
Osnovni	sudovi	207	202	49	15	129	9	74	128
Brčko Distrikt	Osnovni sud	20	18	6	3	7	2	10	8
	tužiteljstvo	10	9	4	2	3	0	4	5
	Apelacijski sud	9	8	2	3	3	0	4	4
UKUPNO		1457	1341	584	230	451	83	542	806

U sastav okružnih sudova ulaze okružni gospodarski sudovi, osim Višeg gospodarskog suda koji je izdvojen posebno.

Specijalno tužiteljstvo ulazi u sastav okružnih tužiteljstava.

Pregled nacionalne i spolne strukture rukovoditelja pravosudnih institucija u BiH

Razina	Institucija	Bošnjak	Hrvat	Srbin	Ostali	Muški	Ženski
Državni	<i>sud</i>	1					1
	tužiteljstvo				1	1	
Entitetski FBiH	<i>sud</i>	1				1	
	tužiteljstvo			1		1	
Entitetski RS	<i>Sud i Viši gospodarski sud</i>		1	1		2	
	<i>Tužiteljstvo i Specijalno tužiteljstvo</i>	1		1		2	
Kantonalni	<i>sud</i>	6	3	1		2	8
	tužiteljstvo	4	4	1		5	4
Okružni	<i>Sudovi i</i>	3		6	1	6	4

	<i>gospodarski sudovi</i>						
	tužiteljstvo		1	4		3	2
Općinski	<i>sudovi</i>	16	9	5	1	16	14
Osnovni	<i>sudovi</i>	4	0	14	1	13	6
Brčko Distrikt	<i>Apelacijski sud</i>			1		1	
Brčko Distrikt	<i>Osnovni sud</i>		1			1	
Brčko Distrikt	tužiteljstvo	1				1	
UKUPNO		37	19	35	4	55	39

3.2 Ocjenjivanje rada nositelja pravosudnih funkcija

3.2.1 Zakonski okvir

U Zakonu o VSTV-u člankom 17. točka (22) propisano je da VSTV „*utvrđuje kriterije za ocjenjivanje rada sudaca i tužitelja*“.

Zakoni o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine propisali su na isti način nadležnost za ocjenjivanje rezultata rada nositelja pravosudne funkcije. Predsjednik suda ocjenjuje rezultate rada suca odnosno predsjednik neposredno višeg suda ocjenjuje rezultate rada predsjednika neposredno nižeg suda. Međutim, ovi zakoni nisu ujednačeni u pogledu zakonskih rješenja o razdoblju ocjenjivanja, te pored toga Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ne regulira ocjenjivanje rezultata rada predsjednika Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Zakonom o Sudu BiH uopće nije uređeno pitanje ocjenjivanja sudaca ni predsjednika Suda.

Zakonima o tužiteljstvima nije regulirano pitanje ocjenjivanja rezultata rada tužitelja i glavnih tužitelja.

VSTV je 3. veljače 2014. i 20. veljače 2015. godine iniciralo kod Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine proceduru za donošenje izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u. Ova inicijativa podnešena je sukladno preporukama Strukturiranog dijaloga o pravosuđu između Europske unije i Bosne i Hercegovine, kao i zaduženjima iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH i Akcionog plana za njenu provedbu.

Realiziranjem predložene inicijative stvorio bi se harmonizirani okvir i definirala jedinstvena načela za ocjenjivanje rezultata rada svih nositelja pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini, odnosno u potpunosti bi se eliminirala neusuglašenost odredbi o ocjenjivanju rada u važećim zakonima o sudovima i odsustvo odredbi o ocjenjivanju rada u zakonima o tužiteljstvima.

Predložene izmjene i dopune Zakona o VSTV-u odnose se na:

- izmjenu članka 17. točka (22) Zakona u cilju osiguranja zakonske osnove za utvrđivanje kriterija i provedbu ocjenjivanja nositelja pravosudnih funkcija u svim sudovima i tužiteljstvima u BiH;
- dopunu Zakona s novim Poglavljem Va i člankom 53a kojom se propisuje za sve nositelje pravosudnih funkcija:
  - nadležnost za ocjenjivanje,
  - trajanje razdoblja ocjenjivanja i
  - pravo i osnove postupka za rješavanje prigovora na ocjenu rada.

3.2.2 Kriteriji za ocjenjivanje rezultata rada nositelja pravosudnih funkcija u sudovima i tužiteljstvima ²⁷

VSTV, na temelju članka 17. točka (22) Zakona o VSTV-u BiH, utvrđuje kriterije za ocjenjivanje rada sudaca i tužitelja.

Predsjednici sudova i glavni tužitelji provode ocjenjivanje rezultata rada nositelja pravosudnih funkcija jednom godišnje sukladno kriterijima koje je utvrdilo VSTV.

VSTV je utvrdilo:

- Kriterije za ocjenjivanje rada sudaca u BiH,
- Kriterije za ocjenjivanje rada predsjednika sudova u BiH,
- Kriterije za ocjenjivanje rada tužitelja u BiH,
- Kriterije za ocjenjivanje rada glavnih tužitelja, zamjenika glavnih tužitelja i šefova odjela/odsjeka u tužiteljstvima u BiH i
- Kriterije za ocjenjivanje rada glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH, Federalnog tužiteljstva Federacije BiH, Republičkog tužiteljstva RS i Tužiteljstva Brčko Distrikta BiH.
- Kriterije za ocjenjivanje rada predsjednika Suda BiH, Vrhovnog suda RS, Vrhovnog suda Federacije BiH i Apelacijskog suda BD BiH.

VSTV usvojilo je i pravila postupka za rješavanje prigovora na godišnju ocjenu rada koje nositelji podnesu rukovoditelju institucije odnosno VSTV-u.

U kriterijima se definiraju pokazatelji prema kojima se mjeri uspješnost rada nositelja pravosudnih funkcija u sudovima i tužiteljstvima. Razvoj kriterija odvijao se u dvije faze. U prvoj fazi (od 2005. do 2012. godine) VSTV je u kriterijima utvrdilo veći broj elemenata za ocjenu rada. Oni su se dijelom odnosili na aspekte rada čiji su rezultati definirani kvantitativnim pokazateljima (npr. broj riješenih predmeta). Pored toga, kriteriji su u ovoj fazi uključivali i elemente za ocjenjivanje sposobnosti nositelja pravosudnih funkcija koji se uglavnom nisu mogli iskazivati na temelju broja donesenih odluka ili sličnih pokazatelja (npr. stručnost).

VSTV je u drugoj fazi (od 2013. godine do danas) razvoja kriterija utvrdilo važeće kriterije s manjim brojem parametara za ocjenu rada. Uspješnost rezultata rada nositelja pravosudnih funkcija po ovim kriterijima utvrđuje se isključivo spram stupnja realiziranja objektiviziranih pokazatelja što se provjerava pregledom statističkih podataka o njihovom radu.

Važećim kriterijima predviđeno je da se rezultati rada nositelja pravosudnih funkcija u BiH procjenjuju u odnosu na sljedeće elemente ocjene rada:

Suci i tužitelji: a) Ostvarena orijentacijska norma, b) Kvaliteta odluka, c) Odnos prema radu i d) Posebni slučajevi ocjenjivanja.

Predsjednici sudova: a) Neposredni rad na predmetima (individualno ostvarena orijentacijska norma, individualna kvaliteta odluka i odnos prema radu), b) Kolektivna ostvarena orijentacijska norma suda, c) Organizacija i rukovođenje radom suda i d) Posebni slučajevi ocjenjivanja.

Glavni tužitelji, zamjenici i šefovi odjela: a) Neposredni rad na predmetima (individualno ostvarena orijentacijska norma, individualna kvaliteta odluka, odnos prema radu i posebni slučajevi ocjenjivanja), b) Kolektivna ostvarena orijentacijska norma, c) Ukupna kvaliteta odluka i d) Organizacija i rukovođenje radom tužiteljstva.

VSTV je na temelju praćenja primjene važećih kriterija i konzultacija sa sudovima i tužiteljstvima zaključilo da ih je potrebno unaprijediti kako bi ocjena rada što objektivnije odražavala stupanj uspješnosti suca, tužitelja, predsjednika suda i glavnog tužitelja u

---

²⁷ Rezultati ocjenjivanja NPF u 2015. godini mogu biti dostupni (za sve sudove i tužiteljstva) tek koncem ožujka 2016. godine, pod uvjetom da sudovi i tužiteljstva ispoštuju rokove za provođenje ocjenjivanja svih NPF do 15. ožujka 2016. godine. Imajući u vidu rokove za pripremu Godišnjeg izvješća VSTV-a za 2015. godinu, Odjel za pravosudnu upravu može za GI pripremiti analizu podataka o ocjenama rada NPF za 2014. godinu, uz komparaciju s odgovarajućim podacima za 2013. godinu.

izvršavanju njihovih ključnih dužnosti. Unaprjeđenije kriterija potrebno je da bi se upotpunili parametri za vrjednovanje rezultata rada.

Ovim će se doprinijeti stvaranju dodatne garancije da se u postupku imenovanja odabiru najbolji kandidati s obzirom na činjenicu da su ocjene rada veoma značajan parametar za njihovo rangiranje.

Sukladno programskim dokumentima²⁸ kojima se predviđa donošenje izmjene kriterija, VSTV je tijekom 2015. godine započelo pripremati izmjene, kroz izmjenu ili povećanje broja parametara u okviru postojećih elemenata za ocjenu rada.

Za sada, analizirane su izmjene koje se odnose na unaprjeđenje pojedinih elemenata za ocjenu rada:

- Kriteriji za ocjenjivanje rada nositelja pravosudnih funkcija u sudovima:
  - Kvaliteta sudskih odluka (preciziranje parametara) i
  - Odnos prema radu (izmjena načina ocjenjivanja za rezultate po parametrima ovog elementa)
- Kriteriji za ocjenjivanje rada nositelja pravosudnih funkcija u tužiteljstvima:
  - Kvaliteta tužiteljskih odluka (povećanje broja parametara za ocjenjivanje kvalitete tužiteljskih odluka kroz utvrđivanje dodatnih parametara: kvaliteta naredbi o neprovođenju i obustavi istrage),
  - Odnos prema radu (utvrđivanje dodatnih parametara u odnosu na provođenje obveznih naputaka glavnog tužitelja) i
  - Posebni slučajevi ocjenjivanja (utvrđivanje dodatnog parametra u odnosu na zastupanje optužnica koje su podigli drugi tužitelji).

3.2.3 Daljnje unaprjeđenje sustava ocjenjivanja nositelja pravosudnih funkcija

VSTV je u veljači 2014. godine dostavilo inicijativu Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine za izmjenu Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine radi jedinstvenog reguliranja sustava ocjenjivanja rada nositelja pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini. S obzirom na činjenicu da ova inicijativa još uvijek nije realizirana, VSTV će u 2016. godini nastaviti zagovarati njenu realizaciju kod nadležnih tijela izvršne i zakonodavne vlasti.

VSTV će u 2016. godini pripremiti izmjene za kriterije ocjenjivanja rada nositelja pravosudnih funkcija kako bi ocjena rada što objektivnije odražavala stupanj uspješnosti sudaca, tužitelja, predsjednika sudova i glavnih tužitelja u izvršavanju njihovih dužnosti.

---

²⁸ Strateški plan VSTV-a i Akcijski plan VSTV-a

Poglavlje 4: UČINKOVITOST PRAVOSUĐA

4.1 Učinkovitost sudova

Najvažniji rezultati:

- Broj neriješenih predmeta tijekom 2015. godine smanjen je za dodatnih 8%.
- Zahvaljujući planovima rješavanja predmeta, sudovi su tijekom 2015. godine riješili preko 180.000 najstarijih predmeta, te time dodatno smanjili starosnu strukturu predmeta pred sudovima na kraju 2015. godine:
  - Broj predmeta starijih od 14 godina smanjen je za 97% u odnosu na 2010. godinu
  - Broj predmeta starijih od 10 godina smanjen je za 97% u odnosu na 2010. godinu
  - Broj predmeta starijih od 5 godina smanjen je za 98% u odnosu na 2010. godinu.
- Trajanje riješenih stečajnih predmeta smanjeno je za 4% u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu zahvaljujući sačinjavanju akcijskih planova rješavanja stečajnih predmeta.
- Izrađena je sveobuhvatna analiza mogućnosti prijenosa nadležnosti postupka izvršenja na javne i privatne agencije. Analiza je u formi zakonodavne inicijative dostavljena nadležnim institucijama vlasti.
- Tijekom 2015. godine u SOKOP-Mal rješenju ostvaren je priliv novih 20.272 predmeta, te je 31. prosinca 2015. godine u sustavu bilo ukupno 530.965 predmeta, od čega je kroz sustav riješeno ukupno 212.765 predmeta, odnosno 40.07%.
- Završeni su radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Osnovnog suda u Prijedoru, te je izvršeno opremanje objekta.
- Vlada Kraljevine Norveške izdvojila je dodatnih 238.414,00 KM za sanaciju šteta koje su objekti pravosudnih institucija pretrpjeli zbog poplava. Radovi na pet lokacija završeni su u svibnju 2015. godine.
- Izvršeni su radovi sanacije na zgradama Općinskog suda u Čapljini, Osnovnog suda u Zvorniku, Kantonalnog suda u Novom Travniku te Osnovnog suda u Trebinju koja je stradala u požaru.

VSTV je kroz svoje aktivnosti tijekom prethodne godine nastojalo unaprijediti rad sudova kroz unaprjeđivanje učinkovitosti, kvalitete i transparentnosti njihova rada.

Tijekom 2015. godine nastavljen je pozitivan trend smanjenja broja neriješenih predmeta u sudovima u BiH na način da su sudovi smanjili broj neriješenih predmeta za 7.8% odnosno za 31.602 predmeta. Usporedbom rezultata iz 2015. godine sa stanjem na kraju 2011. godine, uočava se smanjenje broja neriješenih predmeta za 37%. U odnosu na 2014. godinu, sudovi su riješili više upravnih, kaznenih i ovršnih predmeta, dok je riješeno manje građanskih, prekršajnih, gospodarskih i izvanparničnih predmeta. Pozitivan trend uočljiv je u Sudu BiH, okružnim, okružnim gospodarskim, osnovnim i općinskim sudovima, dok je u entitetskim vrhovnim sudovima, kantonalnim sudovima, Apelacijskom sudu Brčko Distrikta i Višem gospodarskom sudu došlo do određenog povećanja broja neriješenih predmeta.

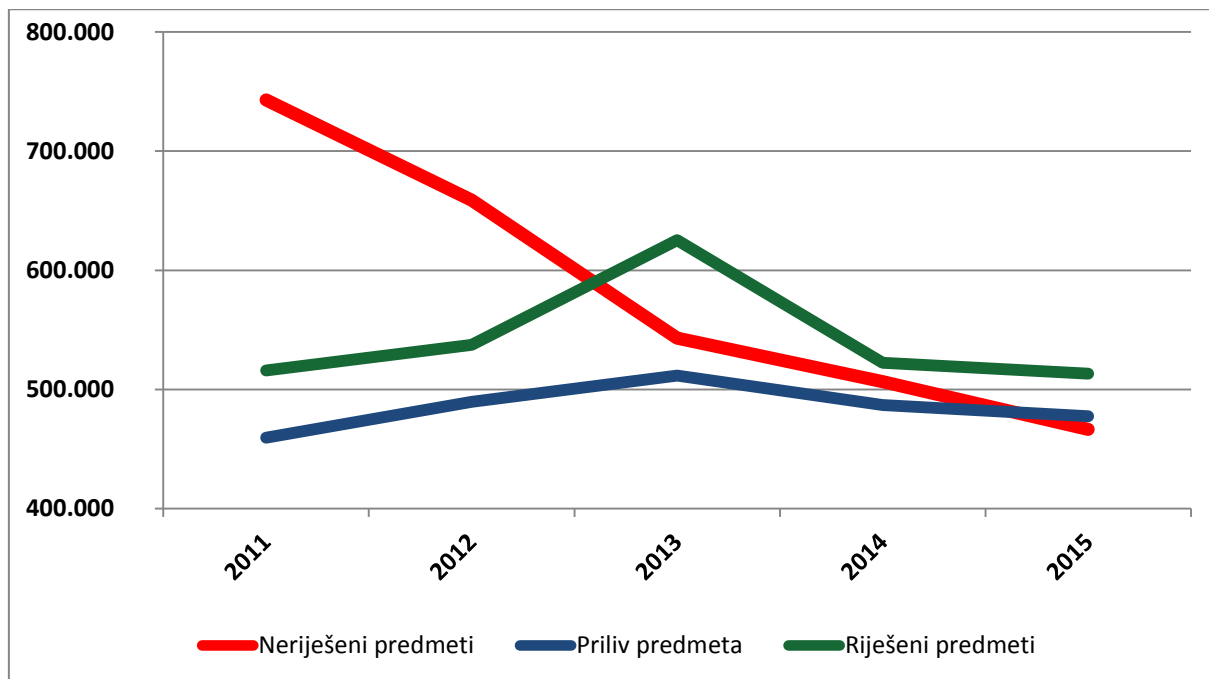
Usporedbom podataka kroz godine, vidljiv je pozitivan trend pada broja neriješenih predmeta. Broj primljenih predmeta od 2013. godine bio je u određenom padu, što se proporcionalno odrazilo i na smanjenje broja riješenih predmeta u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, ali je koeficijent protoka predmeta²⁹ i dalje ostao na istoj razini od 107%. U odnosu na 2014. godinu, priliv građanskih, prekršajnih, gospodarskih i upravnih predmeta

²⁹ Koeficijent protoka predmeta (CTR indikator) predstavlja odnos između broja riješenih i broja neriješenih predmeta na kraju razdoblja izvješćivanja, a izračunava se po sljedećoj formuli:

Koeficijent protoka predmeta = broj riješenih predmeta / broj neriješenih predmeta na kraju razdoblja izvješćivanja

smanjen je, dok je kod ovršnih, kaznenih i izvanparničnih predmeta zabilježeno povećanje priliva.

Grafikon 2: Trend riješenih, neriješenih i primljenih predmeta u razdoblju do 2011. do 2014. godine

4.1.1 Plan rješavanja predmeta

Sudovi imaju obvezu sačinjavanja planova rješavanja predmeta od 2011. godine sukladno odredbama Upute za izradu planova rješavanja predmeta (u nastavku Uputa)³⁰. Za razliku od prethodnih godina, tijekom 2015. godine svi su sudovi imali obvezu sačinjavanja planova. Cilj navedene izmjene Upute je da se u svim sudovima riješe stari predmeti bez obzira ima li konkretni sud veći ili manji broj takvih predmeta.

Pozitivan trend uočljiv je i kod rješavanja najstarijih predmeta gdje su sudovi tijekom 2015. godine riješili 187.118 najstarijih predmeta što predstavlja povećanje broja riješenih predmeta iz plana za više od 100.000 predmeta u odnosu na 2014. godinu.

³⁰ Usvojeno na sjednici VSTV-a održanoj 22. siječnja 2015. godine

Tablica 6: Realizacija plana prema razinama institucije i entitetima

	Ukupno u Planu	Riješeno iz Plana	% riješenih	Ostalo neriješeno iz Plana	% neriješenih
Za sve sudove u BiH 2015	221.514	187.118	84%	34.396	16%
Po entitetima					
Sudovi RS 2015	68.594	59.623	87%	8.971	13%
Sudovi FBiH 2015	145.702	121.531	83%	24.171	17%
Sudovi Brčko Distrikta 2015	5.066	4.160	82%	906	18%
Po nivoima					
I razina	189.052	155.606	82%	33.446	18%
Sudovi RS	58.785	50.100	85%	8.685	15%
Sudovi FBiH	126.067	102.125	81%	23.942	19%
Sudovi Brčko Distrikta	4.200	3.381	81%	819	20%
II razina	28.017	27.419	98%	544	2%
Sudovi RS	8.932	8.648	97%	230	3%
Sudovi FBiH	18.219	17.992	99%	227	1%
Sudovi Brčko Distrikta	866	779	90%	87	10%
III razina	2.293	2.289	100%	58	3%
Sudovi RS	877	875	100%	56	6%
Sudovi FBiH	1.416	1.414	100%	2	0%
SUD BiH 2015	2.152	1.804	84%	348	16%

Ukoliko podatke promatramo po entitetima, sudovi su u Republici Srpskoj, prema planovima za 2015. godinu, riješili 36.389 predmeta više nego u 2014. godini.

Sudovi u FBiH, prema planovima za 2015. godinu, riješili su za 61.149 predmeta više nego u 2014. godini.

Kada su u pitanju planovi rješavanja predmeta u sudovima Brčko Distrikta, također je došlo do povećanja broja riješenih predmeta u planovima u 2015. godini za 2.684 predmeta u odnosu na 2014. godinu.

Sud BiH također je povećao broj riješenih predmeta obuhvaćenih planom u 2015. godini za 955 predmeta u odnosu na broj riješenih predmeta u planu za 2014. godinu.

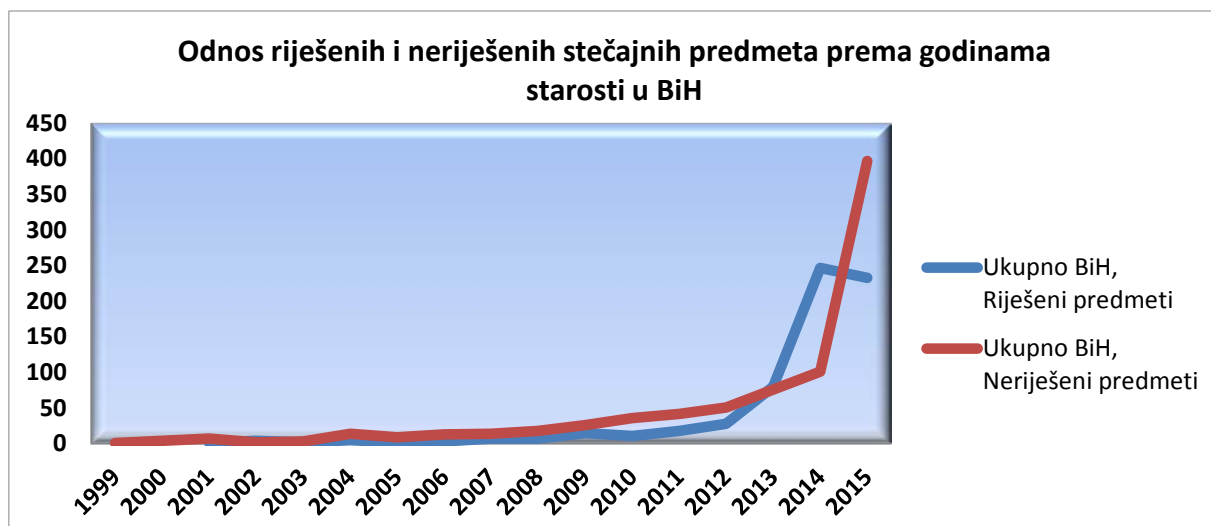
Zahvaljujući primjeni Plana za rješavanje predmeta, sudovi su u razdoblju od 2011. do 2015. godine riješili više od 480.000 najstarijih predmeta i time značajno izmijenili starosnu strukturu predmeta na kraju 2015. godine:

- Broj predmeta starijih od 14 godina smanjen je za 97% u odnosu na 2010. godinu
- Broj predmeta starijih od 10 godina smanjen je za 97% u odnosu na 2010. godinu
- Broj predmeta starijih od 5 godina smanjen je za 98% u odnosu na 2010. godinu.

4.1.2 Broj i trajanje stečajnih predmeta

VSTV dulji niz godina poduzima različite mjere u cilju povećanja učinkovitosti rada sudova i smanjenja trajanja sudskih procedura. Jedna od tih mjera je uvođenje akcijskih planova rješavanja stečajnih predmeta i planova rješavanja predmeta proizašlih iz stečaja u sudovima. Obveza sačinjavanja planova ove vrste u sudovima započela je u 2014. i nastavila se u 2015. godini. Planovi se sačinjavaju na godišnjoj razini, a ažuriraju svakih šest mjeseci.

S aspekta analize statističkih podataka, tijekom 2015. godine sudovi su riješili najstarije stečajne predmete.

Grafikon 3: Odnos riješenih i neriješenih stečajnih predmeta prema godini starosti

S aspekta entiteta u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, u 2015. riješen je veći broj stečajnih predmeta nego u 2014. godini, dok je u Brčko Distriktu smanjen broj riješenih predmeta ove vrste. Detaljni podaci nalaze se u tablici 7.

Tablica 7: Prikaz broja i prosječnog trajanja riješenih stečajnih predmeta prema entitetima i Brčko Distriktu u 2014. i 2015. godini

Entitet	Broj riješenih predmeta u 2015. godini	Broj riješenih predmeta u 2014. godini	Prosječno trajanje riješenih predmeta u 2015. godini	Prosječno trajanje riješenih predmeta u 2014. godini	Povećanje/smanjenje trajanja u 2015. u odnosu na 2014. godinu
Federacija BiH	417	411	405	497	-19%
Republika Srpska	236	230	817	734	11%
Brčko Distrikt BiH	10	18	885	564	57%
Ukupno BiH	663	659	559	582	-4%

S druge strane, kada se promatraju neriješeni stečajni predmeti, došlo je do povećanja broja neriješenih predmeta stečaja u 2015. godini u Federaciji BiH i Brčko Distriktu, dok je u Republici Srpskoj došlo do smanjenja broja neriješenih stečajnih predmeta. Kada je u pitanju trajanje neriješenih predmeta, došlo je do smanjenja prosječnog trajanja neriješenih predmeta u 2015. u odnosu na 2014. godinu za 27 dana (-3%). Detaljniji podaci nalaze se u tablici 8.

Tablica 8: Prikaz broja i prosječnog trajanja neriješenih stečajnih predmeta prema entitetima i Brčko distriktu u 2014. i 2015. godini

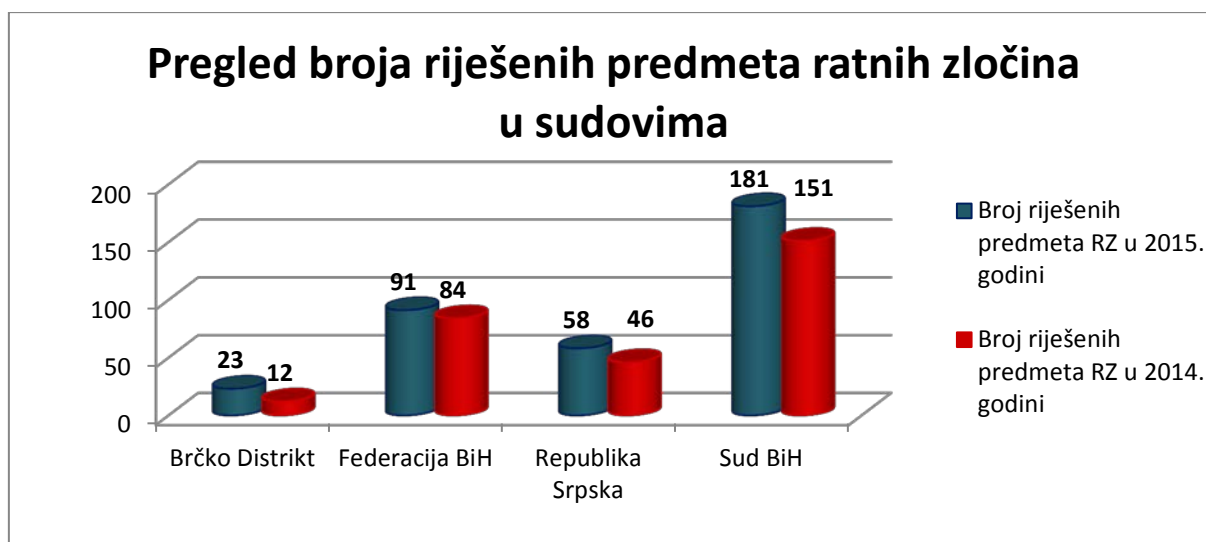
Entitet	Broj neriješenih predmeta 31. prosinca 2014. godine	Broj neriješenih predmeta 31. prosinca 2015. godine	Prosječno trajanje neriješenih predmeta u 2014. godini	Prosječno trajanje neriješenih predmeta u 2015. godini	Povećanje/smanjenje trajanja u 2015. u odnosu na 2014. godinu
Federacija BiH	406	470	1.010	966	-4%
Republika Srpska	361	322	1.080	1.109	3%
Brčko Distrikt BiH	17	22	936	664	-29%
Ukupno BiH	784	814	1.041	1.014	-3%

4.1.3 Procesuiranje predmeta ratnih zločina

VSTV je i tijekom 2015. godine poduzimalo niz aktivnosti na stvaranju uvjeta za učinkovitije i kvalitetnije procesuiranje predmeta ratnih zločina u sudovima.

Kada je u pitanju praćenje rada na predmetima ratnih zločina u sudovima, VSTV je kroz Projekt IPA 2012 financiran od strane Europske unije, posebnu pozornost posvetilo praćenju broja i dužine trajanja predmeta ratnih zločina u svim nadležnim sudovima. Imajući u vidu ovu činjenicu VSTV je usvajanjem Upute za praćenje rada na predmetima ratnih zločina³¹ uvelo obvezu svim nadležnim sudovima da izrađuju i dostavljaju VSTV-u planove rješavanja i akcijske preglede predmeta ratnih zločina. Na temelju ove aktivnosti, VSTV prati broj i duljinu trajanja predmeta ratnih zločina, te je upoznato sa statusom svih neriješenih predmeta ratnih zločina u sudovima.

Na temelju zadnje provedene analize, uočen je trend povećanja broja riješenih predmeta ratnih zločina u sudovima, što je vidljivo iz grafikona 4.

Grafikon 4: Pregled broja riješenih predmeta ratnih zločina u sudovima po entitetima

U cilju razmatranja trenutnog stanja i prakse u rješavanju predmeta ratnih zločina, VSTV je u okviru projekta IPA 2012 organiziralo i jednodnevnu radionicu na temu „Rješavanje predmeta ratnih zločina u sudovima“. Glavna tema razgovora radionice bila je implementacija Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, pregled broja predmeta ratnih zločina u tužiteljstvima i očekivanom prilivu tih predmeta u sudove u narednom razdoblju i mnogim drugim temama povezanim s učinkovitijim procesuiranjem ove vrste predmeta.

³¹ Usvojeno na sjednici VSTV-a održanoj 22. siječnja 2015. godine

4.1.4 Unaprjeđenje učinkovitosti rada sudova kroz edukacije

U svojim nastojanjima unaprjeđenja različitih aspekata organizacije i rada sudova, VSTV je u protekloj godini naročitu pozornost posvetilo unaprjeđenju menadžerskih vještina predsjednika sudova i jačanju upravljačkih kapaciteta u sudovima.

Tako se kroz Projekt IPA 2012 koji je VSTV implementiralo uz podršku Europske unije, nastojalo ojačati rukovodne kapacitete u sudovima u vidu obuka u suradnji s entitetskim centrima za edukaciju. Tijekom 2015. godine razvijena su dva edukativna modula pod nazivom „Proaktivna uloga predsjednika suda u upravljanju sudom“ i „Upravljanje sudskim postupkom“, te su održane i po četiri obuke u suradnji s entitetskim centrima za edukaciju sudaca i tužitelja za oba modula.

Slika 1: Edukacija „Proaktivna uloga predsjednika suda u upravljanju sudom“

Slika 2: Edukacija „Upravljanje sudskim postupkom“

Daljnji korak u unaprjeđenju proaktivne uloge predsjednika sudova i razvoju menadžerskih kapaciteta predstavlja uvođenje Sustava poslovne inteligencije (Business Intelligence System) u pravosudni informacijski sustav pomoću kojeg će predsjednicima sudova biti dostupni brzi odgovori na pitanja koja se tiču realizacije planova rješavanja predmeta, sudske norme, starosti riješenih i neriješenih predmeta i trajanja i kašnjenja u postupcima, što će olakšati i unaprijediti primjenu korektivnih i ublažujućih mjera i aktivnosti u upravljanju sudom.

Na prijedlog VSTV-a, edukacija na temu “Suvremeno komuniciranje s javnošću” za predsjednike sudova i glavne tužitelje, uvrštena je u programe rada CEST-a FBiH i CEST-a RS s ciljem ukazivanja na važnost i utjecaj odnosa s javnošću, na kreiranje mišljenja javnog mnijenja o pravosuđu, unaprjeđenje komunikacije i suradnje s medijima i korisnicima sudova kao i povećanje pristupa pravdi i transparentnost pravosuđa u BiH.

4.1.5 Unaprjeđenje poslovnih procesa i unaprjeđenje učinkovitosti rada sudova

S općim ciljem unaprjeđenja pravosuđa u smislu učinkovitijeg procesuiranja predmeta, VSTV u okviru Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa realizira niz aktivnosti koje su usmjerene na unaprjeđenje poslovnih procesa u svim sudovima, s posebnim naglaskom na određen broj ciljnih sudova (osnovni sudovi u Prijedoru, Zvorniku i Modriči te općinski sudovi u Tuzli i Mostaru). Također, kroz uspostavljenu trilateralnu suradnju sa Sudskom administracijom Norveške i Sudskim vijećem Nizozemske, uspostavljene su aktivnosti razmjene znanja i iskustava između Okružnog suda u Amsterdamu, Općinskog suda u Sarajevu i VSTV-a BiH s ciljem identifikacije problema koji se javljaju u vezi s upravljanjem sudom, upravljanjem tijekom parničnog postupka, s posebnim fokusom na jačanje procesne discipline.

U okviru Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa u ciljnim sudovima tijekom 2015. godine nastavljeno je s angažmanom dodatnog osoblja za rad u arhivi suda. Angažmanom ovog osoblja omogućeno je izdvajanje 244.259 predmeta kojima je istekao rok za čuvanje,

slaganje i popisivanje 707.643 predmeta. Zahvaljujući pozitivnim rezultatima, VSTV odlučilo je nastaviti angažman ovog osoblja i u većem dijelu 2016. godine.

VSTV je i u 2015. godini nastavilo provoditi aktivnosti na unaprjeđenju alternativnih načina rješavanja sporova. Kroz edukaciju i promidžbu ovih aktivnosti, ostvareni su naročito pozitivni rezultati u povećanju broja predmeta riješenih sudskom nagodbom, i to povećanje preko 80% tijekom 2015. godine u odnosu na podatke iz 2011. godine.

VSTV poduzelo je određene mjere u cilju realizacije preporuka³² sa Strukturiranog dijaloga o pravosuđu između EU i BiH, posebno u kontekstu nastavka aktivnosti povezanih sa zakonodavnom inicijativom i prijedlozima koji se odnose na smanjenje broja tzv. „komunalnih“ predmeta, prijenosom sudskih nadležnosti u izvršnom postupku na privatne ili javne agencije za izvršenje.

U vezi s navedenim, 11. i 12. veljače 2015. godine, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH godine usvojilo je analizu o mogućnosti prijenosa komunalnih predmeta na javne ili privatne agencije, koja je dostavljena entitetskim ministarstvima pravde i Pravosudnom povjerenstvu Brčko Distrikta BiH u formi zakonodavne inicijative na daljnje postupanje.

U protekloj godini VSTV je i dalje svojim aktivnostima radilo na unaprjeđenju komunikacije pravosudnih institucija s javnošću pomoću kojih je nastojalo upoznati medije i javnost o planovima, aktivnostima i rezultatima rada VSTV-a i pravosudnih institucija te problemima i preprekama s kojima se pravosuđe suočava.

Namjera je VSTV-a umanjiti negativnu percepciju koju javnost ima o pravosuđu i općenito izgraditi povjerenje javnosti u pravosudni sustav.

4.1.6 Rekonstrukcija i modernizacija zgrada pravosudnih institucija

VSTV je u okviru „Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa“ u proteklom razdoblju uspješno realiziralo aktivnosti usmjerene ka stvaranju fizičkih i tehničkih preuvjeta za učinkovit rad pravosudnih institucija u pogledu proširenja prostornih kapaciteta, funkcionalne organizacije prostora, te poboljšanja sigurnosnog aspekta.

4.1.7 Rekonstrukcija i opremanje zgrade Osnovnog suda u Prijedoru

Radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Osnovnog suda u Prijedoru koji su iznosili 1.682.737,95 KM završeni su u svibnju 2015. godine.

Zgrada suda, dogradnjom potkrovnog etaže, dobila je oko 600 m² dodatnog i funkcionalno organiziranog prostora. Sud je dobio suvremenu pisarnicu i arhivu, multimedijalnu salu, moderne sudnice i 13 novih ureda. Kompletan prostor suda opremljen je novim namještajem. Zahvaljujući novoj fasadi i novom sustavu klimatizacije, sud je dobio energetski učinkovitiju zgradu.

Slika 3: Rekonstruirana zgrada Osnovnog suda u Prijedoru

³² Preporuke sa Strukturiranog dijaloga održanog 10. i 11. studenog 2011. godine u Sarajevu.

Stvoreni su kvalitetniji uvjeti za rad nositelja pravosudnih funkcija u cilju postizanja boljih rezultata, pružanja više razine usluga, a olakšan je i pristup sudu građanima, korisnicima sudova.

Slika 4: Sudski ured u rekonstruiranoj zgradi Osnovnog suda u Prijedoru

Slika 5: Sudnica u rekonstruiranoj zgradi Osnovnog suda u Prijedoru

Ceremonija povodom završetka radova na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Osnovnog suda u Prijedoru održana je 24. svibnja 2015. godine.

Slika 6: Ceremonija otvaranja rekonstruirane zgrade Osnovnog suda u Prijedoru

Sanacija štete na zgradama pravosudnih institucija nastalih zbog vremenskih nepogoda koje su pogodile BiH u svibnju 2014. godine

Na temelju izvršenih procjena štete na objektima pravosudnih institucija, Vlada Kraljevine Norveške je pored relociranih sredstva u okviru Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa u iznosu od 510.500,00 KM (261,017 EUR), za sanaciju šteta na pravosudnim institucijama koje su pretrpjeli zbog poplava, izdvojila dodatnih 238.414,00 KM (121.899,14 EUR) u iste svrhe.

Izrađena je procjena i premjer potrebnih radova za sanaciju zgrade Odjela Osnovnog suda u Modriči smještenog u Šamcu, Općinskog suda u Kaknju, zgrade Općinskog suda u Zavidovićima – Odjela suda u Maglaju, zgrade Općinskog suda u Sanskom Mostu i zgrade Općinskog suda u Lukavcu.

Radovi na svim lokacijama završeni su koncem svibnja 2015. godine.

Vrijednost izvedenih radova na sanaciji šteta u pravosudnim institucijama iznosila je kako slijedi:

- Odjel Općinskog suda u Zavidovićima smješten u Maglaju 130.954,00 KM
- Općinski sud u Kaknju 130.397,00 KM

- Odjel Osnovnog suda u Modriči smješten u Šamcu 219.854,74 KM
- Općinski sud u Sanskom Mostu 11.423,11 KM
- Općinski sud u Lukavcu 4.732,13 KM.

U okviru implementacije Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa, u dijelu koji se odnosi na modernizaciju sudskih zgrada, provedena je tenderska procedura za nabavu namještaja, a u svibnju 2015. godine, izvršena je isporuka uredskog namještaja za opremanje sudova u BiH koji su pretrpjeli štete od poplava kako slijedi:

- Odjel Osnovnog suda u Modriči smješten u Šamcu
- Odjel Općinskog suda u Zavidovićima smješten u Maglaju
- Općinski sud u Kaknju
- Okružni gospodarski sud u Doboju
- Osnovni sud u Doboju
- Okružni sud u Doboju

Vrijednost isporučenih roba iznosila je 370.000 KM bez uključenog PDV.

Adaptacija Osnovnog suda u Zvorniku, Općinskog suda u Čapljini, Kantonalnog suda u Novom Travniku, Osnovnog suda u Trebinju

- Osnovni sud u Zvorniku

U okviru projekta rekonstrukcije, obnovljena je i izrađena nova termalna fasada te ugrađena nova fasadna bravarija i na taj način Osnovni sud u Zvorniku dobio je energetske učinkovitiju zgradu. Izvršeni su molerski i limarski radovi kao i instalacija LAN mreže. Vrijednost izvedenih radova je 150.000,00 KM.

Slika 7: Rekonstruirana zgrada Osnovnog suda u Zvorniku

Slika 8: Ceremonija otvaranja rekonstruirane zgrade Osnovnog suda u Prijedoru

- Kantonalni sud u Novom Travniku

U Kantonalnom sudu u Novom Travniku za sanaciju krovne konstrukcije zgrade Suda koja je ugrožavala prostor sudnice, VSTV izdvojilo je sredstva u iznosu od 30.000,00 KM.

- Općinski sud u Čapljini

Za rekonstrukciju zgrade Općinskog suda u Čapljini izdvojena su sredstva u iznosu od 70.000,00 KM.

Općinski sud u Čapljini rekonstrukcijom je dobio energetske učinkovitiju zgradu. Obnovljen je krov zgrade, urađena je termo fasada objekta, zamijenjena je dotrajala fasadna stolarija i dijelovi instalacija. U unutrašnjosti objekta izvršeni su molerski radovi.

Slika 9: Rekonstruirana zgrada Općinskog suda u Čapljini

- Osnovni sud u Trebinju

Nakon izbijanja požara u travnju 2015. godine, u prostorijama Osnovnog suda u Trebinju, VSTV je pomoću projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa osiguralo sredstva za žurnu intervenciju na sanaciji šteta koje bi mogle predstavljati opasnost za uposlenike Suda.

Ukupna vrijednost radova na sanaciji zgrade iznosila je 35.000 KM. Sanacija zgrade Osnovnog suda u Trebinju završena je koncem svibnja 2015. godine.

Izrada projektne dokumentacije

VSTV je u okviru Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa u dijelu koji se odnosi na modernizaciju i rekonstrukciju zgrada pravosudnih institucija i u 2015. godini nastavilo provoditi aktivnosti nabave usluga izrade projektne dokumentacije za pravosudne institucije u BiH čija bi izgradnja trebala biti financirana od strane Europske unije pomoću programa IPA. U 2015. godini, izrađena je projektna dokumentacija za izgradnju novog aneksa zgrade Tužiteljstva BiH u Sarajevu.

Također, pokrenute su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za:

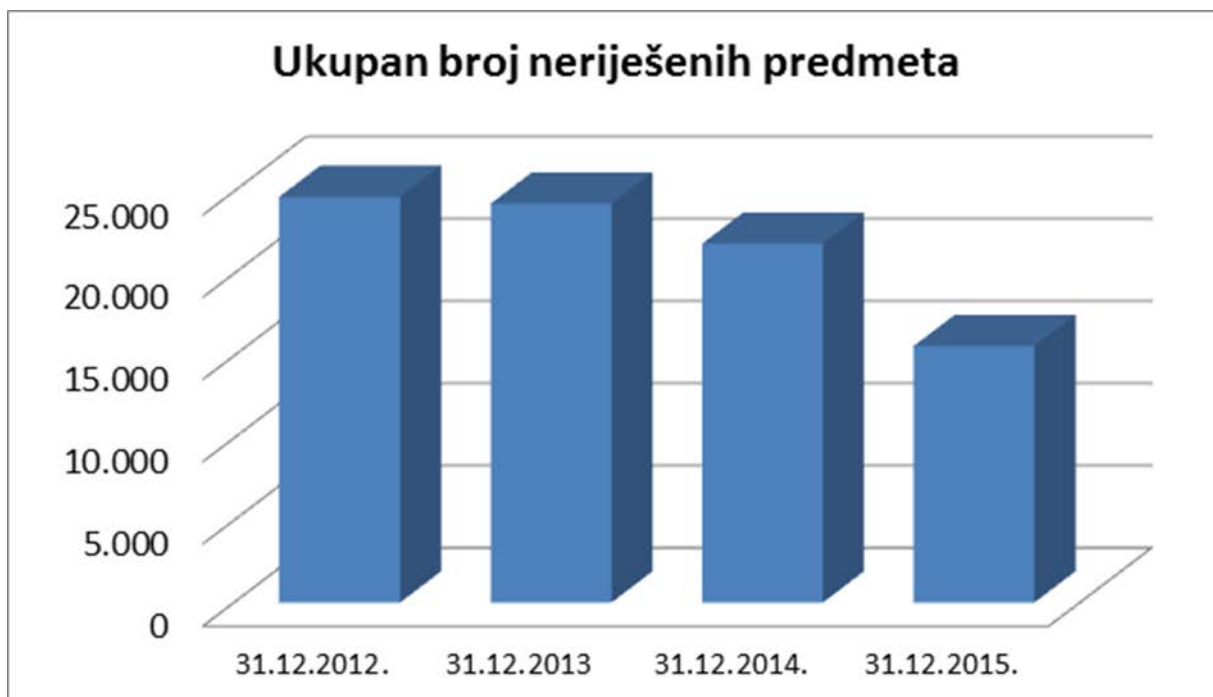
- Izgradnju zgrade Doma Armije u Tuzli u kojoj će biti smješten Općinski sud u Tuzli
- Rekonstrukciju postojećeg objekta u kojem je smješteno Kantonalno tužiteljstvo u Tuzli kao i Kantonalni sud u Tuzli
- Izgradnju zgrade Palače pravde u Trebinju.

Završetak izrade projektne dokumentacije za gore navedene lokacije očekuje se tijekom 2016. godine.

4.2 Učinkovitost tužiteljstava

VSTV u okviru svojih nadležnosti, a na temelju statističkih podataka, redovito prati stanje po pitanju učinkovitosti rada svih tužiteljstava u Bosni i Hercegovini.

Prema podacima iz 2015. godine, vidljivo je da u svim tužiteljstvima u BiH postoji trend smanjivanja broja neriješenih KT predmeta (predmeti protiv poznatih počinitelja). Tako je 31. prosinca 2015. godine zabilježeno 15.594 neriješenih KT predmeta, a što je za 29% manje u odnosu na broj neriješenih predmeta 31. prosinca 2014. godine, kada je iznosio 21.821.

Tijekom 2015. godine tužiteljstva su podigla 15.397 optužnica, pri čemu se posebno ističe broj podignutih optužnica u predmetima korupcije koji iznosi 243, a koji je za 123 % veći u odnosu na broj podignutih optužnica u 2014. godini, kada je podignuto 109 optužnica.

Tijekom 2015. godine, u tužiteljstvima u BiH urađeno je 7.933 starih predmeta, tj. predmeta starijih od dvije godine.

Značajno je istaknuti da je tijekom 2015. godine došlo do smanjenja broja KTA predmeta koji je na kraju 2014. godine iznosio 25.528, a na kraju 2015. godine 18.661 što predstavlja smanjenje za 27% kao i KTN predmeta koji su u odnosu na 2014. godinu smanjeni za 4% i njihov broj na kraju 2015. godine iznosi 214.584.

Tužiteljstva su u prosjeku ostvarila kolektivnu normu od 105%, što je u odnosu na 2014. godinu povećanje za 6%. Prosječna kvaliteta tužiteljskih odluka u 2015. godini je 93% što predstavlja povećanje od 2% u odnosu na 2014. godinu.

Navedeni pokazatelji su, između ostalog, rezultat brojnih aktivnosti i mjera koje su poduzete od strane VSTV-a.

4.2.1 Stalno povjerenstvo za učinkovitost tužiteljstava

VSTV je na sjednici održanoj 17. kolovoza 2013. godine formiralo Stalno povjerenstvo za učinkovitost tužiteljstava i utvrdilo njegovo područje rada, članove i ostala pitanja od značaja za njegov rad. Stalno povjerenstvo za učinkovitost tužiteljstava u 2015. godini održalo je šesnaest sastanaka na kojima su razmatrana razna aktualna pitanja od značaja za tužiteljsku zajednicu. Pored toga Stalno povjerenstvo za učinkovitost tužiteljstava bavilo se pitanjima iz područja rada koja su utvrđena odlukom o osnutku. Razmatrana su pitanja u vezi s trenutnom situacijom u tužiteljstvima, s posebnim akcentom na poduzimanje mjera za smanjenje broja starih predmeta, praćenja primjene Upute za izradu planova za rješavanje starih predmeta u tužiteljstvima, definiranje prioriteta tužiteljstava u kojima se angažiralo dodatno osoblje za rješavanje starih predmeta, izradu i održavanje ažurirane liste materijalno-tehničke osposobljenosti, uvjeta rada i potreba u tužiteljstvima, te je usvojen jedinstven set statističkih podataka za praćenje učinkovitosti rada tužiteljstava.

Pored navedenog, članovi Stalnog povjerenstva za učinkovitost tužiteljstava održavali su redovite sastanke s glavnim tužiteljima, predložili VSTV-u na usvajanje Jedinственu listu koruptivnih kaznenih djela iz svih kaznenih zakona u BiH, radili na pripremama prijedloga izmjena Pravilnika o orijentacijskim mjerilima za rad tužitelja i prijedloga izmjena Kriterija za ocjenjivanje rada tužitelja.

Pored svih ostalih aktivnosti, Stalno povjerenstvo aktivno je sudjelovalo u organizaciji i održavanju XI. Konferencije glavnih tužitelja u BiH kao i Konferencije „Razvojni put reforme pravosuđa“.

4.2.2 Strateško planiranje

U procesu nadzora nad provedbom već usvojenih strateških planova u tužiteljstvima u BiH, a uvažavajući primjedbe i iskustva u primjeni strateških planova u tužiteljstvima, osmišljena je nova metodologija u procesu strateškog planiranja. BiH je u okviru reformskih procesa preuzela brojne obveze, uključujući i one koje se odnose na osnaživanje vladavine prava koje je bilo potrebno uključiti u planove tužiteljstava i na taj način iskazati posvećenost procesu provođenja kontinuiranih reformi u pravosudnom sustavu Bosne i Hercegovine.

Kako bi se osigurao planski pristup u strateškim reformama u tužiteljstvima u BiH, izrađen je Strateški okvir za tužiteljski sustav Federacije BiH i Republike Srpske koji se odnosi na razdoblje od 2016. do 2018. godine, koji će predstavljati temelj za provođenje procesa strateškog planiranja u svakom pojedinačnom tužiteljstvu u BiH.

Strateški planovi koji će se razvijati na razini pojedinačnih tužiteljstava u BiH definirat će strateške ciljeve i ciljne rezultate Strateškog okvira u razdoblju od 2016. do 2018. godine za tužiteljski sustav, kao i mjere i aktivnosti koje će se provoditi u svrhu realizacije ovih ciljeva i rezultata. Takav strateški pristup omogućit će tužiteljstvima učinkovitiju provedbu njihove nadležnosti propisane zakonima i drugim propisima te osigurati svim uposlenicima unutar tužiteljstva da teže ostvarivanju zajednički definiranih ciljeva, kao i obavljanju samoprocjene i prilagođavanja pravaca djelovanja tužiteljstava, sukladno ciljevima i ciljanim rezultatima koji su definirani ovim dokumentom.

4.2.3 Analiza stanja i mjere za rješavanje starih predmeta u tužiteljstvima

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH već dulje vremensko razdoblje svjesno je problema na koji ukazuju glavni tužitelji, a koji se odnosi na gubitak vremena tužitelja i materijalnih resursa prilikom odlaska na suđenja u sudove koji se nalaze u općinama izvan sjedišta pojedinih kantonalnih i okružnih tužiteljstava. Iz navedenih razloga, u okviru projekta „Podrška pravosuđu u BiH - Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ koji podržavaju vlade Švicarske i Norveške, započeta je izrada analize o utjecaju postojeće organizacije tužiteljstava na učinkovitost rada tužiteljstava. Ova analiza poslužit će kao temelj da se na bazi egzaktnih podataka sagleda realno stanje i ozbiljno razmotri mogućnost izmjena postojeće organizacije tužiteljstava s ciljem ekonomičnijeg utroška resursa, a samim tim i unaprjeđenja učinkovitosti. U tu svrhu prikupljeni su svi relevantni podaci, održani su sastanci s predstavnicima određenih tužiteljstava, te je za izradu navedene analize angažiran stručnjak ekonomske struke.

VSTV donijelo je Uputu za izradu planova rješavanja starih predmeta u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini 19. prosinca 2014. godine. Uputom je, između ostalog, definirano da je stari predmet u tužiteljstvu svaki predmet stariji od dvije godine (vrijeme starosti predmeta počinje od trenutka registriranja predmeta u tužiteljstvu) neovisno o vrsti predmeta i da Planom rješavanja starih predmeta ne može biti obuhvaćeno manje od 30% od ukupnog broja predmeta čije se rješavanje planira u godini za koju se Plan sačinjava.

U sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (TCMS) razvijene su posebne funkcionalnosti koje su omogućile svim tužiteljstvima izradu Planova, a Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću praćenje njihove realizacije.

Sva tužiteljstva u BiH, koja imaju stare neriješene predmete, po prvi put donijela su Planove za njihovo rješavanje u tijeku 2015. godine. Ukupan stupanj realizacije Planova u svim tužiteljstvima u BiH na kraju 2015. godine bio je 77%.

Pregled realiziranja planova za rješavanje starih predmeta u tužiteljstvima u BiH tijekom 2015. godine						
	BROJ STARIH NERJJEŠENIH PREDMETA 31. PROSINCA 2014. GODINE	BROJ STARIH PREDMETA U PLANU ZA RJEŠAVANJE TIJEKOM 2015. GODINE.*	BROJ RJEŠENIH PREDMETA TIJEKOM 2015. GODINE	BROJ NERJJEŠENIH PREDMETA IZ PLANA 31. PROSINCA 2015. GODINE	BROJ NERJJEŠIVIH PREDMETA ** U UKUPNOM BROJU NERJJEŠENIH PREDMETA	STUPANJ OSTVARENJA PLANA 31. PROSINCA 2015. GODINE
TUŽITELJSTVO BIH	429	222	147	75	0	66%
TUŽITELJSTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	124	64	43	21	0	67%
TUŽITELJSTVO UNSKO-SANSKOG KANTONA	1.417	881	826	53	2	94%
KANTONALNO TUŽITELJSTVO POŠAVSKOG KANTONA-ORAŠJE	57	36	33	2	1	92%
TUŽITELJSTVO TUZLANSKOG KANTONA	1.065	981	678	234	69	69%
TUŽITELJSTVO ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	457	395	320	63	12	81%
TUŽITELJSTVO SREDNJOBOSANSKOG KANTONA	85	56	48	3	5	86%
TUŽITELJSTVO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA	249	59	24	35	0	41%
TUŽITELJSTVO ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE	28	16	12	0	4	75%
KANTONALNO TUŽITELJSTVO SARAJEVO	10.077	5.718	4.050	1.667	1	71%
KANTONALNO TUŽITELJSTVO KANTONA 10 LIVNO	45	26	22	4	0	85%
KANTONALNA TUŽITELJSTVA	13.480	8.168	6.013	2.061	94	74%
OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U BANJOJ LUCI	683	353	333	20	0	94%
OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U BIJELJINI	202	157	146	11	0	93%
OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U DOBOJU	898	783	739	40	4	94%
OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U TREBINJU	463	236	224	7	5	95%
OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U ISTOČNOM SARAJEVU	332	301	290	2	9	96%
OKRUŽNA TUŽITELJSTVA	2.578	1.830	1.732	80	18	95%
BOSNA I HERCEGOVINA Ukupno	16.611	10.284	7.935	2.237	112	77%

* Iz Planova za rješavanje starih predmeta isključeni su predmeti ratnih zločina, predmeti u kojima su raspisane potjernice i predmeti za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do tri godine, u kojima se ne može raspisati potjernica, a osumnjičeni je nedostupan.

** Pod neriješivim predmetima podrazumjevaju se predmeti u kojima su raspisane potjernice i predmeti za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do tri godine, u kojima se ne može raspisati potjernica, a osumnjičeni je nedostupan.

Kroz projekt „Podrška pravosuđu u BiH - Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ angažirano je dodatno stručno osoblje za rješavanje starih predmeta u tužiteljstvima s najvećim brojem starih predmeta (KT Kantona Sarajevo, KT Unsko-sanskog kantona, KT Tuzlanskog kantona, KT Zeničko-dobojskog kantona, Okružnog tužiteljstva Banja Luka, Okružnog tužiteljstva Doboj, Okružnog tužiteljstva Istočno Sarajevo i Okružnog tužiteljstva Trebinje).

4.2.4 Aktivnosti usmjerene na izmjene pravnog okvira

Projekt „Podrška pravosuđu u BiH - Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ nastavio je suradnju s ministarstvima pravde u vezi već ranije dostavljenih prijedloga izmjena i dopuna zakona o kaznenom postupku i kaznenih zakona s ciljem eliminiranja uskih grla koja dovode do neučinkovitog rada.

U cilju unaprjeđenja pravnog okvira, u okviru tužiteljskog Projekta, napravljen je prijedlog „Pravila i procedura za primjenu posebnih istražnih radnji“. U ovaj proces bili su uključeni kako domaći tako i strani stručnjaci (eksperti iz Švicarske) koji su predočili svoja iskustva i znanja iz ovog područja. Posebne istražne radnje predstavljaju jedno od najučinkovitijih mehanizama u otkrivanju, istraživanju i dokazivanju kaznenih djela i njihovih počinitelja. Samim tim, iste su u sve većoj upotrebi od strane istražnih tijela, a ekspanzija njihove primjene dovela je do nedoumica i dilema u postupanju u različitim situacijama koje se javljaju u praksi.

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH svjesno je rezultata tužiteljstva u BiH na planu učinkovitog procesuiranja najsloženijih predmeta gospodarskog kriminala, organiziranog kriminala i korupcije. Kao jedan od više faktora koji doprinose ovakvom stanju često se navodi i nedostatak adekvatne stručne osposobljenosti i nedovoljno iskustvo pojedinih tužitelja u postupanjima po ovoj vrsti predmeta, koja su objektivno i najteža za dokazivanje te zahtijevaju od tužitelja posjedovanje dodatnih znanja i vještina u dokazivanju krivnje počinitelja ovih kaznenih djela. Imajući u vidu navedeno, projekt „Podrška pravosuđu u BiH - Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“, izradio je praktični obrazac koji sadrži detaljne smjernice i upute o postupanju tužitelja u složenim istragama gospodarskog, organiziranog kriminala i korupcije. Cilj je da navedeni obrazac bude pomoćni alat postupajućim tužiteljima u radu na složenim predmetima, koji bi ih usmjeravao koje radnje i

kojom kronologijom bi bilo neophodno ili poželjno poduzeti tijekom istrage, a na temelju dosadašnjih pozitivnih iskustava u praksi. Realizaciji ove aktivnosti pomogli su tužitelji iz Ciriškog kantona.

VSTV i projekt „Podrška pravosuđu u BiH - Jačanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ sudjelovali su u radu Radne skupine za implementaciju generalnih mjera po presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Muslija Adnan protiv Bosne i Hercegovine*. Tijekom 2015. godine održan je koordinacijski sastanak nositelja aktivnosti za implementaciju ovih mjera u cilju utvrđivanja smjernica za izradu Upute za postupanje u kaznenim i prekršajnim predmetima u situacijama kada postoji mogućnost povrede načela *ne bis in idem*. U narednom razdoblju očekuje se donošenje navedene Upute koja će biti u primjeni do okončanja reforme zakonodavnog i prekršajnog zakonodavstva što je generalna mjera koju je tužena Bosna i Hercegovina dužna provesti po presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Adnan Muslija protiv BiH*.

4.2.5 Unaprjeđenje zajedničkog rada tužitelja i policije

Kvalitetna i profesionalna komunikacija između tužiteljstava i agencija za provođenje zakona predstavlja ključni faktor za uspješan rad tužiteljstava u BiH. VSTV djeluje na dvije razine – strateškoj i operativnoj.

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH kroz projekt “Jačanje tužiteljskih kapaciteta u sustavu kaznenog pravosuđa BiH” i u 2015. godini nastavilo je poduzimati aktivnosti na organizaciji sastanaka rukovoditelja tužiteljstava i policijskih tijela u BiH, kao nastavak uspostavljene prakse sastajanja glavnih tužitelja i rukovoditelja policijskih tijela na strateškoj razini. Na ovim sastancima sudjeluju glavni tužitelji Tužiteljstva BiH, Republičkog tužiteljstva RS, Federalnog tužiteljstva FBiH i Brčko Distrikta BiH, kao i ravnatelji Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, Policije MUP-a Republike Srpske, Federalne uprave policije FBiH i šef policije Brčko Distrikta BiH.

Na ovaj način, na strateškoj razini iznose se i diskutiraju sva pitanja odnosno problemi koji su značajni za zajednički rad tužiteljstava i policije, a koji bi se eventualno mogli otkloniti zajedničkim usuglašenim pristupom rukovoditelja tužiteljskih i policijskih tijela. U svih deset kantona potpisani su protokoli o osnutku Operativnih foruma za suradnju između tužiteljstava i MUP-a. U Republici Srpskoj pripremljen je nacrt Protokola o uspostavi foruma za suradnju za svih pet Okružnih tužiteljstava i Centara javne sigurnosti koji je radi potpisivanja dostavljen glavnom republičkom tužitelju i Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Srpske.

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH je, kroz redovita polugodišnja i godišnja izvješća o radu tužiteljstava i prateće statističke pokazatelje o radu na tužiteljskim predmetima, kao problem prepoznalo visok procent tzv. negativnih tužiteljskih odluka, odnosno naredbi o neprovođenju i obustavi istrage kojima se pravomoćno okončavaju tužiteljski predmeti. Kao razlog koji je uzrok ovakvom stanju tužitelji često ističu nedovoljnu kvalitetu izvješća o počinjenom kaznenom djelu koje dobivaju od policijskih agencija. VSTV je na jednoj od svojih sjednica donijelo i zaključak kojim se od tužiteljstava traži da analiziraju uzroke ovakvog stanja te poduzmu aktivnosti koje bi trebale dovesti do manjeg broja donošenja negativnih tužiteljskih odluka u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta. Polazeći od navedenog, Projekt za tužiteljstva organizirao je i dvije edukacije od strane tužitelja za ovlaštene službene osobe u Zeničko-dobojskom i Srednjobosanskom kantonu radi unaprjeđenja znanja ovlaštenih službenih osoba o načinu podnošenja izvješća o počinjenom kaznenom djelu. U narednom razdoblju nastavit će se obuka ovlaštenih službenih osoba od strane tužitelja u ostalim kantonima i u Republici Srpskoj.

4.2.6 Transparentnost rada tužiteljstava i podrška nevladinim organizacijama i udrugama tužitelja

VSTV je kroz Projekt za tužiteljstva organiziralo niz aktivnosti u cilju poboljšanja kvalitete usluga, povećanja odgovornosti i ukupne brige o korisnicima tužiteljskog sustava. Započet je proces izrade Strategije za postupanje s osobama koje dolaze u kontakt s tužiteljstvima, koja treba doprinijeti općem zadovoljstvu građana i društva. Izvršena je edukacija glasnogovornika tužiteljstava radi povećanja kompetencija tužiteljstava u području odnosa s javnošću. Pored toga, održane su edukacije odabranih novinara po regijama u BiH radi kvalitetnijeg i preciznijeg izvješćivanja o radu tužiteljstava. Edukacije su korištene i kao prilika da se uspostavi dijalog s predstavnicima medija i prikupe eventualni prijedlozi za uspostavljanje kvalitetnijeg odnosa između tužiteljstava i medija.

Pored navedenog, izvršen je odabir nevladinih organizacija koje će uz podršku Projekta za tužiteljstva u narednom razdoblju implementirati projekte koji za konačan cilj imaju smanjenje pojedinih vrsta kaznenih djela, pomoću programa prevencije kriminala koje će te organizacije implementirati u Bosni i Hercegovini. Osim „općim“ predstavnicima civilnog društva, Projekt će u narednom razdoblju pružiti podršku i udrugama tužitelja u FBiH i RS koje su dostavile prijedloge programa za jačanje njihovih internih i eksternih kapaciteta. Ovaj vid podrške usmjeren je na održivost njihovog rada tj. unaprjeđenje rada tužiteljstva i pravosuđa u narednom razdoblju. Projekt za tužiteljstva podržat će jačanje kapaciteta udruga u području menadžerskih vještina (pisanje prijedloga projekata, vještine prezentiranja, odnosi s javnošću, strateško planiranje, javno zastupanje i sl.), a sve u cilju što kvalitetnijeg zastupanja interesa tužiteljske zajednice u procesu donošenja odluka i u društvu.

Vijeće je također pružilo podršku potpisivanju Smjernica o postupanju i suradnji policije i tužiteljstva u informiranju javnosti u jednom od dva preostala kantona u Federaciji BiH, te obavilo pripreme aktivnosti za potpisivanje Smjernica u drugom preostalom kantonu.

4.3 Uloga informacijskih rješenja u jačanju učinkovitosti rada pravosuđa u BiH

Aktivnosti usmjerene na jačanje učinkovitosti pravosuđa u BiH, uvođenjem novih i unaprjeđenjem postojećih informacijskih rješenja, provedene u 2015. godini, obuhvaćene su projektom „Konsolidacija i daljnji razvoj pravosudnog informacijsko-komunikacijskog sustava“ financiranog sredstvima Europske unije iz alata za prepristupnu pomoć – IPA 2012.

Tijekom 2015. godine nastavljen je razvoj nove generacije sustava za upravljanje predmetima u sudovima i tužiteljstvima (CMS/TCMS) koja će biti završena i stavljena u upotrebu u pravosuđu tijekom 2016. godine. Istodobno s ovim procesom, Radna skupina za strateški razvoj CMS/TCMS-a radila je na usuglašavanju teksta novog pravnog okvira za CMS/TCMS, nakon čega je VSTV u prosincu 2015. godine usvojilo ovaj pravni okvir. Na ovaj način stvoreni su pravni preduvjeti za daljnji razvoj funkcionalnosti u okviru CMS/TCMS-a, kao i primjenu njegove nove generacije kojoj je cilj osigurati potpunu automatizaciju upravljanja predmetima u sudovima i tužiteljstvima. Praktično, uvođenjem nove generacije CMS/TCMS-a osigurava se postojanje potpunog elektroničkog predmeta od njegovog iniciranja do arhiviranja. U prosincu 2015. godine, testiranje nove generacije CMS/TCMS-a započelo je u šest pravosudnih institucija u Srednjobosanskom kantonu i Okrugu Istočno Sarajevo.

U sklopu razvoja nove generacije CMS/TCMS-a tijekom 2015. godine razvijen je novi Modul za skeniranje ulaznih dokumenata koji je u velikoj mjeri ubrzao proces rada, omogućio bolju organizaciju rada u pisarnicama pravosudnih institucija, te osigurao preduvjete za masovno skeniranje ulaznih dokumenata. Na ovaj način, stvoreni su preduvjeti za potpunu digitalizaciju predmeta i primjenu Modula za elektroničko arhiviranje u pravosudnim institucijama širom BiH. Najznačajnije unaprjeđenje obrade ulaznih dokumenata predstavlja skeniranje dostavnica kojim je omogućeno trenutno upoznavanje sudaca i tužitelja s rezultatima dostave. Modul je implementiran u svim sudovima i tužiteljstvima u BiH, a od listopada je, zahvaljujući stabilnosti rada i naprednim funkcionalnostima, u upotrebi potpuno zamijenio stari modul za skeniranje.

Problem arhiviranja i čuvanja predmeta u sudovima i tužiteljstvima jako je izražen, posebno u odnosu na nedostatak prostora i nepostojanje adekvatnih uvjeta za čuvanje arhive. U okviru projekta „Konsolidacija i daljnji razvoj pravosudnog informacijsko-komunikacijskog sustava“ – IPA 2012, razvijen je Modul za elektroničko arhiviranje predmeta u okviru CMS/TCMS-a. Modul omogućava elektroničku pohranu i čuvanje predmeta i u velikoj mjeri unaprijeđuje sigurnost, dugotrajnost i postojanost arhivske građe. Upravljanje arhiviranim predmetima znatno je olakšano, posebno s aspekta pronalaženja i pristupa predmetima. Naime, u manualnom sustavu arhiviranja, za pristup jednoj sudskoj odluci koja je arhivirana trošilo se i po nekoliko dana, dok se u elektroničkoj arhivi pristup predmetu ostvaruje za nekoliko minuta. Testiranje i implementacija Modula izvršena je u Općinskom sudu u Goraždu i Okružnom privrednom sudu u Istočnom Sarajevu, čime je obuhvaćeno provođenje dodatne digitalizacije postojeće arhive koju je izvršio vanjski izvođač. Kroz ovu aktivnost ostvarena je suradnja s nadležnim arhivama, a Arhivi Bosansko-podrinjskog kantona doniran je softver i računalo za potrebe uspostavljanja elektroničke arhive. Ovim su stvoreni uvjeti za elektroničko arhiviranje predmeta i utvrđena je procedura za uvođenje elektroničke arhive u svim pravosudnim institucijama u BiH.

U kolovozu 2015. godine započeo je proces implementacije sustava Poslovne inteligencije (eng. *Business Intelligence*) koji će omogućiti optimizaciju statističkog izvješćivanja u pravosudnim institucijama što će izravno utjecati na poboljšanje kvalitete poslovnih odluka kao i planiranje resursa u okviru pravosudnih institucija. Kroz sustav poslovne inteligencije bit će razvijen i mehanizam za kontrolu kvalitete podataka koji se registriraju u okviru CMS/TCMS sustava što će osigurati da rukovoditelji pravosudnih institucija imaju točnu sliku trenutnog stanja podataka institucije kojom rukovode. Pored koristi za pravosuđe, a kroz integraciju sustava poslovne inteligencije s pravosudnim web portalom, ministarstvima pravde, ali i drugim relevantnim instancama bit će omogućen pristup statističkim izvješćima sukladno važećem pravnom okviru.

Pored navedenog, u okviru projekta „Konsolidacija i daljnji razvoj pravosudnog informacijsko-komunikacijskog sustava“ - IPA 2012 u tijeku 2015. godine proveden je niz aktivnosti kojima je stvorena osnova za primjenu kategorizacije osjetljivih podataka u pravosuđu. Na temelju provedene analize podataka koji se koriste u pravosuđu, utvrđena je kategorizacija i razvijen je prijedlog pravnog okvira za postupanje s osjetljivim podacima, te je započeo proces implementacije informacijskog rješenja namijenjenog za upravljanje sigurnošću podataka u pravosuđu BiH.

4.3.1 Primjena videokonferencijskog sustava u pravosuđu

Kroz projekte financirane iz IPA 2009 i IPA 2010 sredstava Europske unije u 2013. godini, kao i projekt „Jačanje tužiteljskih kapaciteta u sustavu kaznenog pravosuđa“ kojeg financira Švicarska konfederacija, VSTV je implementiralo videokonferencijski sustav u bosanskohercegovačkom pravosuđu.

Ovim sustavom povezano je 19 sudova, 15 tužiteljstava i VSTV. U 2015. započelo je intenzivno korištenje sustava u sljedeće svrhe:

- Svjedočenje svjedoka u sudskim postupcima i u fazi istrage
- Pružanje međunarodne pravne pomoći sudovima i tužiteljstvima u drugim zemljama
- Saslušanje svjedoka na stegovnim ročištima koje provodi VSTV
- Organiziranje različitih sastanaka pod okriljem VSTV-a

Na ovaj način, na glavnim pretresima pred različitim sudovima širom BiH saslušani su svjedoci koji trenutno žive širom svijeta, a ponajviše u susjednim zemljama, zemljama Zapadne i Sjeverne Europe, Sjedinjenih Američkih Država, Kanade i Australije. Videokonferencijskim sustavom osigurano je davanje izjava svjedoka u istragama koje provode različita tužiteljstva u BiH. Upotreba videolinkova u ove svrhe, pored ostvarenja značajnih financijskih ušteda sudskih troškova, doprinijela je stvaranju pravnih pretpostavki za donošenje sudskih i tužiteljskih odluka, posebno u predmetima ratnih zločina, gdje se kao ključni svjedoci javljaju stare i bolesne osobe koji žive u inozemstvu.

Tablice 9 i 10: Procijenjeni troškovi dolaska dva svjedoka iz inozemstva (samo troškovi prijevoza) radi svjedočenja pred sudom u BiH

Poziv	Svojstvo	Autobus	Zrakoplov	Auto
Trebinje - Pariz	Svjedok 1	431	567	1217
	Svjedok 2	431	567	1217
	Ukupno	862	1134	2434

Poziv	Svojstvo	Autobus	Zrakoplov	Auto
Mostar - Linköping (Švedska)	Svjedok 1	-	400	1299
	Svjedok 2	-	400	1299
	Ukupno	-	800	2598

Tablica 11: Procijenjeni troškovi organizacije sastanka uposlenika VSTV-a i uposlenika triju pravosudnih institucija Brčko Distrikta BiH (*predstavlja iznos naknada na temelju dnevnica i plaća koje su uposlenici proveli u putu)

Poziv	Mjesto sastanka	Broj sudionika Brčko Distrikta	Trajanje sastanka (sat)	Vrijeme provedeno u putu (sat)	Troškovi dolaska za 10 sudionika			
					Dnevnic	Novac izgubljen u putu *	Prijevoz (3 vozila)	Ukupno
VSTV – Brčko	Sarajevo	10	1	6	125,00	573,75	210,00	908,75

Sukladno pozitivnim rezultatima primjene videokonferencijskog sustava u pravosuđu, VSTV će u narednom razdoblju nastaviti raditi na promociji sustava u svrhu intenziviranja njegove primjene. Očekuje se da će u 2016. godini biti stvorene tehničke pretpostavke za održavanje intervjua za pozicije nositelja pravosudnih funkcija pomoću videolinkova, što će doprinijeti učinkovitijem i ekonomičnijem postupku izbora i imenovanja sudaca i tužitelja. Pored toga, uspostavljeni su kontakti s forenzičkim centrima u BiH u pravcu realizacije aktivnosti primjene sustava od strane forenzičkih centara u BiH za davanje nalaza i mišljenja vještaka pomoću videolinkova. Na ovaj način, troškovi dolaska vještaka na ročišta bi se trebali znatno smanjiti, čime bi se i eliminirala praksa odgađanja sudskih ročišta zbog nemogućnosti dolaska vještaka.

4.3.2 Unaprjeđenje IKT infrastrukture pravosudnog informacijskog sustava

U 2015. godini nastavljena je kontinuirana aktivnost unaprjeđenja IKT infrastrukture pravosudnog informacijskog sustava koji obuhvaća sve sudove i tužiteljstva u Bosni i Hercegovini. Aktivnost je realizirana nabavom informatičke, audio/video opreme i softverskih licenci iz sljedećih izvora financiranja:

- projekt informatizacije i jačanja kapaciteta pravosudnih institucija u BiH koji je dio Programa višegodišnjih kapitalnih ulaganja u razdoblju od 2014. do 2016. godine iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine,
- projekt „Konsolidacija i dalji razvoj pravosudnog informacijsko-komunikacijskog sustava“ financiran sredstvima Europske unije iz alata za pretprijetnu pomoć – IPA 2012,
- projekt podrške pravosuđu BiH koji financira Kraljevina Norveška,

- projekt za unaprjeđenje učinkovitosti pravosuđa koji financira Vlada Kraljevine Švedske.

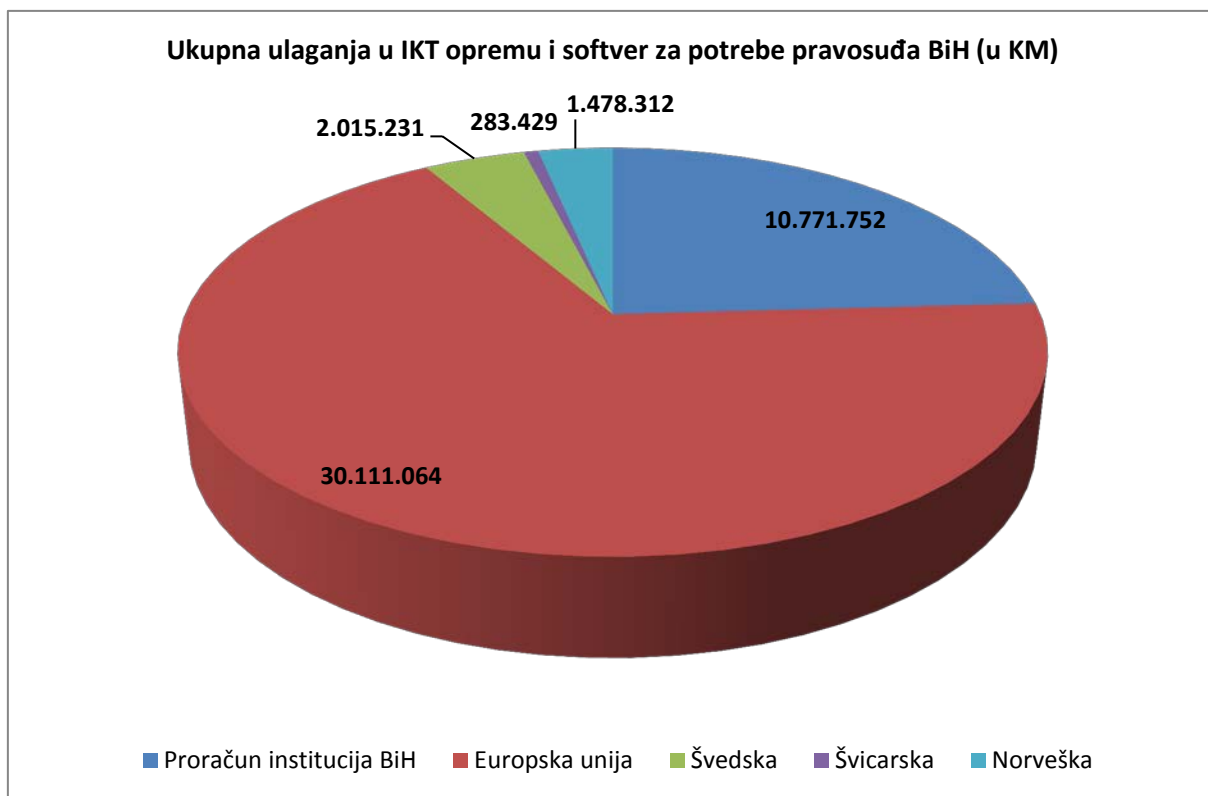
Realizacijom ovih ulaganja izvršena je nabava dijela nedostajuće informatičke opreme (prije svega računala i skenera za digitalizaciju ulazne dokumentacije i arhiva u pravosudnim institucijama), te izvršeno završavanje dijela zastarjele informatičke i audio/video opreme (pisača, mrežnih preklopnika i AV setova za podršku sudskim ročištima koji su nabavljeni u razdoblju od 2005. do 2008. godine). Također, izvršeno je daljnje proširenje procesorskih i kapaciteta za elektroničko skladištenje podataka u primarnom centru za obradu podataka VSTV-a u cilju unaprjeđenja performansi aplikacija i baza podataka pravosudnog informacijskog sustava.

Tablica 12: Pregled najznačajnije računalne opreme isporučene u 2015. godini prema izvorima financiranja

Izvor financiranja	Radne stanice	Serveri	Printeri	Skeneri
Proračun institucija BiH	275	1	718	19
Kraljevina Norveška	12		15	2
Kraljevina Švedska	27	3	12	6
UKUPNO	314	4	745	27

VSTV je u razdoblju od 2004. do 2015. godine uložilo ogromne napore da, uz svesrdnu pomoć donatora, realizacijom različitih projekata informatizacije pravosuđa osigura neophodnu informatičku opremu i softver koji su poslužili kao osnova za automatizaciju i digitalizaciju poslovnih procesa u sudovima i tužiteljstvima pomoću pravosudnog informacijskog sustava. Budući da su poslovni procesi u pravosudnim institucijama automatizirani do te mjere da se njihov rad više ne može zamisliti bez uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije, održavanje koordiniranog procesa planiranja i osiguravanja potrebnih financijskih sredstava za kapitalna ulaganja u IKT od ključne je važnosti za pravosuđe BiH. Sudjelovanje u ovom procesu trebaju uzeti svi relevantni faktori – od VSTV-a, sudova, tužiteljstava, do ministarstava pravde i financija na svim razinama u BiH. Primjer dobre suradnje predstavlja realizacija Projekta informatizacije i jačanja kapaciteta pravosudnih institucija u BiH koji je Odlukom Vijeća ministara BiH iz studenog 2013. godine uvršten u Program višegodišnjih kapitalnih ulaganja u razdoblju od 2014. do 2016. godine.

Grafikon 6: Prikaz ukupnih ulaganja u IKT opremu i softver za potrebe pravosuđa BiH osiguranih u razdoblju od 2004. do 2015. godine, izražen u konvertibilnim markama (KM)

4.3.3 Elektronička obrada tzv. komunalnih predmeta

SOKOP Mal sustav je sustav za elektroničko podnošenje i obradu predmeta male vrijednosti /tzv. „komunalnih“ predmeta u prvostupanjskim sudovima u Bosni i Hercegovini. Implementaciju sustava, koja podrazumijeva uvođenje novih korisnika (sudova i vanjskih korisnika – pokretača postupka) održavanje, nadgradnju sustava i kontinuirano pružanje korisničke podrške provodi Projekt unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa u okviru utvrđenih projektnih aktivnosti, zahvaljujući donatorskim sredstvima Vlade Kraljevine Norveške.

Na početku 2015. godine u SOKOP- Mal rješenju nalazilo se 510.693 predmeta, od čega je kroz sustav riješeno 196.134 predmeta odnosno 38,40%. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. godine u SOKOP-Mal rješenju ostvaren je priliv novih 20.272 predmeta, te je u sustavu 31. prosinca 2015. godine bilo ukupno 530.965 predmeta, od čega je kroz sustav riješeno ukupno 212.765 predmeta odnosno 40,07%³³. Iz navedenog, vidljiv je porast udjela riješenih predmeta, odnosno učinkovitosti sustava.

Tijekom 2015. godine sustavu su pristupili sljedeći sudovi:

- Osnovni sud u Foči
- Osnovni sud u Vlasenici
- Osnovni sud u Višegradu

Tijekom 2015. godine sustavu su pristupili, tražitelji/tužitelji:

- Čistoća a.d. Banja Luka,
- Vodovod a.d. Prijedor,
- Komunalne usluge a.d. Prijedor i
- Blicnet d.o.o. Banja Luka.

³³ Izvješća povučena iz baze podataka SOKOP-Mal rješenja 20. siječnja 2016.

Razvojni tim SOKOP jedinice izvršio je razvoj brojnih dodatnih funkcionalnosti u sustavu među kojima treba izdvojiti:

- puštanje u rad obrade parničnih predmeta male vrijednosti,
- unaprjeđenje modula za vanjske korisnike /komunalna poduzeća,
- unaprjeđenje funkcionalnosti obrade i računanja pristojbe.

U 2015. godini angažirano je dodatno osoblje u sudovima koje je financirano pomoću Projekta unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa. Angažmanom navedenog osoblja izvršen je unos 1.648 starih predmeta u SOKOP-Mal rješenje u sudovima u Federaciji BiH, te 4.316 predmeta u sudovima u RS. Izvršen je i angažman pravnih suradnika te dostavljača sudskih pismena.

VSTV je nastavilo s pregovorima oko integracije postojećeg KODIFEL rješenja sa SOKOP-Mal. U svrhu omogućavanja integracije odabran je izvođač za okvirni sporazum za nabavu razvoja softvera za integraciju informacijskih sustava u komunalnim poduzećima u Kantonu Sarajevo, a razvoj softvera bit će financiran iz projektnih sredstava. U međuvremenu, Projekt unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa nastavio je pružati podršku KODIFEL rješenju i izvršnom odjelu suda. U tijeku 2015. godine u KODIFEL rješenje zaprimljeno je ukupno 66.277, dok je riješeno 60.139 predmeta.

U narednom razdoblju planirano je širenje mreže sudskih i komunalnih korisnika sustava i obuka osoblja u istim. Također, planirana je obuka korisnika za parnični modus rada u postojećim SOKOP-Mal sudovima, te komunalnim poduzećima koja će koristiti postupak. Planiran je nastavak aktivnosti u cilju integracije KODIFEL rješenja sa SOKOP-Mal i prelaskom Općinskog suda u Sarajevu i komunalnih poduzeća u Kantonu Sarajevo u SOKOP-Mal rješenje.

Poglavlje 5: KVALITETA RADA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA

5.1 Kvaliteta rada sudova u 2015. godini

Kvaliteta odluka nositelja pravosudne funkcije obračunava se na temelju procenta ukinutih odluka u odnosu na ukupan broj potvrđenih, preinačenih i ukinutih odluka od strane suda više instance, te procenta ukinutih i preinačenih odluka u odnosu na ukupan broj donesenih odluka na koje se može izjaviti pravni lijek³⁴. Pojedinačni rezultati nositelja pravosudnih funkcija koriste se za izračunavanje kolektivne kvalitete odluka suda. Tako su sudovi u Bosni Hercegovini tijekom 2015. godine ostvarili sljedeću kvalitetu rada:

Tablica 13:

Sud ³⁵	Kvaliteta rada u 2014. godini	Kvaliteta rada u 2015. godini
Sud Bosne i Hercegovine	96%	95%
Viši gospodarski sud Banja Luka	88%	85%
Kantonalni sudovi	90%	91%
Okružni sudovi	91%	90%
Okružni gospodarski sudovi	87%	85%
Općinski sudovi	90%	91%
Osnovni sudovi	88%	86%
Osnovni sud Brčko Distrikta BiH	90%	91%

5.1.1 Sud Bosne i Hercegovine

Sud Bosne i Hercegovine ostvario je kvalitetu u iznosu od 95%, što predstavlja smanjenje za 1% u odnosu na 2014. godinu.

Promatrano prema strukturi unutarnje organizacije Suda Bosne i Hercegovine, kvaliteta rada tijekom 2015. godine u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine iznosi:

Tablica 14:

Odjel	Kvaliteta rada u 2014. godini	Kvaliteta rada u 2015. godini
Kazнено	94%	94%
Odjel I	94%	98%
Odjel II	91%	92%
Odjel III	97%	95%
Upravno	96%	95%
Apelacijsko	100%	99%

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 1.369 od ukupno 3.588 odnesenih odluka. Odbačenih pravnih lijekova nije bilo. Potvrđeno je 1.166 ili 85% ožalbenih odluka, preinačeno je 102 ili 7%, ukinuto 54 ili 4%, a djelomično ukinuto je 47 ili 4% ožalbenih odluka.

Pojedinačna kvaliteta rada odjela u Sudu Bosne i Hercegovine, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

³⁴ Kvaliteta rada utvrđuje se analognom primjenom odredbi članka 16. Kriterija za ocjenjivanje rada sudaca.

³⁵ Za Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Republike Srpske te Apelacijski sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ne utvrđuje se kvaliteta rada.

Tablica 15:

Odjel	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ³⁶		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Kazneno	85%	88%	8%	5%	5%	6%	2%	1%
Odjel I	86%	82%	6%	15%	3%	1%	4%	1%
Odjel II	78%	84%	11%	6%	8%	9%	3%	1%
Odjel III	86%	92%	10%	2%	4%	5%	0%	1%
Upravno	89%	83%	6%	9%	5%	3%	0%	5%
Apelacijsko	96%	92%	4%	7%	0%	1%	0%	0%

5.1.2 Kantonalni i okružni sudovi

Kantonalni sudovi ostvarili su kolektivnu kvalitetu u iznosu od 91%, što predstavlja povećanje za 1% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 3.197 od ukupno 22.938 donesenih odluka, od čega je odbačeno 994 ili 31% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 1.661 ili 75% ožalbenih odluka, preinačeno je 238 ili 11%, ukinuto 276 ili 13%, a djelomično ukinuto je 28 ili 1% ožalbenih odluka.

Okružni sudovi ostvarili su kolektivnu kvalitetu od 90%, što predstavlja smanjenje za 1% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 2.149 od ukupno 12.359 donesenih odluka, od čega je odbačeno 482 ili 22% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 1.245 ili 75% ožalbenih odluka, preinačeno je 208 ili 12%, ukinuto 194 ili 12%, a djelomično ukinuto je 20 ili 1% ožalbenih odluka.

Kvaliteta rada kantonalnih sudova po pojedinim vrstama predmeta, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 16:

Vrsta predmeta	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ³⁷		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Građanski	79%	81%	12%	11%	6%	6%	3%	2%
Kazneni	78%	69%	5%	5%	15%	25%	2%	1%
Upravni	67%	62%	24%	26%	9%	12%	0%	0%

Kvaliteta rada okružnih sudova po pojedinim vrstama predmeta, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

³⁶ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

³⁷ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

Tablica 17:

Vrsta predmeta	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ³⁸		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Građanski	76%	74%	16%	12%	6%	12%	2%	2%
Kazneni	84%	89%	9%	4%	7%	6%	0%	1%
Upravni	67%	65%	23%	20%	9%	15%	1%	0%

5.1.3 Gospodarski sudovi

Viši gospodarski sud ostvario je tijekom 2015. godine kvalitetu rada od 85%, što predstavlja smanjenje za 3% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 177 od ukupno 284 donesenih odluka, od čega je odbačeno 55 ili 31% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 84 ili 69% ožalbenih odluka, preinačeno je 15 ili 12%, ukinuto 20 ili 16%, a djelomično ukinuto je 3 ili 2% ožalbenih odluka.

Okružni gospodarski sudovi ostvarili su kvalitetu u iznosu od 85%, što predstavlja smanjenje za 2% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 1.167 od ukupno 19.715 donesenih odluka, od čega je odbačeno 43 ili 4% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 877 ili 78% ožalbenih odluka, preinačeno je 90 ili 8%, ukinuto 153 ili 14%, a djelomično ukinuto je 4 ili 0% ožalbenih odluka.

Kvaliteta rada okružnih gospodarskih sudova po pojedinim referatima, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 18:

Referat	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ³⁹		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Gospodarski referat	79%	79%	9%	9%	12%	12%	0%	0%
Ovršni referat	77%	75%	2%	1%	21%	24%	0%	0%
Izvanparnični referat	90%	73%	0%	0%	10%	27%	0%	0%
Registracija posl. subj.	69%	45%	31%	18%	0%	36%	0%	0%

5.1.4 Općinski i osnovni sudovi te Osnovni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Općinski sudovi ostvarili su kolektivnu kvalitetu u iznosu od 91%, što predstavlja povećanje za 1% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 24.059 od ukupno 323.533 donesenih odluka, od čega je odbačeno 381 ili 2% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 18.055 ili 76% ožalbenih odluka, preinačeno je 2.494 ili 11%, ukinuto 2861 ili 12%, a djelomično ukinuto je 268 ili 1% ožalbenih odluka.

Osnovni sudovi ostvarili su kolektivnu kvalitetu od 86%, što predstavlja smanjenje za 2% u odnosu na 2014. godinu.

³⁸ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

³⁹ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 11.134 od ukupno 124.643 donesenih odluka, od čega je odbačeno 110 ili 1% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 7.760 ili 71% ožalbenih odluka, preinačeno je 1.255 ili 11%, ukinuto 1.879 ili 17%, a djelomično ukinuto je 130 ili 1% ožalbenih odluka.

Osnovni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ostvario je kvalitetu od 91%, što predstavlja povećanje za 1% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine pravni je lijek uložen na 1.521 od ukupno 18.246 donesenih odluka, od čega je odbačeno 115 ili 8% izjavljenih pravnih lijekova. Potvrđeno je 1.065 ili 76% ožalbenih odluka, preinačeno je 167 ili 12%, ukinuto 171 ili 12%, a djelomično ukinuto je 3 ili 0% ožalbenih odluka.

Kvaliteta rada općinskih sudova po pojedinim referatima, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 19:

Referat	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ⁴⁰		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Parnični referat	74%	73%	15%	15%	9%	10%	2%	2%
Gospodarski referat	79%	76%	10%	9%	10%	14%	1%	1%
Kazneni referat	72%	73%	13%	12%	15%	15%	0%	0%
Ovršni referat	86%	77%	2%	3%	12%	19%	0%	1%
Ostalo	87%	86%	6%	8%	7%	6%	0%	0%

Kvaliteta rada osnovnih sudova po pojedinim referatima, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 20:

Referat	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ⁴¹		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Parnični referat	73%	70%	14%	13%	11%	15%	2%	1%
Kazneni referat	72%	69%	13%	15%	14%	17%	1%	0%
Ovršni referat	73%	74%	4%	5%	22%	21%	1%	0%
Ostalo	77%	70%	9%	11%	13%	18%	1%	1%

Kvaliteta rada Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine po pojedinim referatima, u odnosu na ožalbene odluke, prikazana je u narednoj tablici:

⁴⁰ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

⁴¹ Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

Tablica 21:

Referat	Procent potvrđenih odluka		Procent preinačenih odluka ⁴²		Procent ukinutih odluka		Procent djelomično ukinutih odluka	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Parnični referat	75%	81%	13%	9%	12%	10%	0%	0%
Gospodarski referat	78%	75%	8%	10%	13%	15%	1%	0%
Kazneni referat	81%	72%	15%	23%	4%	5%	0%	0%
Ovršni referat	72%	73%	7%	10%	19%	18%	0%	0%
Ostalo	81%	73%	10%	15%	9%	11%	0%	1%

5.2 Kvaliteta rada tužiteljstava u 2015. godini

Kvaliteta rada tužiteljstava utvrđuje se na temelju ukupnog broja podignutih optužnica i ukupnog broja pravomoćnih presuda u kojima su odbijene optužbe, optuženi oslobođeni od optužbe, te na temelju broja pravomoćnih rješenja o odbijanju optužnica, razmjerno ukupnom broju podignutih optužnica u tužiteljstvu u razdoblju izvješćivanja. Kvaliteta odluka na maloljetničkim referatima utvrđuje se na temelju ukupnog broja podnesenih prijedloga za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i ukupnog broja prihvaćenih, odnosno neprihvaćenih prijedloga i obustavljenih postupaka od strane suda u ocjenjivanom razdoblju.

Tužiteljstva u Bosni i Hercegovini su tijekom 2015. godine ostvarila sljedeću kvalitetu rada:

Tablica 22:

Tužiteljstvo	Kvaliteta rada u 2014. godini	Kvaliteta rada u 2015. godini
Tužiteljstvo BiH	89%	92%
Kantonalna tužiteljstva	91%	92%
Okružna tužiteljstva	92%	94%
Specijalno tužiteljstvo RS	100%	100%
Tužiteljstvo Brčko Distrikta BiH	87%	93%

5.2.1 Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine ostvarilo je tijekom 2015. godine kvalitetu od 92% što je za 3% više u odnosu na 2014. godinu. Promatrano prema strukturi unutarnje organizacije Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, kvaliteta rada tijekom 2015. godine, u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 23:

Odjel	Kvaliteta rada u 2014. godini	Kvaliteta rada u 2015. godini
Odjel I (Posebni odjel za ratne zločine)	96%	95%
Odjel II (Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju)	91%	88%
Odjel III (ostali kazneni predmeti iz nadležnosti tužiteljstva)	82%	94%

⁴² Podatak o procentu preinačenih odluka obuhvaća i podatak o predmetima u kojima je odluka preinačena nakon održane rasprave ili pretresa pred Apelacijskim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

Od ukupnog broja pravomoćnih sudskih odluka tijekom 2015. godine 97 odluka ili 87% bile su osuđujuće presude. 15 ili 13% bile su odbijajuće i oslobađajuće presude, rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

Pojedinačna kvaliteta rada odjela u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine tijekom 2015. godine, u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 24:

Odjel	Procent osuđujućih presuda		Procent odbijajućih presuda		Procent oslobađajućih presuda		Procent ostalih odluka ⁴³	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Odjel I (Posebni odjel za ratne zločine)	83%	83%	0%	0%	17%	11%	0%	6%
Odjel II (Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju)	92%	76%	1%	0%	5%	9%	2%	15%
Odjel III (ostali kazneni predmeti iz nadležnosti tužiteljstva)	86%	93%	4%	0%	8%	7%	2%	0%

5.2.2 Kantonalna i okružna tužiteljstva te Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Kantonalna tužiteljstva ostvarila su tijekom 2015. godine kvalitetu od 92% što je za 1% više u odnosu na 2014. godinu.

Od ukupnog broja pravomoćnih sudskih odluka tijekom 2015. godine 7.545 odluka ili 93% bile su osuđujuće presude. 609 ili 7% bile su odbijajuće i oslobađajuće presude, rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

Okružna tužiteljstva ostvarila su tijekom 2015. godine kvalitetu od 94% što je za 2% više u odnosu na 2014. godinu.

Od ukupnog broja pravomoćnih sudskih odluka tijekom 2015. godine 4.029 odluka ili 93% bile su osuđujuće presude. 301 ili 7% bile su odbijajuće i oslobađajuće presude, rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ostvarilo je tijekom 2015. godine kvalitetu od 93% što je za 6% više u odnosu na 2014. godinu.

Od ukupnog broja pravomoćnih sudskih odluka tijekom 2015. godine 225 odluka ili 91% bile su osuđujuće presude. 23 ili 9% bile su odbijajuće i oslobađajuće presude, rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

Kvaliteta rada kantonalnih tužiteljstava po pojedinim vrstama predmeta tijekom 2015. godine, u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine, prikazana je u narednoj tablici:

⁴³ Rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

Tablica 25:

Vrsta predmeta	Procent osuđujućih presuda		Procent odbijajućih presuda		Procent oslobađajućih presuda		Procent ostalih odluka ⁴⁴	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Gospodarski kriminal	80%	84%	5%	2%	15%	13%	0%	1%
Ratni zločini	100%	80%	0%	0%	0%	20%	0%	0%
Opći kriminal	90%	93%	3%	2%	4%	4%	3%	1%

Kvaliteta rada okružnih tužiteljstava po pojedinim vrstama predmeta tijekom 2015. godine, u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 26:

Vrsta predmeta	Procent osuđujućih presuda		Procent odbijajućih presuda		Procent oslobađajućih presuda		Procent ostalih odluka ⁴⁵	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Gospodarski kriminal	86%	88%	1%	3%	13%	9%	0%	0%
Ratni zločini	14%	76%	0%	12%	86%	12%	0%	0%
Opći kriminal	93%	93%	3%	3%	4%	3%	0%	1%

Kvaliteta rada Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine po pojedinim vrstama predmeta tijekom 2015. godine, u odnosu na ostvarenu kvalitetu iz 2014. godine, prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 27:

Vrsta predmeta	Procent osuđujućih presuda		Procent odbijajućih presuda		Procent Oslobađajućih presuda		Procent ostalih odluka ⁴⁶	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Gospodarski kriminal	63%	74%	0%	0%	37%	26%	0%	0%
Ratni zločini	0%	-	0%	-	100%	-	0%	-
Opći kriminal	90%	92%	0%	1%	9%	6%	0%	1%

5.2.3 Specijalno tužiteljstvo Republike Srpske

Specijalno tužiteljstvo Republike Srpske ostvarilo je tijekom 2015. godine kvalitetu od 100% što je identično ostvarenoj kvaliteti u 2014. godini. Specijalno tužiteljstvo Republike Srpske, tijekom 2015. godine, podiglo je ukupno 14 optužnica, i to 4 optužnice za kaznena djela organiziranog kriminala, 5 optužnica za koruptivna kaznena djela, 2 optužnice za kaznena djela iz područja gospodarskog kriminala te 3 optužnice za kaznena djela s elementima organiziranosti, odnosno od posebnog značaja za Republiku Srpsku.

Od ukupno 14 pravomoćnih sudskih odluka tijekom 2015. godine, svih 14 ili 100% bile su osuđujuće presude, od čega se 8 ili 60% odnosilo na predmete gospodarskog kriminala te 6

⁴⁴ Rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

⁴⁵ Rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

⁴⁶ Rješenja o odbijanju optužnice, neprihvaćeni prijedlozi za izricanje odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora i obustavljeni Ktm postupci.

ili 40% na predmete organiziranog kriminala kaznenih djela s elementima organiziranosti od posebnog značaja za Republiku Srpsku.

5.3 Obuka pravosuđa u Bosni i Hercegovini

Promjene u statističkim pokazateljima kvalitete rada pojedinih pravosudnih institucija bit će predmetom analize u narednom razdoblju, te će se sukladno takvim analizama na pad kvalitete rada nastojati djelovati ciljanom obukom, a u suradnji s rukovoditeljima pravosudnih institucija i ustanovama nadležnim za obuku. Naime, kvaliteta rada nositelja pravosudnih funkcija ovisi i o kvaliteti programa početne obuke i stručnog usavršavanja, koje u Bosni i Hercegovini organiziraju i provode entitetski centri za edukaciju sudaca i tužitelja u suradnji s Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta BiH, dok VSTV u ovom procesu ima savjetodavnu i nadzornu ulogu. Ova uloga VSTV-a konkretizira se već prilikom izrade prijedloga programa obuke za narednu godinu, te prilikom odobravanja godišnjih programa i izvješća o radu navedenih institucija.

Tako je na sjednici održanoj u Banjoj Luci u srpnju 2015. godine VSTV odobrilo godišnja izvješća o radu entitetskih centara za edukaciju, te dio izvješća Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta u dijelu koji se odnosi na područje edukacije sudaca i tužitelja za 2014. godinu. Pored toga, na sjednici održanoj u prosincu 2015. godine, VSTV je odobrilo programe rada navedenih ustanova za 2016. godinu, kojom prilikom je preporučeno njihovo aktivnije sudjelovanje u organizaciji stručnih savjetovanja, kao i drugim edukativnim događajima u kojima se centri pojavljuju kao suorganizatori. Također, preporučeno je da se do kraja ožujka 2016. godine provede po jedna obuka metodom učenja na daljinu jer su tehničke pretpostavke za takvu obuku uspostavljene sredstvima Europske unije još koncem 2013. godine. Na istoj sjednici VSTV je primilo na znanje rezultate komponente 1. projekta „Jačanje kapaciteta BiH pravosuđa za pravosudnu reformu“, također financiranog od strane Europske unije. Brojnim preporukama ovog Projekta predložene su mjere za sve institucije koje imaju ulogu u procesu edukacije sudaca i tužitelja, a čijom implementacijom bi u konačnici moglo doći do unaprjeđenja sustava obuke⁴⁷. U narednom razdoblju, posebna pozornost posvetit će se definiranju strateških pravaca razvoja sustava obuke sudaca i tužitelja sukladno najboljim europskim praksama.

Pored navedenog, VSTV je projektom „Unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa“ provelo niz aktivnosti na promociji korištenja instituta sudske nagodbe i medijacije u ciljanim sudovima. Naime, sudska nagodba i medijacija predstavljaju izravan sporazum stranaka u postupku u kojem nema žalbe, te samim tim ni postupka pred drugostupanjskim sudom. Nadalje, u okviru projekta „Unaprjeđenja učinkovitosti pravosuđa II“ uspostavljena je suradnja s Okružnim sudom u Amsterdamu. Projektne aktivnosti obuhvatile su suradnju Općinskog i Kantonalnog suda u Sarajevu, a usmjerene su na jačanje procesne discipline i učinkovito provođenje parničnog postupka. Cilj projekta smanjenje je broja ukinutih odluka na drugostupanjskom sudu, čime se izravno utječe na povećanje učinkovitosti i kvalitete rada ova dva suda. Nadalje, u prosincu 2015. godine provedena je edukacija „Upravljanje sudskim postupkom“ za suce parničnog odjela Općinskog suda u Sarajevu, u nastojanju da se BiH pravosuđe približi standardu suđenja u razumnom roku, predviđenim člankom 6. paragraf 1. EKLJP. U okviru istog Projekta implementira se Sustav za elektroničko podnošenje i obradu predmeta male vrijednosti i komunalnih predmeta (SOKOP-Mal) u određenom broju prvostupanjskih sudova u BiH. S obzirom na činjenicu da sistem isključuje mogućnost da sud zaprimi kako neuredan inicijalni akt, tako i podnesak kojim se upravlja postupkom, smanjuje se mogućnost pogreške u ovom vrlo bitnom segmentu postupka. Dakle, samim automatiziranjem sadržaja podnesaka i ostalih radnji u postupku, sustav osigurava da se prvostupanjski postupak završava učinkovito i kvalitetno.

⁴⁷ Izvješće Europske Komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu kao jednu od preporuka predviđa da se u narednoj godini izvrši modernizacija obuke.

Projekt „Podrška pravosuđu u BiH-Jaćanje uloge tužitelja u sustavu kaznenog pravosuđa“ koji se implementira u okviru VSTV-a izradio je on-line aplikaciju na temu „Rodna jednakost“. Kroz ovu obuku proći će svi uposlenici u sudovima i tužiteljstvima u cilju stjecanja osnovnog znanja iz ovog područja. Tijekom 2015. godine pripremljena su tri programa specijalističke obuke koji se temelje na konceptu poznatom kao participativno učenje koji sudionike izravno uključuje u nastavni proces i razvija njihove operativne kapacitete. Specijalistička obuka vršit će se tijekom 2016./2017. godine, a obuhvaća sljedeće teme: „Gospodarski i organizirani kriminal“, „Korupcija“ i „Kibernetički kriminal“. Programi specijalističke obuke iz područja „Gospodarski i organizirani kriminal“ i „Korupcija“ izrađeni su i implementirat će se uz pomoć USAID-JP (Projekt pravosuđa). Izrađeni su i edukativni i moduli na teme: „Otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela korupcije“ i „Pojavni oblici gospodarskog kriminala i način njihovog dokazivanja“, a edukacija na navedene teme obavljat će se tijekom 2016. godine. Bitno je također naglasiti da Projekt radi i na unaprjeđenju rukovodnih sposobnosti glavnih tužitelja kroz organizaciju odgovarajućih edukativnih događaja u suradnji s entitetskim centrima za edukaciju.

5.4 Informacijski sustav Centra za sudsku dokumentaciju

U okviru VSTV-a djeluje Centar za sudsku dokumentaciju, koji pomoću web stranice www.pravosudje.ba/csd pruža pristup dostupnoj bazi odabrane sudske prakse. Izbor odluka obavljaju sudovi najviše instance u BiH, a uz odluke ovih sudova objavljuju se i nižestupanjske odluke, što omogućava analizu činjeničnog stanja uz argumentaciju koja je korištena prilikom donošenja određene odluke. Upoznavanjem sa stavom i rezoniranjem prilikom donošenja sudskih odluka, stvaraju se pretpostavke za horizontalno ujednačavanje sudske prakse, čime VSTV nastoji doprinijeti jednakosti građana u Bosni i Hercegovini.

Ovakav način prikupljanja i objavljivanja sudske prakse prezentiran je tijekom posjeta pravosuđu Republike Srbije, održanog 23. i 24. srpnja 2015. godine na Zlatiboru, na kome su sudjelovali suci apelacijskih sudova, Vrhovnog kasacionog suda i Ustavnog suda iz Srbije, kao i Suda BiH, vrhovnih sudova i Ustavnog suda iz Bosne i Hercegovine, te Centra za sudsku dokumentaciju. Tom prilikom istaknuta je potreba centraliziranja procesa prikupljanja i iznalaženja ključnih odluka kako domaćih sudova, tako i Europskog suda za ljudska prava (HUDOC), a kao primjer dobre prakse prepoznat je model Centra za sudsku dokumentaciju VSTV-a kao centralnim forumom za informiranje i izučavanje sudske prakse u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi, ured Vijeća Europe organizirao je posjet visoke delegacije sudstva iz Srbije VSTV-u radi upoznavanja sa sustavom rada unutar Centra za sudsku dokumentaciju.

Pored sudskih odluka, web stranica Centra za sudsku dokumentaciju sadrži i informacije o novousvojenim zakonima, odlukama Ustavnog suda BiH i Europskog suda za ljudska prava, kao i pravna shvaćanja najviših sudova u BiH, biltene sudske prakse, ogledne primjere sudskih i tužiteljskih odluka i drugo. Pored navedenih informacija, od 2015. godine na stranici je dostupan i časopis *Pravna hronika* kojem je VSTV od drugog broja suizdavač. Časopis koji je pokrenuo AIRE Centar iz Londona, fokusira se na predstavljanje aktualne prakse domaćih i europskih sudova, te novina u zakonodavstvu, a cilj mu je podizanje svijesti o razvoju sudske prakse i ljudskim pravima, te unaprjeđenje primjene Europske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnoj razini.

5.5 Koordinacija rada panela za ujednačavanje sudske prakse u Bosni i Hercegovini

Veliki doprinos procesu ujednačavanja sudske prakse u Bosni i Hercegovini, koji se provodi pod pokroviteljstvom VSTV-a, dalo je Vijeće Europe provedbom projekta „Jaćanje kapaciteta pravosuđa u BiH za primjenu Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.“ U okviru ovog projekta provedene su brojne aktivnosti, od definiranja mandata panela za ujednačavanje sudske prakse, do pružanja podrške održavanju pojedinačnih sastanaka, na kojima se odvija profesionalni dijalog sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini. Ovakav institucionalni format, proistekao iz Strukturiranog dijaloga o reformi pravosuđa između Europske unije i Bosne i Hercegovine, tijekom 2015. godine vodio je

diskusije o pitanjima o kojima već dulje vrijeme postoji neujednačeno postupanje sudova u BiH.

Tako su na sastancima panela iz građanskog područja razmatrane teme: računanje zatezne kamate na nematerijalnu štetu; aktivna legitimacija nasljednika kod ugovora o doživotnom izdržavanju; alternacija tužbenih zahtjeva u parničnom postupku; naknada štete civilnih žrtava rata te orijentacijski kriteriji za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete. Do kraja godine nije došlo do usuglašenih pravnih shvaćanja.

Panel za ujednačavanje sudske prakse iz kaznenog područja u 2015. godini razmatrao je pitanja usklađenosti zakonskih rješenja o uvjetima određivanja posebnih istražnih radnji s međunarodnim standardima, pitanje procesnog značaja iskaza svjedoka koji je prethodno kao suoptuženi zaključio sporazum o priznanju krivnje za isto kazneno djelo, te institut zamjene kazne zatvora novčanom kaznom. Panel je usuglasio mišljenje u pogledu visine iznosa koji mogu biti izrečeni kod instituta zamjene zatvorske novčanom kaznom, te će inicijativa za ovakvom izmjenom biti dostavljena predlažaču zakona na svim razinama vlasti u BiH.

Upravno područje u smislu ujednačavanja sudske prakse donekle je specifično, jer postoji veliki broj materijalnih propisa koji upravnu materiju reguliraju na različit način, a slično je i s procesnim zakonima. Tijekom 2015. godine vodila se rasprava o različitim odredbama koje se odnose na vođenje upravnog spora (obveznost održavanja javne rasprave, funkcionalna nadležnost suda u upravnom sporu, odlaganje izvršenja upravnog akta, pitanje pravnih lijekova u upravnom sporu, itd.), u cilju da se definiraju, u mjeri u kojoj je moguće, jedinstvena rješenja za izmjene i dopune zakona o upravnom sporu, što bi u konačnici doprinijelo ujednačenom postupanju sudova u Bosni i Hercegovini. Prijedlozi izmjena su u velikoj mjeri definirani, te će biti predmet usuglašavanja na narednim sastancima panela.

Dosadašnji rezultati u procesu ujednačavanja sudske prakse u Bosni i Hercegovini promovirani su na konferenciji održanoj 19. lipnja 2015. godine u Sarajevu u organizaciji Vijeća Europe, na kojoj su sudjelovali predsjednici najviših sudbenih instanci, te predstavnici VSTV-a, Ustavnog suda BiH, kao i predstavnici zakonodavne vlasti i međunarodnih organizacija. Sudionici konferencije istaknuli su da je značaj panela za ujednačavanje sudske prakse prepoznat u široj pravosudnoj zajednici, a usvojena pravna shvaćanja već nalaze mjesto u obrazloženju sudskih odluka⁴⁸. Predstavnici zakonodavne vlasti i međunarodnih organizacija također su pozdravili dijalog po pitanju usuglašavanja sudske prakse i potrebe za izmjenama zakonodavnog okvira, te iskazali spremnost za suradnju u okviru svojih nadležnosti.

S tim u vezi, u narednom razdoblju potrebno je finalizirati pokrenute inicijative za izmjene zakona, te u suradnji sa Sudovima, članovima panela, iznaći nove teme podobne za ujednačavanje sudske prakse⁴⁹.

⁴⁸ U predmetima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po pitanju faktučne eksproprijacije.

⁴⁹ Više o radu panela može se pronaći na web stranici Centra za sudsku dokumentaciju i u elektroničkom izdanju časopisa *Pravna hronika*.

Poglavlje 6: INTEGRITET I ODGOVORNOST

6.1 Integritet

U cilju jačanja odgovornosti i integriteta pravosuđa, Strategijom za reformu sektora pravde u BiH u razdoblju od 2014. do 2018. godine kao i Strateškim planom VSTV-a u razdoblju od 2014. do 2018. godine naglašena je neophodnost dodatnog reguliranja pitanja koja se odnose na prevenciju i suzbijanje sukoba interesa nositelja pravosudnih funkcija u BiH i njihovu stegovnu odgovornost, kroz izmjene i dopune Zakona o VSTV-u. U tom smjeru, Akcijskim planom VSTV-a predviđeno je da se do prosinca 2016. godine izrade novele Zakona o VSTV-u, kojim bi se unaprijedila odgovornost i integritet pravosudnog sustava. Usvajanje jasnih pravila i propisa za rješavanje sukoba interesa u okviru pravosudne zajednice, uključujući i funkcionalni sustav za podnošenje i praćenje imovinskog kartona sudaca i tužitelja je, također, i jedna od preporuka Strukturiranog dijaloga o pravosuđu. Na seminaru koji je Europska komisija organizirala pomoću instrumenta TAEX, održanom na temu „Sukoba interesa u pravosuđu“ u Sarajevu 4. i 5. veljače 2015. godine, Pravilnik o sukobu interesa članova VSTV-a usvojen 2014. godine ocijenjen je primjerenim funkciji i razini institucionalne neovisnosti VSTV-a i preporučeno je proširenje propisa o sukobu interesa na cijelo pravosuđe u BiH. Europska komisija pozivala je VSTV i Ministarstvo pravde BiH da novim nacrtom Zakona o VSTV-u uspostave jasne granice i mehanizme za sprječavanje sukoba interesa kako članova VSTV-a, tako i za sve nositelje pravosudnih funkcija u BiH. Europska komisija također je pozvala VSTV da u međuvremenu, dok se čeka na moguće zakonodavne pomake na tom polju, osmisli niz smjernica i načela u pogledu integriteta pravosuđa kao i prateće mehanizme nadzora.

VSTV je na sjednici održanoj 15. travnja 2015. godine donijelo odluku o formiranju Radne skupine za razmatranje pitanja i unaprjeđenja mjera u cilju sprječavanja sukoba interesa u pravosudnim institucijama BiH, u čiji su rad, osim članova Vijeća, uključeni i predstavnici pravosudne zajednice. U proteklom razdoblju ova radna skupina razmatrala je niz pitanja i identificirala situacije u kojima se javlja ili može pojaviti sukob interesa, te definirala mjere koje će poslužiti kao temelj za izradu smjernica za sprječavanje sukoba interesa u bosanskohercegovačkom pravosuđu, kao i prijedloga izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u, te sudačkih i tužiteljskih kodeksa.

Među najvažnijim mjerama za sprječavanje sukoba interesa u pravosuđu istaknuto je javno objavljivanje imovinskih kartona nositelja pravosudne funkcije, uspostavljanje učinkovitog mehanizma za sustavnu provjeru podataka, te sankcioniranje nepravovremenog podnošenja izjava o imovinskom stanju kao i navođenje lažnih podataka. U pogledu obavljanja dodatnih aktivnosti nositelja pravosudnih funkcija, podržano je uvođenje strogih ograničenja kao i utvrđivanja limita dodatne zarade na godišnjoj razini. Po pitanju sprječavanja nepotizma u pravosuđu, podržano je zakonsko reguliranje zabrane upošljavanja u istim pravosudnim institucijama bliskih srodnika, kako pravosudnog, tako i ostalog uposlenog osoblja. Naglašena je, također, potreba pooštavanja zabrane primanja poklona i besplatnih usluga kako od strane nositelja pravosudne funkcije, tako i članova njihove obitelji, te reguliranje zabrane svakog vida komunikacije nositelja pravosudne funkcije sa strankama i drugim sudionicima u sudskim postupcima, osim za vrijeme suđenja. Podcrtana je i potreba jačanja savjetodavne uloge VSTV-a po pitanjima sukoba interesa, kao i unaprjeđenja edukacije nositelja pravosudnih funkcija u ovom području.

U cilju daljnjeg unaprjeđenja mjera za sprječavanje sukoba interesa članova VSTV-a, RG je podržala stav da glavni tužitelji i predsjednici sudova ne bi trebali biti birani za članove Vijeća, kao i da bi napredovanje članova Vijeća trebalo biti ograničeno i u određenom razdoblju nakon isteka mandata.

Sukladno Strategiji borbe protiv korupcije BiH (od 2009. do 2014. godine)⁵⁰ i Zakonu o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“,

⁵⁰ Vijeće ministara BiH na 6. sjednici održanoj 07.05.2015. godine, na prijedlog Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, jednoglasno je donijelo Strategiju za borbu protiv korupcije 2015 - 2019 i Akcijski plan za njeno provođenje.

broj: 103/09 i 58/13), Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („APIK“), koncem 2013. i početkom 2014. godine donijela je Smjernice za izradu i provođenje plana integriteta, Metodologiju izrade plana integriteta te Model plana integriteta. Prema ovim dokumentima, obveza svih javnih institucija koje imaju više od jedne organizacijske jedinice, odnosno javne institucije koja je organizirana i djeluje na cijelom području BiH, izrada je vlastitog Plana integriteta za tu instituciju.

Imajući u vidu navedene obveze, Vijeće je na sjednici održanoj 18. lipnja 2015. godine donijelo Odluku o usvajanju Plana integriteta VSTV-a, koji predstavlja interni dokument VSTV-a u kojem je sadržan skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja i korupcije unutar VSTV-a. Plan integriteta VSTV-a predstavlja rezultat postupka samokontrole u cilju održanja i poboljšanja integriteta, transparentnosti i profesionalne etike, u VSTV-u i istim se utvrđuju, smanjuju, uklanjaju i sprječavaju mogućnosti nastanka i razvoja eventualnih nepravilnosti u radu VSTV-a, etički i profesionalno neprihvatljivih postupaka, kao i eventualnih koruptivnih ponašanja i korupcije u VSTV-u. Vijeće obavlja nadzor nad provođenjem mjera i preporuka za poboljšanje integriteta VSTV-a i po potrebi obavlja poboljšanje i unaprjeđenje integriteta kroz usvajanje novih mjera.

Također, Akcijskim planom za realizaciju prioriteta iz Izvješća za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu, u okviru političkih kriterija, vladavine zakona i funkcioniranja pravosuđa, pod prioritetom koji se odnosi na „*Jačanje mehanizama odgovornosti i integriteta, posebno kroz stegovni sustav koji će imati odgovarajući efekt i usvajanjem mjera za sprječavanje konflikta interesa*“ kao mjera za realizaciju ovog prioriteta predviđena je aktivnost „*Izraditi Smjernice za izradu planova integriteta pravosudnih institucija u BiH*“ s rokom realizacije u kolovozu 2016. godine. Dakle, tijekom 2016. godine Vijeće će raditi na pripremi Smjernica za izradu planova integriteta za pravosudne institucije u BiH.

6.2 Stegovni postupci

6.2.1 Pokrenuti stegovni postupci

Ured stegovnog tužitelja (UST), u 2015. godini, pokrenuo je ukupno **28 stegovnih postupaka**, te je tako broj pokrenutih stegovnih postupaka za 56% veći od broja pokrenutih stegovnih postupaka tijekom 2014. godine kada je UST pokrenuo 18 stegovnih postupaka, isto kao i tijekom 2013. godine.

Od ukupnog broja pokrenutih stegovnih postupaka, devet (9) stegovnih postupaka pokrenuto je zbog nastupanja zastarjelosti kaznenog gonjenja, odnosno, zastarjelosti izvršenja kaznenih mjera, a protiv pet (5) sudaca i četiri (4) tužitelja. Dakle, od ukupnog broja podnesenih stegovnih tužbi, 32% stegovnih tužbi podneseno je iz navedenog razloga.

Stegovni postupci (28) pokrenuti su protiv ukupno 31 nositelja pravosudne funkcije, odnosno protiv dva (2) predsjednika suda, petnaest (15) sudaca, te dva (2) stručna suradnika, kao i protiv dvanaest (12) tužitelja.

Najviše postupaka pokrenuto je u odnosu na suce prvog stupnja, dakle u odnosu na suce općinskih sudova (8 sudaca) i osnovnih sudova (6 sudaca). Ostali postupci pokrenuti su u odnosu na: dva (2) predsjednika suda (jedan općinskog, jedan osnovnog suda), dva (2) stručna suradnika općinskih sudova, jednog suca Vrhovnog suda Federacije BiH (u vrijeme počinjenja stegovnog prekršaja sudaca kantonalnog suda), devet (9) kantonalnih tužitelja i tri (3) tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

Za razliku od ranijih godina, za ovo razdoblje izvješćivanja specifično je i to da je od ukupno 28 stegovnih postupaka, sedam (7) postupaka, odnosno 25% pokrenutih stegovnih postupaka, pokrenuto na temelju pritužbi koje su podnijeli rukovoditelji pravosudnih institucija u kojima tuženi obavljaju svoju sudačku/tužiteljsku dužnost i to pritužbama četiri (4) glavna tužitelja i tri (3) predsjednika suda. Imajući u vidu da je tijekom 2015. godine podneseno ukupno 26 pritužbi od strane rukovoditelja pravosudnih institucija, procent utemeljenosti pritužbi koje podnose rukovoditelji pravosudnih institucija iznosi 27%, što u odnosu na ukupan postotak utemeljenosti pritužbi na godišnjoj razini za 2015. godinu u iznosu od 4,3%

predstavlja značajan podatak i ukazuje na iznimno veliki značaj rukovoditelja pravosudnih institucija i na polju stegovne odgovornosti.

6.2.2 Privremeno udaljenje od obavljanja dužnosti

Uz podnesene stegovne tužbe UST je u dva predmeta (stručni suradnik Općinskog suda u Mostaru i tužitelj Kantonalnog tužiteljstva u Zenici) podnosio i prijedlog za privremeno udaljenje od obavljanja dužnosti. Odlukama stegovnih povjerenstava, u navedena dva predmeta nositelji pravosudnih funkcija su privremeno udaljeni od obavljanja dužnosti.

Osim podnošenja prijedloga za privremeno udaljenje od obavljanja dužnosti uz stegovnu tužbu, UST podnio je i četiri (4) prijedloga za privremeno udaljenje od obavljanja dužnosti bez podnošenja stegovne tužbe. U tri slučaja nositelji pravosudnih funkcija privremeno su udaljeni od obavljanja dužnosti suca (dvoje sudaca Suda BiH i jedan sudac Osnovnog suda u Banjoj Luci), dok po jednom prijedlogu do kraja razdoblja izvješćivanja stegovno povjerenstvo nije odlučilo.

U 2015. godini, od ukupnog broja riješenih pritužbi (1.029), njih 43 rezultiralo je pokretanjem stegovnog postupka⁵¹, pa tako procent utemeljenosti pritužbi za 2015. godinu iznosi 4,2%, što je najveći procent u protekle tri godine.

Tablica 28: Procent utemeljenosti pritužbi

Godina	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Procent utemeljenosti pritužbi	2,08	3,09	4,51	0,94	1,43	2,43	3,11	4,9	2,5	2,5	4,2

6.2.3 Okončani stegovni postupci

Pravomoćno je **okončano ukupno 26 (dvadeset šest) stegovnih postupaka (+1)**⁵² u kojima je izrečeno 26 stegovnih mjera za ukupno 14 sudaca, jednog predsjednika suda, jednog stručnog suradnika i 10 tužitelja. Grafikon broj 2. prikazuje strukturu nositelja pravosudnih funkcija kojima je izrečena mjera tijekom 2015. godine.

Grafikon 7: Pregled izrečenih stegovnih mjera po nositelju pravosudne funkcije

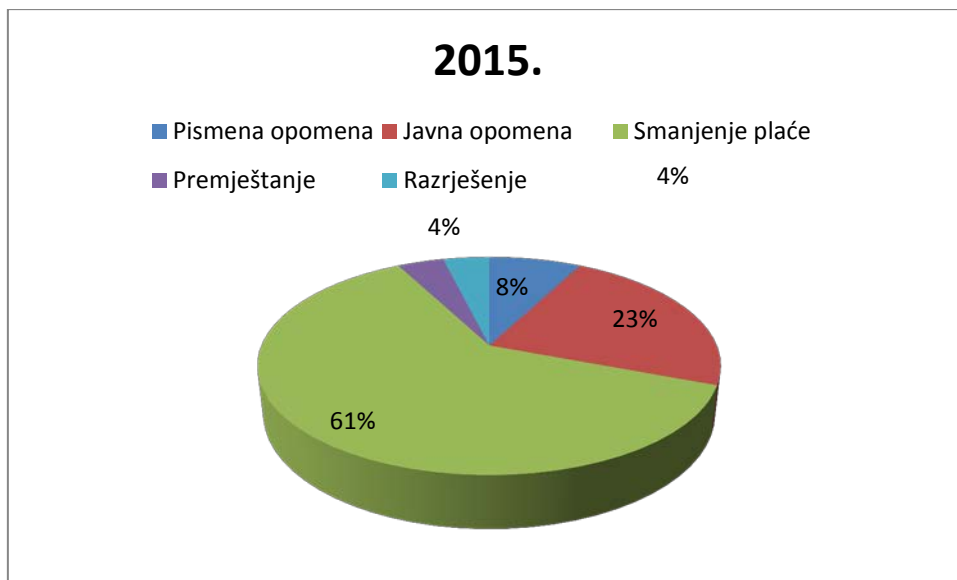
⁵¹ Dakle, u okviru 28 pokrenutih stegovnih postupaka obuhvaćene su ukupno 43 pritužbe.

⁵² U jednom stegovnom predmetu koji je pokrenut protiv dvoje sudaca, Prvostupanjsko stegovno povjerenstvo donijelo je, za jednog tuženog, odluku o prihvatanju sporazuma o zajedničkoj suglasnosti o utvrđivanju stegovne odgovornosti, čime je ovaj predmet okončan u dijelu koji se odnosi na prvotuženu, dok je u dijelu koji se odnosi na drugotuženog u tijeku postupak po žalbi na odluku Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva.

Izrečene su sljedeće stegovne mjere: razrješenje – 1, smanjenje plaće – 16, pismena opomena – 2, javna opomena – 6 i premještanje s mjesta predsjednika suda na mjesto suca – 1.

Grafikon broj 8. prikazuje procentualni udjel svake mjere pojedinačno u odnosu na sve izrečene mjere u 2015. godini.

Grafikon 8: Pregled izrečenih stegovnih mjera

Od ukupnog broja pravomoćno okončanih postupaka, 19 (devetnaest) stegovnih postupaka okončano je zaključivanjem sporazuma o zajedničkoj suglasnosti o utvrđivanju stegovne odgovornosti, odnosno, donošenjem odluke o prihvaćanju sporazuma.

Sedam (7) stegovnih postupaka okončano je donošenjem odluke o utvrđivanju stegovne odgovornosti, a nakon provedenog postupka.

Tri (3) postupka okončana su podnošenjem ostavke na funkciju suca, odnosno tužitelja, a nakon podignute stegovne tužbe.

Imajući u vidu da je u 2015. godini izrečena jedna mjera razrješenja od dužnosti, kao i ostavke koje su tuženi suci/tužitelji podnijeli nakon podnošenja stegovne tužbe, zaključujemo da četiri tužena nositelja pravosudne funkcije, protiv kojih se u 2015. godini vodio stegovni postupak, više ne obavljaju funkciju u pravosuđu.

U 2015. godini, utvrđena je odgovornost sudaca za sljedeće stegovne prekršaje:

- točka 6.: „korištenje dužnosti suca kako bi se pribavile neopravdane koristi za sebe ili druge osobe“ – 1 sudac
- točka 7.: „propuštanje da traži svoje izuzeće od postupanja po predmetima kada postoji sukob interesa“ – 1 sudac
- točka 8.: „nemar ili nepažnja u obavljanju službenih dužnosti“ – 14 sudaca
- točka 9.: „donošenje odluka kojim se očigledno krši zakon ili uporno i neopravdano kršenje pravila postupka“ – 5 sudaca
- točka 10.: „neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi s obavljanjem dužnosti suca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudaca“ – 6 sudaca
- točka 17.: „propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća“ – 1 sudac
- točka 19.: „namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi s prijavama za radno mjesto, stegovnim stvarima, pitanjima unaprjeđenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Vijeća“ – 1 sudac

- točka 22.: „ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudačke funkcije“ – 1 sudac

Što se tiče tužitelja, oni su u 2015. godini odgovarali za sljedeće stegovne prekršaje:

- točka 8.: „nemar ili nepažnja u obavljanju službenih dužnosti“ – 7 tužitelja;
- točka 9.: „neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi s obavljanjem dužnosti tužitelja ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužitelja“ – 5 tužitelja
- točka 15.: „neizvršavanje uputa nadređenog tužitelja, osim ako bi izvršavanje takvih uputa značilo kršenje zakona ili odredbi ovog članka“ – 1 tužitelj
- točka 22.: „ponašanje u sudu ili tužiteljstvu i izvan suda ili tužiteljstva koje šteti ugledu tužiteljske funkcije“ – 2 tužitelja.

S obzirom na podatak prema kojem je 31. prosinca 2015. godine u Bosni i Hercegovini bilo registrirano ukupno 1.079 sudaca i 360 tužitelja, procent sudaca za koje je utvrđena stegovna odgovornost u 2015. godini iznosi 1,30%, a tužitelja 2,8%.

Tako ovaj procent u odnosu na sve nositelje pravosudnih funkcija u BiH za 2015. godinu iznosi 1,7%. Isti procent u 2014. godini iznosio je 1,16%, u 2013. godini 1,20%, a u 2012. godini 2,5%.

6.2.4 Odgovornost nositelja pravosudnih funkcija

U prosincu 2015. godine održana je Konferencija „Razvojni put reforme pravosuđa – dometi i izazovi“ na kojoj je razmatrano i pitanje odgovornosti nositelja pravosudnih funkcija na kojoj su doneseni zaključci.

Zaključeno je da stegovni postupci moraju biti transparentni i u cilju toga potrebno je ukinuti anonimizaciju odluka o izricanju stegovnih mjera, uvesti redovitu objavu stegovnih postupaka te elektroničku obradu stegovnih predmeta i podnošenja prijava.

Kako je to ocijenila i Venecijanska komisija, zaključeno je da se obilježja pojedinih stegovnih prekršaja trebaju detaljnije definirati. Prekršaje je potrebno klasificirati na teže i lakše, a potom u stegovne prekršaje neophodno je uvrstiti i nepoštivanje odredaba etičkih kodeksa.

Također, potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere u cilju skraćivanja trajanja stegovnog postupka te donošenja odluke o plaći suca/tužitelja tijekom trajanja suspenzije.

Zaključeno je da je potrebna izmjena sastava stegovnih povjerenstava, odnosno da se u stegovna povjerenstva, osim članova Vijeća, trebaju imenovati predstavnici nevladinih organizacija te istaknutih pravnih stručnjaka.

Sukladno zakonskoj regulativi, odluke stegovnog tužitelja o odbacivanju pritužbi bile su konačne. S obzirom na to, prihvaćen je prijedlog radne skupine i donesen je zaključak da se omogućiti žalbeni postupak na odluku stegovnog tužitelja kao i da odluke o odbacivanju pritužbe budu detaljnije obrazložene.

U vezi s izborom glavnog stegovnog tužitelja zaključeno je sljedeće:

- mandat glavnog stegovnog tužitelja ne bi se trebao obnavljati i
- potrebno je pooštriti kriterije za izbor glavnog stegovnog tužitelja i stegovnih tužitelja.

Postavljeno je i pitanje tajnosti istraga koje obavlja Ured stegovnog tužitelja i zaključeno da je tajnost opravdana radi zaštite integriteta sudaca i tužitelja, ali da bi u svrhu transparentnosti trebalo razmisliti o nekom srednjem rješenju.

Posebno je naglašena potreba jačanja proaktivne uloge UST-a te potreba jačanja odgovornosti članova VSTV-a, provjere njihovog integriteta prije imenovanja, uključujući i stegovne prekršaje koje su počinili i mjere koje su im izrečene te definiranje obveza članova Vijeća i njihovih učinjenih stegovnih prekršaja i kaznenih mjera.

Potrebno je napomenuti da su svi ovi zaključci obuhvaćeni Strateškim planom Vijeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

PRILOG 1: PREPORUKE

Europske integracije

- Sukladno nadležnostima definiranim Zakonom o VSTV-u, potrebno je izmijeniti Odluku o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u BiH, te na taj način uključiti VSTV u koordinacijske mehanizme. Takvo postupanje nameće se kao nužnost, kako s aspekta interesa BiH i ozbiljnosti njenog pristupa u pregovaračkom procesu, tako i s aspekta VSTV-a kao jedinstvenog tijela čija je regulatorna uloga i institucionalna prepoznatljivost neophodno potrebna za daljnji institucionalni razvoj pravosuđa, jačanje njegove odgovornosti i očuvanje neovisnosti, te s tim u vezi promoviranje europske perspektive zemlje i približavanje razvijenim demokracijama.
- S obzirom na to da je Strukturirani dijalog dobra prilika da se na ravnopravnim osnovama i uz poštivanje ustavnih i zakonskih nadležnosti postignu osnove za unaprjeđenje čitavog sektora, svim predstavnicima političke vlasti u BiH preporučuje se postizanje konsenzusa u vezi s osnovnim pitanjima unaprjeđenja reformskih procesa u sektoru pravde.

Neovisnost pravosuđa

- Potrebno je unaprijediti neovisnost pravosuđa u pogledu financiranja kroz ojačanu ulogu VSTV-a u proračunskom procesu, na način da VSTV bude formalni predlagatelj proračuna za pravosudne institucije i pregovarač sa izvršnim i zakonodavnim vlastima o proračunima sudova, tužiteljstava i VSTV-a.
- Potrebno je smanjiti fragmentiranost financiranja pravosuđa, barem uvođenjem jedinstvenog financiranja pravosudnih institucija u Federaciji BiH, iz proračuna Federacije BiH.
- Potrebno je osigurati ustavne garancije neovisnosti pravosuđa na najvišoj razini, te osigurati da se revizijom Zakona o VSTV-u BiH očuva mandat i uloga VSTV-a BiH kao garanta neovisnosti pravosuđa.

Imenovanja i ocjenjivanje

- Tijelima izvršne i zakonodavne vlasti na razini Bosne i Hercegovine, preporučuje se da provedu inicijativu VSTV-a za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u BiH u cilju unaprjeđenja zakonodavnog okvira za ocjenjivanje rada svih nositelja pravosudnih funkcija u sudovima i tužiteljstvima.

Učinkovitost pravosuđa

- Potrebno je pojačati napore pravosudne zajednice i kontinuirano raditi na unaprjeđenju komunikacije i odnosa s medijima i korisnicima sudova i tužiteljstava u cilju kreiranja pozitivnog javnog mijenja o pravosuđu te povećati pristup pravdi i transparentnost pravosuđa u BiH.
- Potrebno je i dalje nastaviti s aktivnostima jačanja menadžerskih kapaciteta predsjednika sudova, glavnih tužitelja, njihovih zamjenika i šefova odjela kroz specijalističke edukacije.
- Neophodno je unaprijediti suradnju s tijelima zakonodavne vlasti u pogledu unaprjeđenja zakonskog okvira u cilju stvaranja uvjeta za vođenje učinkovitije istrage, unaprjeđenja izvršnog postupka, rješavanja pitanja komunalnih predmeta i unaprjeđenja instituta alternativnog načina rješavanja sporova u sudovima u Bosni i Hercegovini.

Kvaliteta rada pravosudnih institucija

Radi većeg stupnja pravne sigurnosti građana u BiH, od najviših pravosudnih institucija očekuje se:

- aktivniji pristup u radu panela za ujednačavanje sudske prakse kao i identifikaciji tema za ujednačavanje sudske prakse
- unaprjeđenje suradnje sa Centrom za sudsku dokumentaciju VSTV-a po pitanju izdvajanja, indeksacije i objave karakterističnih odluka od značaja za rad pravosuđa
- objavu sudskih odluka od značaja za javnost na svojim internet stranicama.

Radi modernizacije sustava obuke pravosuđa, entitetskim centrima za edukaciju i upravnim odborima preporučuje se:

- izraditi Strategiju za početnu obuku i stručno usavršavanje za razdoblje od 2016. do 2019. godine, te pristupiti realizaciji prioriternih mjera za unaprjeđenje sustava
- identificirati mjere za poboljšanje programa početne obuke za novoimenovane suce i tužitelje
- pristupiti realizaciji učenja na daljinu kao novoj metodi edukacije u pravosuđu, te identificirati probleme u realizaciji radi poboljšanja sustava
- implementirati elektronički sustav za evidenciju podataka o obukama koji je razvijen u okviru Projekta za upravljanje ljudskim resursima u pravosuđu Bosne i Hercegovine (HRMIS), a cilj mu je unaprjeđenje procesa planiranja i provođenja obuka nositelja pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini.

Svim sudovima i tužiteljstvima preporučuje se:

- koristiti baze sudskih odluka Centra za sudsku dokumentaciju VSTV-a radi upoznavanja s odlukama i stavovima sudova u BiH i ujednačavanja prakse prije donošenja odluke
- koristiti baze odluke ESLJP na jezicima zemalja regije, radi primjene europskih standarda i Konvencije.

Integritet i odgovornost

- Smjernicama za sprječavanje sukoba interesa u pravosuđu potrebno je jačati svijest i odgovornost nositelja pravosudne funkcije, te trasirati pravce za sveobuhvatno reguliranje pitanja sukoba interesa u pravosuđu i mjera za njegovo sprječavanje, uključujući i sukob interesa članova VSTV-a. U ovom pravcu bit će neophodno i pokretanje procedure za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u BiH, kojim bi se na širi i jasniji način reguliralo pitanje sprječavanja sukoba interesa, uključujući, između ostalog, ograničavanje obavljanja određenih aktivnosti u tijeku i nakon prestanka mandata kao i mehanizme koji će osigurati točno i transparentno navođenje imovine od strane svih nositelja pravosudnih funkcija. U cilju sveobuhvatnijeg i detaljnijeg definiranja mjera za sprječavanje sukoba interesa u pravosuđu potrebno je dopuniti kodekse sudačke i tužiteljske etike, jačati savjetodavnu ulogu Stalnog povjerenstva za sudačku i tužiteljsku etiku, neovisnost i nespojivost, te unaprijediti edukaciju nositelja pravosudnih funkcija iz ovog područja.
- Potrebno je unaprijediti rad UST-a u cilju postizanja veće transparentnosti stegovnih postupka, ukidanjem anonimizacije odluka o izricanju stegovnih mjera, redovitim objavljivanjem stegovnih postupka te uvođenjem elektroničke obrade stegovnih predmeta i podnošenja prijava, skraćivanjem duljine trajanja rješavanja stegovnih tužbi i stegovnih postupaka, omogućivanjem žalbe na odluku stegovnog tužitelja o odbacivanju pritužbi, detaljnije obrazloženje odluka o odbacivanju stegovnih prijava, detaljno definiranje obilježja stegovnih prekršaja i klasificiranje težih i lakših stegovnih prekršaja, te u stegovne prekršaje uvrstiti i nepoštivanje odredaba etičkih kodeksa.

Potrebno je ojačati odgovornost članova VSTV-a BiH, provjerom njihovog integriteta prije imenovanja, definirati obveze članova Vijeća te njihovo kršenje stegovnih prekršaja i kaznenih mjera izrečenih za počinjene prekršaje.

Potrebno je pooštriti kriterije za izbor glavnog stegovnog tužitelja i stegovnih tužitelja te jačati proaktivnu ulogu UST.

Potrebno je pokrenuti procedure za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u BiH, Poslovnika VSTV i dopuna kodeksa sudačke i tužiteljske etike kako bi se ove izmjene realizirale.

- Usvojiti Smjernice za izradu planova integriteta za pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini kojim će se odrediti struktura plana integriteta svake pravosudne institucije u BiH, faze izrade i način izvršavanja pojedinih zadataka i izvješćivanja, način provođenja, praćenja provođenja, i nadzor nad provođenjem plana integriteta, te definirati rokove za izradu, usvajanje i provođenje plana integriteta.

PRILOG 2: IZVJEŠĆE O RADU SUDOVA

Analiza rada sudova

U ovoj sekciji izvješća predstavljen je rad redovnih sudova u 2015. godini kroz ukupnu analizu podataka o radu redovnih sudova u odnosu na: protok predmeta, kvalitetu i kvantitetu rada sudova, nastupanje zastarjelosti u kaznenim i prekršajnim predmetima, kao i u predmetima izvršenja kaznenih mjera. Podaci su komparirani s podacima u prethodnoj, odnosno 2014. godini. Podaci o radu pojedinačnih sudova dostupni su na internet portalu vstv.pravosudje.ba.

Napominjemo da se statistički podaci o radu sudova ne odnose na rad sudova po tzv. „komunalnim“ predmetima - predmetima naplate potraživanja za pružene komunalne usluge i predmetima naplate pristojbe u kojima su povjerenici javni radio-televizijski servisi. Također, podaci ne uključuju predmete registracija kao ni predmete lps (izvršenje prekršajnih kaznenih mjera), Fp (faza pripreme), Su (sudska uprava), lls, lpsm, Kr, Kv-I i Pls.

Protok predmeta – po razinama

Ukupan broj neriješenih predmeta smanjen je u 2015. godini za 31.602 predmeta ili 7,8% što pokazuje da je trend pada neriješenih predmeta nastavljen i u 2015. godini. Smanjenje broja neriješenih predmeta zabilježeno je u Sudu Bosne i Hercegovine, okružnim sudovima, kao i u svim prvostupanjskim sudovima. Najveće apsolutno smanjenje broja neriješenih predmeta zabilježeno je u općinskim sudovima (23.288 predmeta ili 10,1%).

Sa druge strane, broj neriješenih predmeta povećan je u entitetskim vrhovnim sudovima, Apelacijskom sudu Brčko Distrikta BiH, Višem gospodarskom sudu i kantonalnim sudovima. Najveće apsolutno povećanje zabilježeno je u kantonalnim sudovima (3.660 predmeta ili 8,2%).

Tablica 29: Neriješeni predmeti u sudovima

SUDOVI	Broj neriješenih predmeta		Promjena broja neriješenih predmeta	Procentualna promjena broja neriješenih predmeta
	1.1.2015.	31.12.2015.		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Sud Bosne i Hercegovine	2.694	2.138	-556	-20,6%
Vrhovni sud Federacije BiH	8.260	9.245	985	11,9%
Vrhovni sud Republike Srpske	2.559	2.621	62	2,4%
Apelacijski sud Brčko Distrikta BiH	322	413	91	28,3%
Viši gospodarski sud Banja Luka	294	336	42	14,3%
Kantonalni sudovi	44.633	48.293	3.660	8,2%
Okružni sudovi	6.457	6.031	-426	-6,6%
Okružni gospodarski sudovi	11.029	10.409	-620	-5,6%
Općinski sudovi	230.129	206.841	-23.288	-10,1%
Osnovni sudovi	92.614	81.830	-10.784	-11,6%

Osnovni sud Brčko Distrikta BiH	7.186	6.418	-768	-10,7%
UKUPNO	406.177	374.575	-31.602	-7,8%

U odnosu na 2014. godinu, priliv predmeta u 2015. godini smanjen je za 7.794 predmeta ili 1,8%. Komparacijom promjene broja neriješenih predmeta (Tablica 1) i promjene priliva predmeta (Tablica 2) može se utvrditi je li promjena broja neriješenih predmeta prouzročena promjenom priliva ili aktivnostima unutar sudova⁵³. Ta komparacija navodi na sljedeće zaključke:

- Izuzetno pozitivan trend (smanjenje broja neriješenih predmeta, unatoč povećanju priliva) zabilježen je u osnovnim sudovima, u okružnim gospodarskim sudovima i u Osnovnom sudu Brčko Distrikta BiH.
- Pozitivan trend (smanjenje broja neriješenih predmeta veće od smanjenja priliva) zabilježen je u okružnim i općinskim sudovima.
- Negativan trend (povećanje broja neriješenih predmeta veće od povećanja priliva) zabilježen je u Vrhovnom sudu FBiH.
- Izuzetno negativan trend (povećanje broja neriješenih predmeta, unatoč smanjenju priliva) zabilježen je u Vrhovnom sudu RS, Apelacijskom sudu Brčko Distrikta BiH, Višem gospodarskom sudu i kantonalnim sudovima.
- Promjena broja neriješenih predmeta, razmjerna promjeni priliva (smanjenje broja neriješenih predmeta, razmjerno smanjenju priliva), zabilježena je u Sudu BiH.

Tablica 30: Priliv predmeta u sudovima

SUDOVI	Broj primljenih predmeta		Promjena broja primljenih predmeta	Procentualna promjena broja primljenih predmeta
	2014. godina	2015. godina		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Sud Bosne i Hercegovine	7.325	5.844	-1.481	-20,2%
Vrhovni sud Federacije BiH	5.742	6.177	435	7,6%
Vrhovni sud Republike Srpske	3.005	2.707	-298	-9,9%
Apelacijski sud Brčko Distrikta BiH	2.085	1.893	-192	-9,2%
Viši gospodarski sud Banja Luka	1.304	1.260	-44	-3,4%
Kantonalni sudovi	46.660	42.534	-4.126	-8,8%

⁵³ Promjena broja neriješenih predmeta može biti prouzročena promjenom priliva ili promjenom broja riješenih predmeta u sudovima ili kombinacijom ta dva faktora. Tako na primjer, povećanje priliva predmeta za 10% može prouzročiti povećanje broja neriješenih predmeta za 10% iz čega bi se moglo zaključiti da je povećanje broja neriješenih predmeta prouzročeno povećanjem priliva.

Ukoliko ulaganjem dodatnog napora sudovi uspiju riješiti dio povećanog priliva predmeta, tada će povećanje broja neriješenih predmeta biti manje od povećanja priliva. Na primjer, priliv predmeta može biti povećan za 10%, a broj neriješenih predmeta za 5%, što bi se moglo definirati kao pozitivan rezultat.

Suprotno gore navedenom, povećanje broja neriješenih predmeta može biti veće od povećanja priliva. Na primjer, priliv predmeta može biti povećan za 10%, a broj neriješenih predmeta za 15%, što bi se moglo definirati kao negativan rezultat.

Okružni sudovi	17.742	17.052	-690	-3,9%
Okružni gospodarski sudovi	8.083	8.557	474	5,9%
Općinski sudovi	227.291	221.205	-6.086	-2,7%
Osnovni sudovi	102.520	106.153	3.633	3,5%
Osnovni sud Brčko Distrikta BiH	6.920	7.501	581	8,4%
UKUPNO	428.677	420.883	-7.794	-1,8%

U odnosu na 2014. godinu sudovi su ukupno riješili manje 19.724 ili 4,2% predmeta. Najveće smanjenje broja riješenih predmeta evidentirano je u općinskim (21.669 ili 8,1%) i kantonalnim sudovima (1.289 ili 3,2%), a najveće povećanje broja riješenih predmeta u osnovnim sudovima (3.995 ili 3,5%) i u Vrhovnom sudu FBiH (1.142 ili 28,2%). U 2015. godini, u općinskim sudovima smanjen je broj riješenih ostavinskih predmeta za 24% u odnosu na broj riješenih ostavinskih predmeta u 2014. godini. Sukladno Zakonu o nasljeđivanju FBiH koji se počeo primjenjivati od 1. veljače 2015. godine, sudovi su dužni javnim bilježnicima povjeravati provođenje postupka u ostavinskim predmetima. Općinski sudovi su u 2015. godini javnim bilježnicima povjerali na rješavanje 28.114 ostavinskih predmeta. Sudovi iskazuju završenim ove predmete nakon što javni bilježnici okončaju ostavinski postupak. Ukupan broj riješenih predmeta od strane javnih bilježnika tijekom 2015. godine je 6.889 ostavinskih predmeta. U općinskim sudovima, 31. prosinca 2015. godine, bilo je 21.225 neriješenih ostavinskih predmeta koji su povjereni javnim bilježnicima.

Tablica 31: Broj riješenih predmeta u sudovima

SUDOVI	Broj riješenih predmeta		Promjena broja riješenih predmeta	Procentualna promjena broja riješenih predmeta
	2014. godina	2015. godina		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Sud Bosne i Hercegovine	7.498	6.400	-1.098	-14,6%
Vrhovni sud Federacije BiH	4.050	5.192	1.142	28,2%
Vrhovni sud Republike Srpske	2.462	2.645	183	7,4%
Apelacijski sud Brčko Distrikta BiH	2.203	1.802	-401	-18,2%
Viši gospodarski sud Banja Luka	1.233	1.218	-15	-1,2%
Kantonalni sudovi	40.162	38.873	-1.289	-3,2%
Okružni sudovi	17.486	17.478	-8	0,0%
Okružni gospodarski sudovi	10.189	9.177	-1.012	-9,9%
Općinski sudovi	266.163	244.494	-21.669	-8,1%
Osnovni sudovi	112.942	116.937	3.995	3,5%
Osnovni sud Brčko Distrikta BiH	7.821	8.269	448	5,7%

UKUPNO	472.209	452.485	-19.724	-4,2%

Protok predmeta – po vrstama predmeta

Broj neriješenih predmeta na svim referatima smanjen je, izuzev izvanparničnog, gdje je zabilježeno povećanje od 7.900 predmeta ili 20,0% zbog povećanja broja neriješenih ostavinskih predmeta u općinskim sudovima. Najveće, i apsolutno i relativno smanjenje, zabilježeno je na izvršnim i prekršajnim referatima.

Tablica 32: Neriješeni predmeti u sudovima - po vrstama predmeta

VRSTA PREDMETA	Broj neriješenih predmeta		Promjena broja neriješenih predmeta	Procentualna promjena broja neriješenih predmeta
	1.1.2015.	31.12.2015.		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Građanski predmeti	143.163	134.581	-8.582	-6,0%
Ovršni predmeti	118.042	101.475	-16.567	-14,0%
Kazneni predmeti	22.898	22.377	-521	-2,3%
Prekršajni predmeti	38.354	27.661	-10.693	-27,9%
Gospodarski predmeti	27.742	24.641	-3.101	-11,2%
Upravni predmeti	16.507	16.469	-38	-0,2%
Izvanparnični predmeti	39.471	47.371	7.900	20,0%
UKUPNO	406.177	374.575	-31.602	-7,8%

U odnosu na 2014. godinu, priliv građanskih, prekršajnih, gospodarskih i upravnih predmeta smanjen je, dok je kod izvršnih, kaznenih i izvanparničnih predmeta zabilježeno povećanje priliva.

Tablica 33: Priliv predmeta u sudovima - po vrstama predmeta

VRSTA PREDMETA	Broj primljenih predmeta		Promjena broja primljenih predmeta	Procentualna promjena broja primljenih predmeta
	2014. godina	2015. godina		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Građanski predmeti	108.461	103.365	-5.096	-4,7%
Ovršni predmeti	75.289	80.740	5.451	7,2%
Kazneni predmeti	68.832	69.974	1.142	1,7%
Prekršajni predmeti	70.027	59.133	-10.894	-15,6%
Gospodarski predmeti	20.314	19.727	-587	-2,9%

Upravni predmeti	14.457	13.103	-1.354	-9,4%
Izvanparnični predmeti	71.297	74.841	3.544	5,0%
UKUPNO	428.677	420.883	-7.794	-1,8%

U odnosu na 2014. godinu, sudovi su riješili više upravnih, kaznenih i izvršnih predmeta, dok je riješeno manje građanskih, prekršajnih, gospodarskih i izvanparničnih predmeta.

Tablica 34: Broj riješenih predmeta u sudovima - po vrstama predmeta

VRSTA PREDMETA	Broj riješenih predmeta		Promjena broja riješenih predmeta	Procentualna promjena broja riješenih predmeta
	2014. godina	2015. godina		
	I	II	III = II - I	IV = II / I
Građanski predmeti	116.627	111.948	-4.679	-4,0%
Ovršni predmeti	96.781	97.307	526	0,5%
Kazneni predmeti	69.688	70.494	806	1,2%
Prekršajni predmeti	77.846	69.826	-8.020	-10,3%
Gospodarski predmeti	26.683	22.828	-3.855	-14,4%
Upravni predmeti	12.743	13.141	398	3,1%
Izvanparnični predmeti	71.841	66.941	-4.900	-6,8%
UKUPNO	472.209	452.485	-19.724	-4,2%

Kvaliteta i kvantiteta rada

Kvantiteta rada sudova izražava se kroz kolektivnu normu ostvarenu tijekom jedne kalendarske godine, s tim da VSTV utvrđuje kriterije za njeno računanje. Ostvarena kolektivna norma suda računa se tako što se zbroj procentualno ostvarenih normi svakog suca, predsjednika suda, te stručnih suradnika na općinskim sudovima, podijeli s brojem sudaca i stručnih suradnika koji su imenovani u određeni sud. U Tablici 7. prikazana je ostvarena kolektivna norma za sve razine sudova za koje je VSTV predvidjelo kriterije na temelju kojih sudovi obračunavaju ovaj pokazatelj o rezultatima svog rada.

Prosječna kvaliteta sudskih odluka u svim redovnim sudovima u BiH tijekom 2015. godine iznosila je 89%, dok je prosječno ostvarena norma iznosila 123%. U odnosu na 2014. godinu evidentirano je smanjenje kvalitete za 1%, i smanjenje kolektivne norme za 3%.

Tablica 35: Kvaliteta i kvantiteta rada sudova

Tužiteljstva	Kvaliteta rada	Kvantiteta rada - prosječna ostvarena kolektivna norma
Sud Bosne i Hercegovine	95%	138%
Vrhovni sud Federacije BiH	-	130%

Vrhovni sud Republike Srpske	-	119%
Apelacijski sud Brčko Distrikta BiH	-	114%
Viši gospodarski sud Banja Luka	85%	106%
Kantonalni sudovi	91%	122%
Okružni sudovi	90%	102%
Okružni gospodarski sudovi	85%	159%
Općinski sudovi	91%	120%
Osnovni sudovi	86%	122%
Osnovni sud Brčko Distrikta BiH	91%	163%

Nastupanje zastarjelosti

U sudovima je tijekom 2015. godine zastarjelost kaznenog gonjenja nakon podizanja optužnice i zastarjelost izvršenja kaznenih mjera nastupila u 175 predmeta. Tijekom 2014. godine zastara je nastupila u ukupno 228 predmeta iz čega proizlazi da je u 2015. godini smanjen broj zastara za 53 predmeta ili 23%. Kao i u prethodnom razdoblju, nastupanje zastarjelosti u kaznenim predmetima najčešće je prouzročeno nedostupnošću optuženog (119 predmeta ili 68%), a u određenom broju predmeta evidentirano je da su zaprimljeni u sudovima nakon što je nastupila zastara (9 predmeta ili 5%).

Zastara pokretanja ili vođenja postupka u prekršajnim predmetima nastupila je u 213 predmeta što je 193 predmeta ili 48% manje nego u 2014. godini. Relativna zastara nastupila je u 61 prekršajnom predmetu, a od toga je u 58 ili 95% predmeta evidentirano da je predmet zaprimljen nakon nastupanja zastare pokretanja i vođenja prekršajnog postupka. Apsolutna zastara nastupila je u 152 prekršajna predmeta, a od toga je u 95 ili 63% predmeta evidentirano da je predmet zaprimljen nakon nastupanja zastare pokretanja i vođenja prekršajnog postupka.

Tablica 36: Nastupanje zastarjelosti

Referat	Vrsta predmeta	Relativna zastara	Apsolutna zastara	Ukupno
Kazneni	Iks	0	21	21
	K	1	75	76
	Kps	0	37	37
	Kv	4	28	32
	Kž	0	9	9
Ukupno kazneni		5	170	175
Prekršajni	Pr	21	100	121
	Prm	0	6	6
	Pžp	40	46	86

Ukupno prekršajni		61	152	213
UKUPNO		66	322	388

PRILOG 3: IZVJEŠĆE O RADU TUŽITELJSTAVA

Analiza rada tužiteljstava

Ovo poglavlje predstavlja rad tužiteljstava u 2015. godini kroz ukupna izvješća o podignutim optužnicama, presudama, neriješenim Kt predmetima⁵⁴ (Kt prijave i Kt istrage), Kt predmetima u kojima je nastupila zastarjelost kaznenog gonjenja kao i ostvarenim rezultatima u pogledu kvalitete i kvantitete rada sukladno važećim pravilnicima.

Podaci o radu pojedinačnih tužiteljstava dostupni su na internet portalu vstv.pravosudje.ba.

Podignute optužnice

Tijekom 2015. godine tužiteljstva su podigla 15.397 optužnica protiv 19.535 osoba. U odnosu na 2014. godinu, ukupan broj podignutih optužnica smanjen je za 181 ili 1%, odnosno tijekom 2015. godine optuženo je manje 551 ili 3% osoba. Smanjenje broja podignutih optužnica zabilježeno je u kantonalnim tužiteljstvima, dok je u ostalim tužiteljstvima zabilježeno povećanje broja podignutih optužnica.

Tablica 37: Podignute optužnice

Tužiteljstva	Podignute optužnice u 2014. godini		Podignute optužnice u 2015. godini		Promjena broja podignutih optužnica			
	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe		
BiH	174	475	181	432	7	4%	-43	-9%
FBiH	10.301	13.368	9.820	12.529	-481	-5%	-839	-6%
RS	4.830	5.921	5.101	6.230	271	6%	309	5%
Brčko Distrikt BiH	273	322	295	344	22	8%	22	7%
UKUPNO	15.578	20.086	15.397	19.535	-181	-1%	-551	-3%

Donesene presude

Tijekom 2015. godine donesene su ukupno 14.624 presude što je za 636 ili 4% presuda manje u odnosu na 2014. godinu. Postupajući po podignutim optužnicama sudovi su tijekom 2015. godine donijeli 13.610 ili 93% osuđujućih presuda kojima su osudili 17.150 osoba. U 5% ili 735 predmeta donesene su oslobađajuće presude kojima je oslobođeno odgovornosti 1.048 osoba. Odbijajuće presude donesene su u 279 ili 2% predmeta od ukupno donesenih presuda.

Tablica 38: Donesene presude

Tužiteljstva	Osuđujuće presude		Oslobađajuće presude		Odbijajuće presude		UKUPNO	
	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe
BiH	112	259	16	38	0	5	128	302
FBiH	8.896	11.287	459	681	155	262	9.510	12.230
RS	4.350	5.309	242	306	120	164	4.712	5.779
Brčko Distrikt BiH	252	295	18	23	4	4	274	322
UKUPNO	13.610	17.150	735	1.048	279	435	14.624	18.633

⁵⁴ Kt predmeti su predmeti u tužiteljstvima koji se iniciraju protiv poznatih osoba kad postoje utemeljene sumnje da su počinili kazneno djelo.

U odnosu na 2014. godinu broj osuđujućih presuda manji je za 545 ili 4%. Najveće smanjenje broja osuđujućih presuda je na razini Federacije BiH, dok u Republici Srpskoj nije bilo promjene u broju osuđujućih presuda.

Tablica 39: Osuđujuće presude

Tužiteljstva	Osuđujuće presude u 2014. godini		Osuđujuće presude u 2015. godini		Promjena broja osuđujućih presuda			
	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe
BiH	133	304	112	259	-21	-16%	-45	-15%
FBiH	9.417	12.071	8.896	11.287	-521	-6%	-784	-6%
RS	4.348	5.262	4.350	5.309	2	0%	47	1%
Brčko Distrikt BiH	257	307	252	295	-5	-2%	-12	-4%
UKUPNO	14.155	17.944	13.610	17.150	-545	-4%	-794	-4%

U strukturi kaznenih mjera izrečenih osuđujućim presudama dominiraju uvjetne presude koje su izrečene u skoro sedam od svakih deset presuda (68%). U svakih deset osuđujućih presuda, kao i u 2014. godini, približno je izrečeno sedam uvjetnih, dvije zatvorske i jedna novčana kazna.

Tablica 40: Struktura osuđujućih presuda

Tužiteljstva	Kazna zatvora		Novčana kazna		Uvjetna presuda	
	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe
BiH	50	135	3	4	59	120
FBiH	1.762	2.309	631	785	6.446	8.127
RS	696	903	1.022	1.218	2.599	3.150
Brčko Distrikt BiH	75	96	31	35	145	163
UKUPNO	2.583	3.443	1.687	2.042	9.249	11.560

Neriješeni predmeti

Ukupan broj neriješenih Kt predmeta tijekom 2015. godine smanjen je za 6.036 predmeta ili 28%, pri čemu je broj osumnjičenih osoba u neriješenim predmetima smanjen za 9.390 ili 23%. Navedeni rezultat predstavlja do sada najbolji ostvareni godišnji rezultat. Značajno smanjenje broja neriješenih predmeta zabilježeno je u svim tužiteljstvima, osim u Tužiteljstvu BiH gdje je zabilježen blagi rast neriješenih predmeta.

Tablica 41: Neriješeni predmeti

Tužiteljstva	Broj neriješenih predmeta 31. prosinca 2015.		Promjena broja neriješenih predmeta u odnosu na 31. prosinca 2014.			
	Predmeti	Osobe	Predmeti		Osobe	
BiH	1.178	7.315	49	4%	-338	-4%
FBiH	10.394	17.736	-4.668	-31%	-6.946	-28%
RS	3.922	6.323	-1.365	-26%	-2.004	-24%
Brčko Distrikt BiH	100	138	-52	-34%	-102	-43%
UKUPNO	15.594	31.512	-6.036	-28%	-9.390	-23%

Zastarjelost kaznenog gonjenja

U tužiteljstvima je tijekom 2015. godine zastarjelost kaznenog gonjenja do podizanja optužnice nastupila u 345 predmeta protiv 518 osoba. Tijekom 2014. godine zastara je nastupila u ukupno 247 predmeta iz čega proizlazi da je u 2015. godini povećan broj zastara za 98 predmeta ili 40%. Kao i u prethodnom razdoblju, tužiteljske odluke o nastupanju zastarjelosti najčešće su se donosile kao odluke o neprovođenju istrage (244 predmeta ili 71%) i, u manjem broju, kao odluke o obustavljanju istrage (100 predmeta ili 29%). Što se tiče razloga za nastupanje zastarjelosti, u 213 predmeta ili 62% evidentirano je da je odluka donijeta zbog ostalih razloga, dok je zbog prijema predmeta u tužiteljstvo nakon nastupanja zastarjelosti takva odluka evidentirana u 97 predmeta ili 28% i zbog nedostupnosti osumnjičenog u 35 predmeta ili 10%.

Predmeti u kojima nastupi zastarjelost kaznenog gonjenja dostavljaju se Uredu stegovnog tužitelja radi utvrđivanja eventualne odgovornosti tužitelja.

Tablica 42: Zastarjelost kaznenog gonjenja do podizanja optužnice

Tužiteljstva	Relativna zastarjelost		Apsolutna zastarjelost		UKUPNO	
	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe
BiH			1	1	1	1
FBiH	129	193	178	264	307	457
RS	27	46	9	13	36	59
Brčko Distrikt BiH			1	1	1	1
UKUPNO	156	239	189	279	345	518

Struktura kriminala

U narednoj tablici predstavljeni su podaci o broju podignutih optužnica za poglavlja kaznenih zakona u BiH, jer je za kaznena djela iz ovih poglavlja podignuto najviše optužnica u 2015. godini. Isto kao i u 2014. godini, kaznena djela navedena u tablici obuhvaćaju preko 65% od ukupnog broja podignutih optužnica tijekom 2015. godine.

Kompletni podaci o strukturi kriminala, odnosno podaci po svim poglavljima i člancima kaznenih zakona dostupni su na internet portalu vstv.pravosudje.ba.

Tablica 43: Struktura kriminala

Zakon	Poglavlje	Opis	Podignute optužnice u 2014. godini		Podignute optužnice u 2015. godini	
			Predmeti	Osobe	Predmeti	Osobe
Kazneni zakon BiH	KZ BiH Poglavlje XVII	Kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	74	166	87	179
	KZ BiH Poglavlje XVIII	Kaznena djela protiv gospodarstva i jedinstva tržišta te kaznena djela iz područja carina	63	143	63	103
	KZ BiH Poglavlje XIX	Kaznena djela korupcije i kaznena djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti	13	22	16	37

	KZ BiH Poglavlje XXIII	Dogovor, pripremanje, udruživanje i organizirani kriminal	17	144	12	93
Kazneni zakon FBiH	KZ FBiH Poglavlje XXV	Kaznena djela protiv imovine	3.513	4.955	3.180	4.370
	KZ FBiH Poglavlje XXX	Kaznena djela protiv javnog reda i pravnog prometa	1.375	1.734	1.247	1.607
	KZ FBiH Poglavlje XXVI	Kaznena djela protiv okoliša, poljoprivrede i prirodnih dobara.	1.293	1.752	940	1.318
	KZ FBiH Poglavlje XXI	Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	925	1.089	931	1.056
Kazneni zakon RS	KZ RS Poglavlje XXIII	Kaznena djela protiv imovine	1.652	2.197	1.826	2.389
	KZ RS Poglavlje XXX	Kaznena djela protiv javnog reda i mira	516	608	587	709
	KZ RS Poglavlje XVI	Kaznena djela protiv života i tijela	503	686	550	728
	KZ RS Poglavlje XXXII	Kaznena djela protiv sigurnosti javnog prometa	385	398	507	519
Kazneni zakon BD BiH	KZ BD Poglavlje XXV	Kaznena djela protiv imovine	64	82	95	120
	KZ BD Poglavlje XVI	Kaznena djela protiv života i tijela	45	59	39	46
	KZ BD Poglavlje XXI	Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	10	14	31	36
	KZ BD Poglavlje XXX	Kaznena djela protiv javnog reda i pravnog prometa	51	53	29	32
UKUPNO ZA NAVEDENA POGLAVLJA KAZNENIH ZAKONA			10.499	14.102	10.140	13.342
UKUPNO ZA SVA POGLAVLJA KAZNENIH ZAKONA			15.578	20.086	15.397	19.535

Kvaliteta i kvantiteta rada

Tužiteljstva su u prosjeku ostvarila kolektivnu normu od 105%, što je u odnosu na 2014. godinu povećanje za 6%. Prosječna kvaliteta tužiteljskih odluka u 2015. godini je 93%, što predstavlja povećanje od 2% u odnosu na 2014. godinu.

Tablica 44: Kvaliteta i kvantiteta rada tužiteljstava

Tužiteljstva	Kvaliteta rada	Kvantiteta rada - prosječna ostvarena kolektivna norma
Tužiteljstvo BiH	92%	160%
Kantonalna tužiteljstva	92%	98%
Okružna tužiteljstva	94%	117%
Specijalno tužiteljstvo RS	100%	105%
Tužiteljstvo Brčko Distrikta BiH	93%	63%